

31-6-77

Scan
Bindu

జూన్ ఒకటి: 1977

వనిత

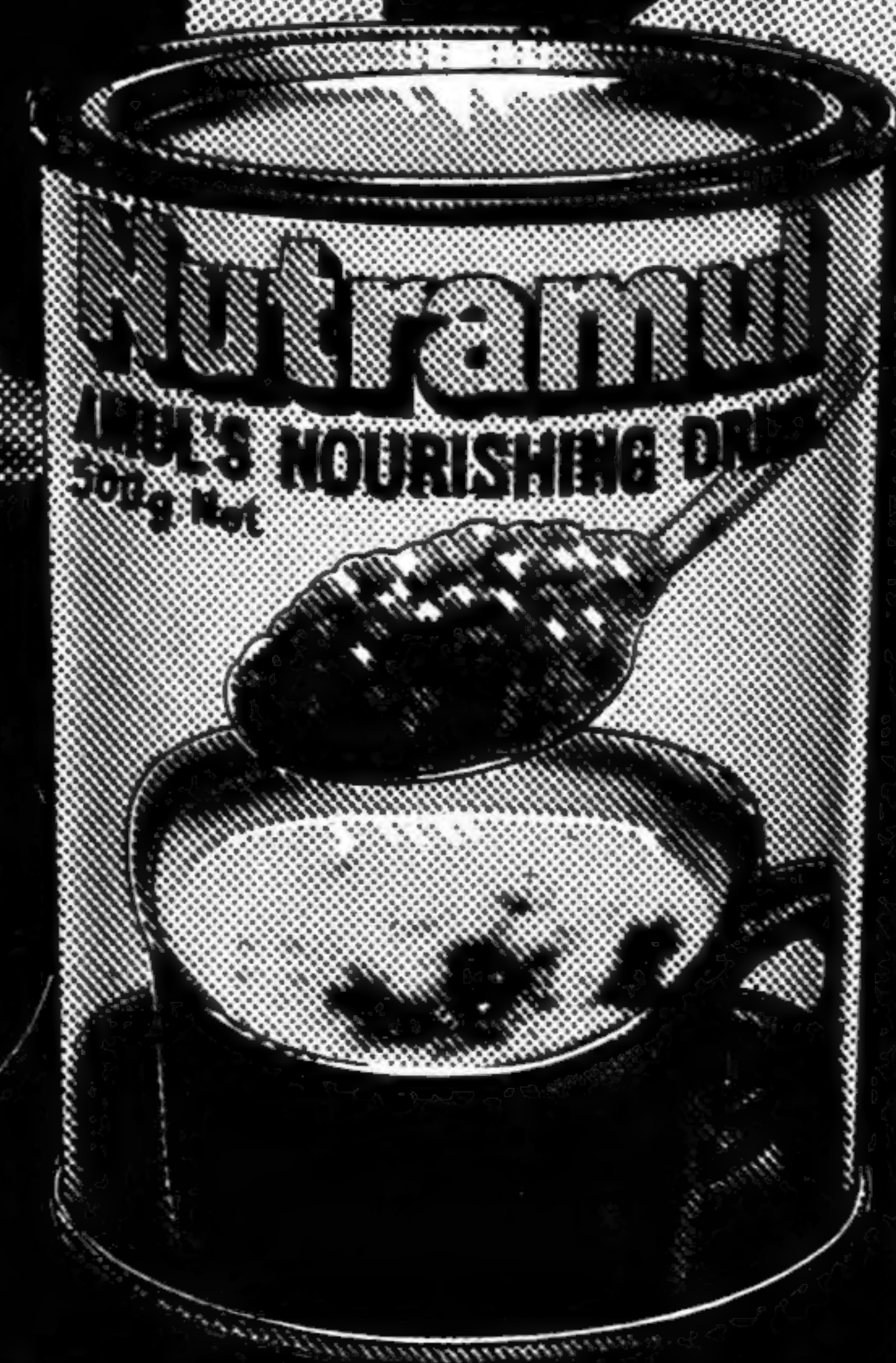
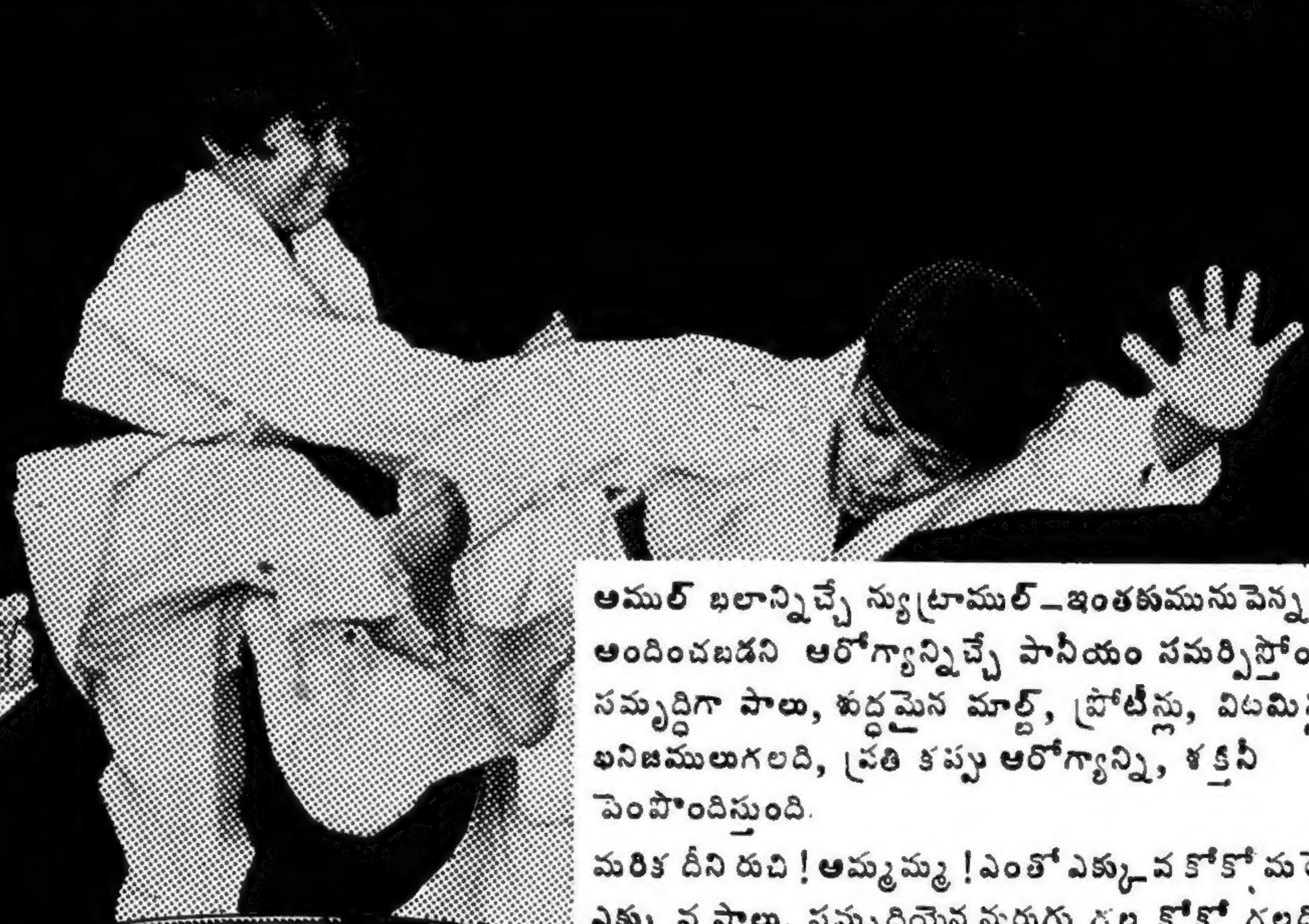

కొత్తది!

అముల్ మాల్ట్-కోకో పానీయం

స్వీట్స్ అముల్

ప్రతి కప్పు మీకు పోషణను ఇచ్చు

ప్రతి డబ్బోలో
50 గ్రాముల
ఎక్కువ
సరుకు

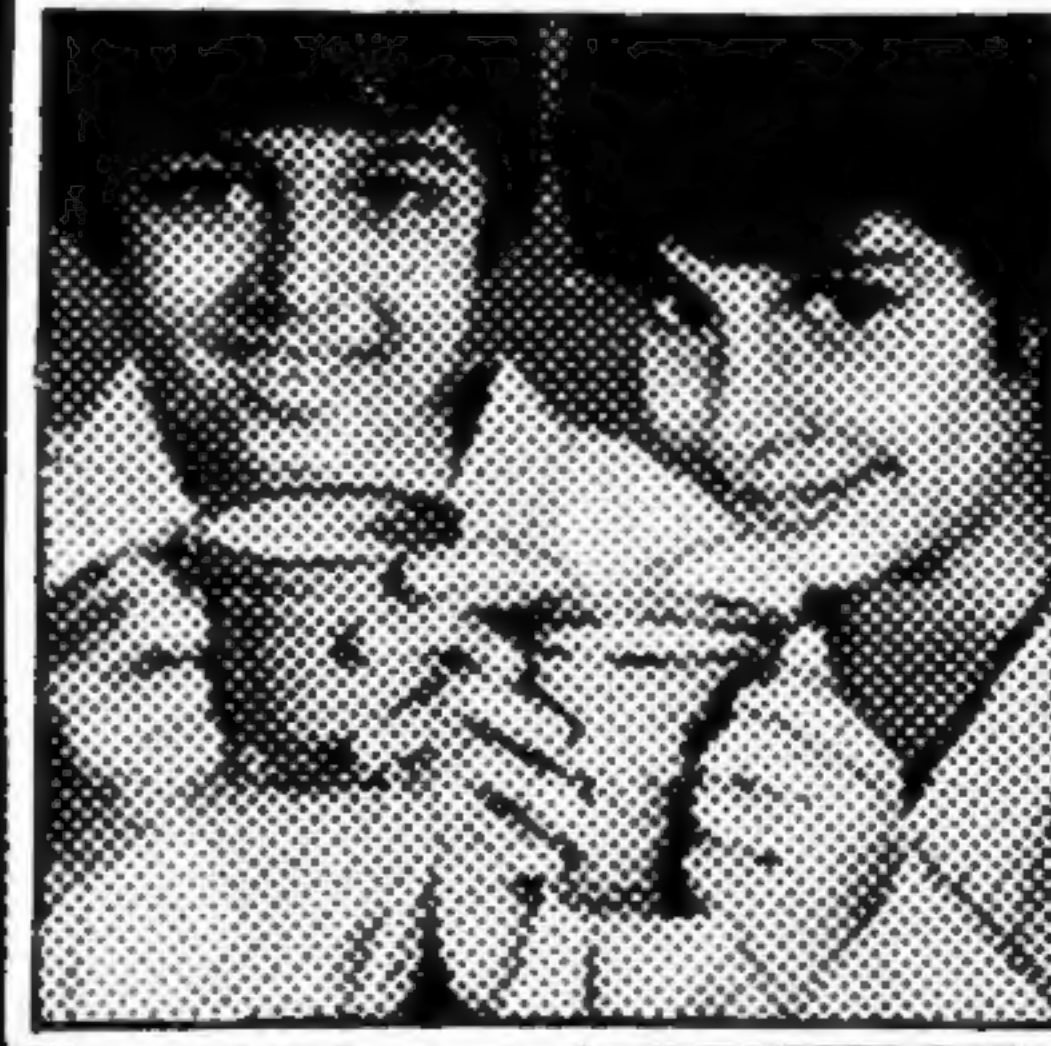
అముల్ బలాన్నిచ్చే స్వీట్స్ అముల్ - ఇంతకుమునుపెన్నడూ అందించబడని ఆరోగ్యాన్నిచ్చే పానీయం సమర్పిస్తోంది. సమృద్ధిగా పాలు, శుద్ధమైన మార్ట్, ప్రోటీన్లు, విటమిన్లు, ఖనిజములుగలది, ప్రతి కప్పు ఆరోగ్యాన్ని, శక్తిని పెంపొందిస్తుంది.

మరిక దీని రుచి! అమ్మమ్మ! ఎంతో ఎక్కువ కోకో మరెంతో ఎక్కువ పాలు. సమృద్ధియైన నురుగు గల కోకో గలది.

స్వీట్స్ అముల్, అముల్ వారి కొత్త పాలు మరియు ఆహారాల ప్రోసెసింగ్ కేంద్రంలో - ప్రపంచంలో మేలైన వాటిలో ఇది ఒకటి - రూపొందించబడుతోంది.

ప్రతి స్వీట్స్ అముల్ డబ్బోలో 500 గ్రాముల సరుకు ఉంటుంది. అంటే ఇతర వాటికన్న 50 గ్రాములు (5 కప్పులు) అదనం అన్నమాటేగా.

స్వీట్స్ అముల్ నేడే వాడి చూడండి.

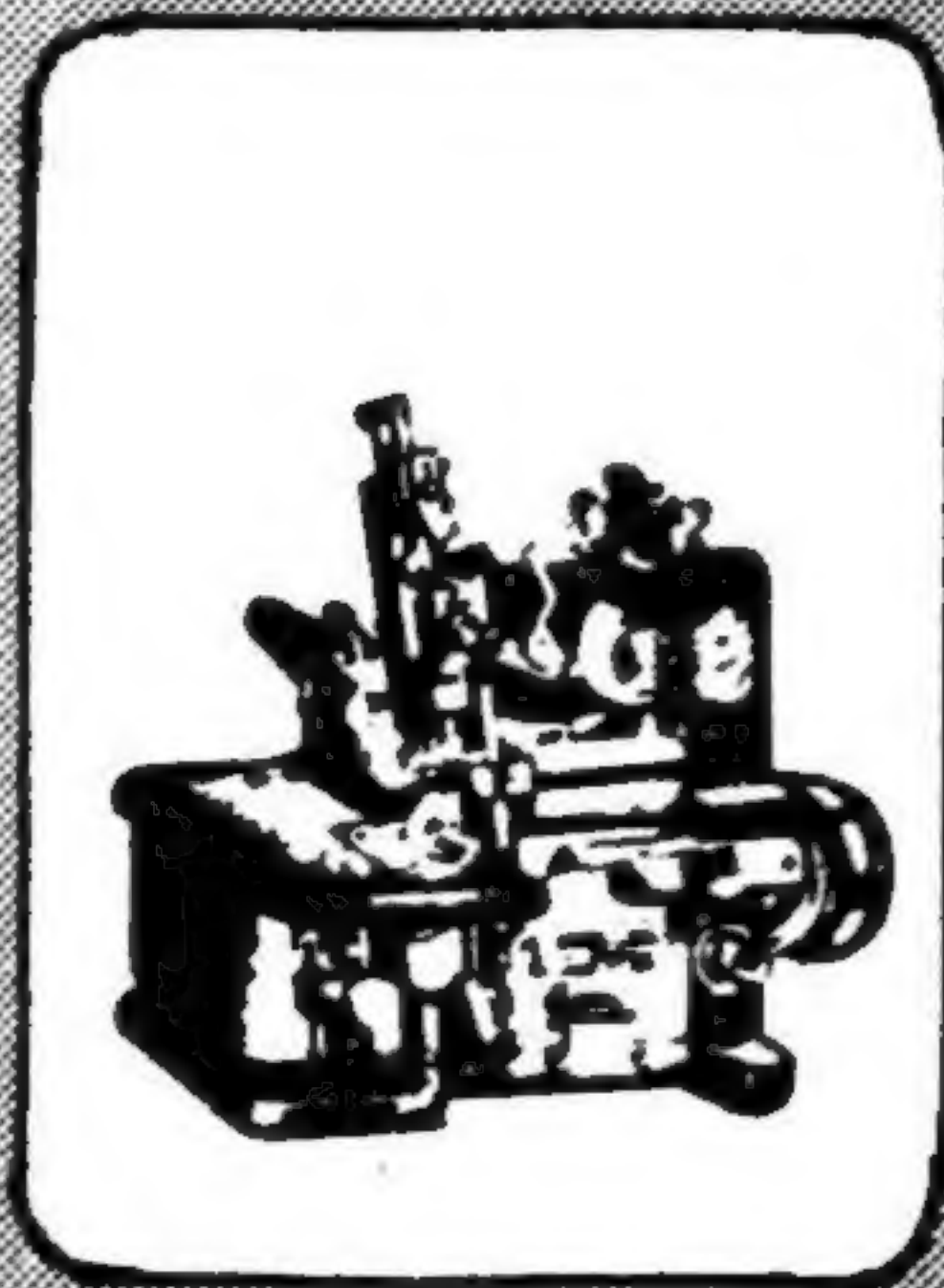

మార్కెట్ చేయువారు :
గుజరాత్ కో-ఆపరేటివ్
మిల్క్ మార్కెటింగ్
ఫెడరేషన్ లిమిటెడ్
ఆనంద్, గుజరాత్

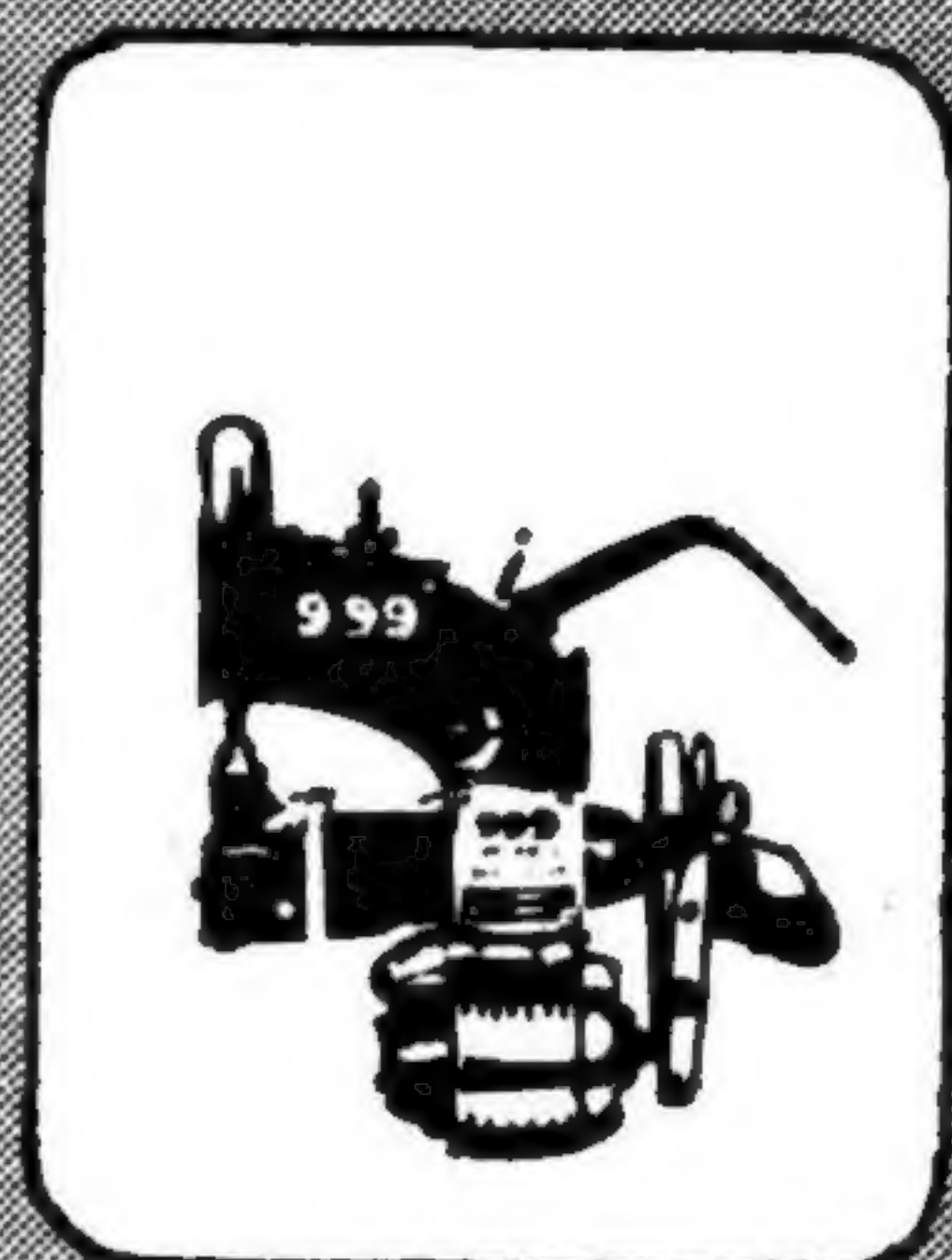
విజయ సాధనకు మార్గదర్శి 999 అనే తారక మంత్రమే!

జయగజలక్ష్మీ మెషిన్స్

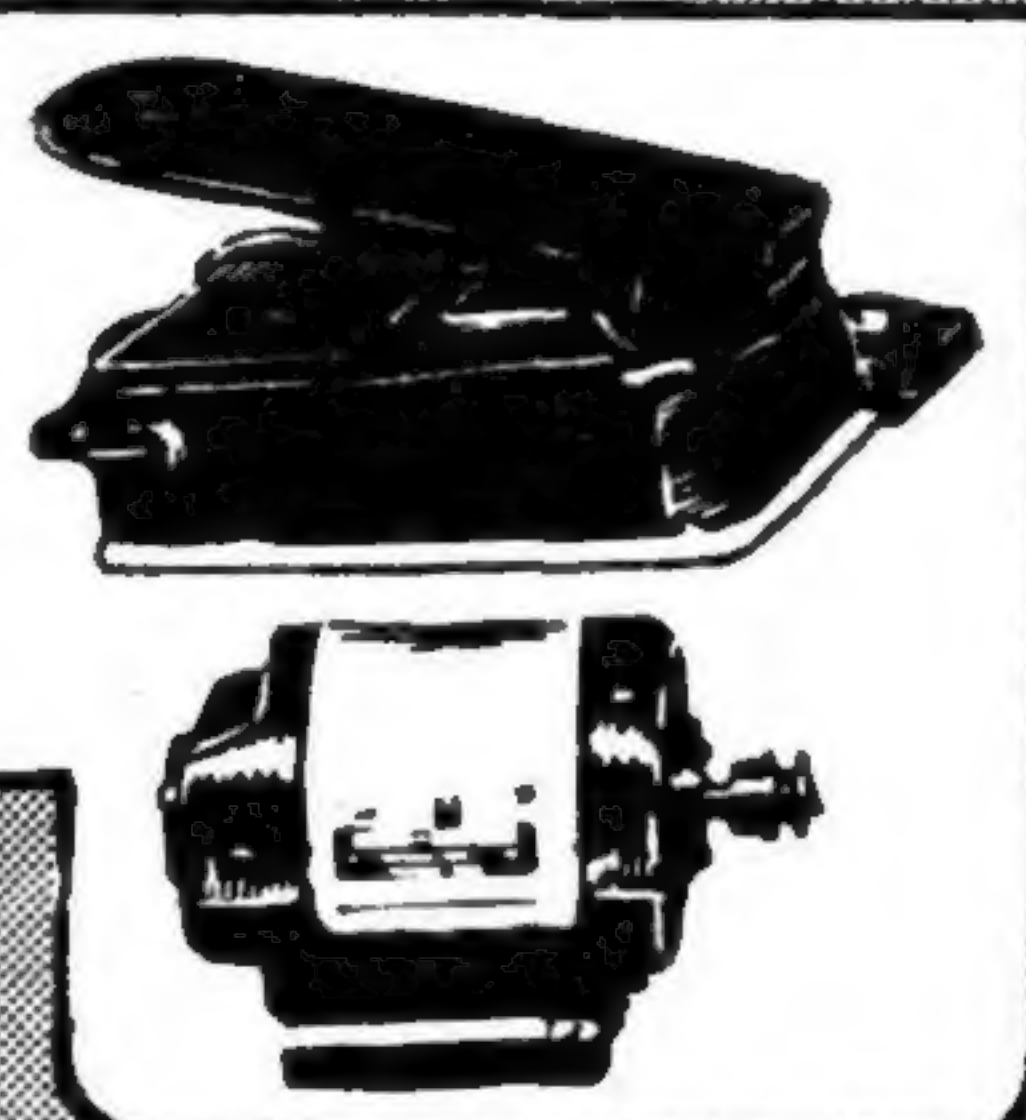
2/156, బ్రాడ్వే (ఫై మేడ వాద) మద్రాసు - 600001

గురు ఓవర్లాక్
మిషన్

ఎరువుల మోటరు
కుట్టు మిషన్

శివా కుట్టు మిషన్
మోటార్లు

ప్రత్యేక
ప్రైవేట్ రగింపు!
ప్రసిద్ధమైన '999' కుట్టు
మిషన్లు ట్రాన్స్ నెలకొన
లోగా కొనేవారికి
రూ. 410/- కేలది
స్తుంది.

వివరాలకు
ఫోన్ { 22698
27876
సంప్రదించండి

వనితలో కె. రామలక్ష్మిగారి ఇంటర్వ్యూ వదిలారు. భార్య భర్తని గౌరవించాలి. భర్త భార్యను అనురాగంతో చూడాలి; కాని ఆమె దృష్టిలో ఎందుకో పురుషుడంటే ఏవగింపు వ్యక్తమయింది. భర్తను ఎంత ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నా, 'అతను' 'చూస్తాడు' 'వ్రాస్తాడు' అని ఏక వచన సంబోధన చేయడం మన హిందూమత సంప్రదాయం కాదు. భర్తను మీరు అని పిలిచినంత మాత్రాన భర్త భార్యను రోకువ కట్టేస్తాడు అని అనుకుంటే హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది. ఒక ప్రముఖ రచయిత్రి 'నామెదలో మంగళ సూత్రాలు లేవు' అంటే ఇక మీదట ఎవరూ మంగళ సూత్రాలు ధరించ రేమో అనిపిస్తుంది. ఆవిడను విమర్శించటం నా అభిమతం కాదు. కాని మన ఆంధ్రుల ఆడ పదుచులు ఆఫిడ సిద్ధాంతాలతో ఏకీభవించక పోవచ్చును.

—కె. అమరాధ, గుడివాడ

'సమస్యలూ-సలహాలూ' అనే కీర్తికలో ఆమర్క వచ్చిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఇంకొకటి వున్నది. చెవికి సంబంధించిన ఆ సమస్య 99 పాళ్ళు పరిష్కారమయ్యే మార్గం వుంది. ఆమె తన పరిస్థితిని విపులంగా "All India Institute of Speech and Hearing, Manasa gangotthri, Mysore" అనే చిరునామాకు ఆంగ్లంలో వ్రాస్తే వారు తగిన సలహానిస్తారు. వీరును బట్టి, వారు రమ్మంటే అక్కడికి వెళ్ళినట్లయితే వుచితంగానే పరీక్షించి వుచితంగానే అపరేషన్లు చేసి, అవసరమయినవారికి వుచితంగా వినికిడి పరికరాలు కూడా ఇస్తున్నారు. ఎంతో ఆదరంగా ఎవరు వెళ్ళినా పరీక్షిస్తున్నారు. అవసరం అనుకున్నవారు, వారికి వ్రాసి, తెలుసుకోగలరు.

—విశ్వలాలావు, రాజమండ్రి

'సంరక్షక గృహాల్లో'ని సంఘటన మా హృదయాలను కలచి వేసింది. యిలాంటి ఎంతోమంది 'లలితలు' ఈ లోకంలో మడుగున పడి ఉన్నారు. నిజంగా లలిత పెరిగిన లాంటి పరిస్థితులలో ఉంటే ఎవరైనా అంతే చేస్తారేమో.

వనిత

ప్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి : 2 సంచిక : 23

జూన్ ఒకటి : 1977

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

సం||ర చందా : ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

క్రింక : డా. 1. 15

మలేసియా : 65 పెంట్స్

చిరునామా :

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

కె. రామలక్ష్మిగారి అభిప్రాయాలలో కుటుంబ నియంత్రణపై-సదభిప్రాయం, మాతృత్వంపై-గౌరవం, బానిసత్వం పట్ల-విచారం. భార్యభర్తల అనుబంధాలలో స్నేహం, సమానత్వం వుండాలనే భావం; తన ఆత్మ విశ్వాసం పై నమ్మకం, పిల్లల అభిరుచులకు స్వేచ్ఛ వివ్వాలనే భావం; ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం ప్రీ చికాకులనెన్నిటిలో దూరం చేస్తుందనే-భావన, నిజముగా మెచ్చుకోతగినవి; గుర్తుంచుకో తగినవి; గౌరవించతగినవి. ఉద్యోగాలు చేస్తూ కూడా, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేని పోదరి మణులు అక్కడక్కడా వున్నారు. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేకపోవడంతో అభిరుచులకు సమాధి కట్టుకొని, ఇంటి బాధ్యతలను, ఉద్యోగ నిర్వహణను ఎదో యాంత్రికంగా చేసుకుంటూ కాలం గడిపే వనితలకు ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కలిగించే దారి దొరికితే ఎంత బాగుండును?

—తులసీ వేణుగోపాల్, హైదరాబాద్

జె. లక్ష్మిగారు వ్రాసిన "నే చేసింది తప్పా?" కథ (లేఖ) చిన్నదైనా చాలా బాగుంది. ఇందులో కాంతి తీసుకున్న నిర్ణయం సబబుగానే వున్నది.

వచ్చే సంచికలో

ముఖ చిత్రం :

ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నర్ శ్రీమతి శారదా ముఖర్జీ (ఆమెతో ప్రత్యేక గోష్టి)

వర్ణచిత్రంతో మరొక గోష్టి :

ఇటీవలే విదేశయాత్ర ముగించుకుని వచ్చిన ప్రసిద్ధ గాయని డి. కె. పట్టమ్మార్

ఒక కథ :

"సొంత ఇంటికి" (ఆర్. చూడామణి)

తెలుసుకోదగ్గ విషయం :

లేనే పట్టు (లలితకుమారి)

దాలినంత గుడ్డ, కడుపునిండా తిండి లేకపోయినా వయసు తెచ్చే మార్పులకి లొంగని మనిషి అంటూ ఉండదు. యింక అంత అన్యాయం జరిగాక, తన వాళ్ళకి తన ముఖం ఎలా చూపించగలరు? ఒకవేళ చూపించినా ఆమెను హృదయపూర్వకంగా ఆహ్వానించే తల్లిదండ్రు లెంతమంది ఉన్నారు? ఈ సమాజంలో దారితప్పిన ప్రతిప్రీ వెనుక యిటువంటి గాధ ఒకటి తప్పకుండా ఉంటుంది. ఒకేసారి అన్యాయం జరిగాక ఆ నేరాన్ని గౌరవం కలగడం లేదు చేసి లోకం ఆమెను వెలివేస్తుంది. చేసేదిలేక పొట్టపోషణకై ఆమె ఆ వృత్తిలో స్థిరపడుతుంది. తనకి అన్నం పెట్టే ఆ వృత్తినే యిష్టపడుతుంది. కేవలం శారీరక వాంఛలకోసం ఏప్రీ తన కీలాన్ని అమ్ముకోదు. అయినా ఒక కాయజారిన ప్రీకి సిడికెడు అన్నం పెట్టి, చేయుతనిచ్చే ప్రీలు ఎంతమంది ఉన్నారు? ఈ ప్రశ్నలన్నింటికి సమాధానం 'లేదు' అనే వస్తుంది. ఎందుకంటే ఆమె తన ప్రక్కన నిలబడితేనే, ఆమె నీడపడితేనే — వాళ్ళ పాతి వ్రత్యానికి భంగం అవుతుందనుకునే మనుషులు (ప్రీలు) ఈ సమాజంలో ఉండగా కాయజారిన కన్నెకు స్థానం లేదు!

—ఎ. విజయ, శ్రీకాకుళం

నేటి పరిస్థితులలో ఏ ఆదదైనా ఇలాగే చేస్తుంది. పూర్వపు రోజులలో అయితే, భర్త ఎంత మంది ఆదవారితో తిరిగినా, ఎన్ని దురాచారాలు చేసినా, ప్రీతి అణిగిమణిగి పడివుండేది. ఇప్పుడలా వుండటం లేదు. ప్రీతి ఎంత చదువుకున్నా, ఎంతగా మారినా, అత్తగారింట్లో ఎన్ని కష్టాలయినా భరిస్తుంది కానీ భర్త నిరాదరణను, అతను పరాయి ఆదదానితో సంబంధం పెట్టుకోవటాన్ని, ఎంత మాత్రం సహించదు. 'మొగుడిని వదిలేసింది' అన్న రోకనిందను కూడా రెక్క చేయకుండా, స్వతంత్రించి దైర్యంగా బ్రతకగలదు.

—విడిద మార్కుమారి, విజయవాడ

ఏప్రిల్ - 15 సంచికలో కె. వసంతగారు వ్రాసిన లేఖ చదివిన తర్వాత యిది వ్రాయాలని వించింది. ఏ ప్రీతి అయినా పురుషుడైనా తమ వ్యక్తిగత విషయాలు అపరిచితులకు తెలియ

'వనిత'లో 'పుట్టిన రోజులు' శీర్షిక చూశాక, ఈ పుత్తరం వ్రాయకుండా వుండలేకపోతున్నాను. మన పత్రిక పేరు 'వనిత' అయినంతమాత్రాన 'పుట్టిన రోజులు' పేజీలో ప్రచురితమయ్యే కొందరు పాపల తండ్రుల పేర్లు వేసే అవసరం లేదనుకోవడం బావుండలేదు. ఇంగ్లీషులో 'మెటర్నిటీ ఈజ్ ఎ పాక్ట్, బట్ పేటర్నిటీ ఈజ్ ఎ మేటరాప్ రౌండ్' అంటారు హాస్యంగా. పిల్లలంటే తల్లి దండ్రులకు, వారంటే పిల్లలకూ గర్వకారణంగా వుండాలి. కనుక, యిహా నుంచి తండ్రుల పేర్లు కూడా వ్రాస్తే బావుంటుంది. అటువంటి పోటోలనే ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తాను. లేదా, ఈ సలహా నచ్చలేదనుకుంటే - అంటే మగవారికి ఎటువంటి ప్రాధాన్యమూ ఇవ్వకూడదను కుంటే, మన 'వనిత'లో ఎక్కడా కూడా చివరకు ప్రకటనలలో కూడా మగవారి గాలి లేకుండా చెయ్యండి.-బి. గాయత్రిదేవి, గుంటూరు

అభిప్రాయాలు శీర్షికలో ప్రచురింపబడే ప్రతిలేఖకూ ఐదు రూపాయలు పారితోషికంగా పంపుతాము

రాజేశ్వరియాడు. పద్మజగారు మన సంస్కృత గ్రంథాల గురించి వ్రాస్తూ, ఎందరో జర్మన్ శాస్త్ర వేత్తలు వాటిని పరిశోధించి అందులో ఎన్నో యంత్ర పరికరాలకు చెందిన మూలసూత్రాలన్నట్టుగా కనుగొన్నారుని వ్రాశారు. భారత దేశంలో - అందునా ఆంధ్రదేశంలో అనాదిగా దిగ్గంతులైన సంస్కృత పండితులున్నారు. జర్మనీవారు వాటిని పరిశోధించి చెబితేగాని మనకు తెలిలేదా; మన పండితులు ఈ విషయాన్ని ముందే తెలుసుకుని చెబితే మన శాస్త్ర వేత్తలు విదేశాల సహాయం లేకుండానే అధునిక యంత్ర పరికరాలన్నీ తయారుచేసి పాంతేతిక విజ్ఞానంలో మన దేశాన్ని ఎంతో ముందుకు తీసుకు పోగలిగేవారు. వైర్లాబ్ గురించి చదవగానే త్రిశంకు స్వర్గం గుర్తొస్తే మనం చెయ్యగలిగేదేమీలేదు. మన సంస్కృతి, చరిత్ర నిస్సందేహంగా వైభవోపేత మయినటువంటివే. వాటిని తలచుకుని గర్వపడటంలో నేను ఎవరికన్నా కూడా వెనక వుండను. అయితే గత చరిత్రవైభవాలు మాత్రమే మనల్ని ముందుకు తీసుకుపోజాలవు. మనం ఎదగాలి - అంటే మన సోదరీమణుల్లో ముందర 'మానాళ్ళ కిదంతా మొదటే తెలుసు' అన్న భావం పోవాలని నా అభిప్రాయం.

—మందవ రాధాకృష్ణమారి, తెలూరి

జేసేందుకు ఇష్టపడరు. తనకు వివాహం అయినదీ-కానీదీ తెలియజేయటం కూడా 'పర్సనల్' కదా; పరిచితులందరికీ ఒక ప్రీతి వివాహితో అవివాహితో తెలిసే వుంటుంది. పోతే ఆ పరిచితులతో - 'నాకు పెళ్ళయింది. చూడందాహో' అని తాను నోటితో చెప్పకనే-చాటింపు వేసి చెప్పినట్లుండే-పసుపుతాడుకు ఐదులుగా రోహ రాజమైన పచ్చని బంగారాన్ని (అదీ తాహతు వుంటేనే) వుపయోగించి, మంగళ సూత్రాల్ని (తమ 'పర్సనల్' విషయాన్ని) జాకెట్టు రోవల దాచేస్తే - అది 'కన్యగా ఎదుటి వారికి కనిపించాలనే దుర్బుద్ధి' అనటం సబబేనా? నేటి ప్రీతి మంగళ సూత్రాల్ని దాచేస్తున్నారు. అనడంకంటే తమ స్వవిషయాల్ని తెలియనివ్వకుండా జాగ్రత్తపడుతున్నారు అనటం సబబు; నేటి అవివాహితలు (కన్యలు) ఇంతేపిలాకెట్టులు పవిత్రమీదుగా ఎదుటి వారికే స్పష్టంగా కన్పించేట్లు ధరిస్తే 'నాకింకా పెళ్ళికాలేదు!' అని చాటింపు వేసి చెప్పకనే చెప్పే సదుద్ధిగా భావించాలా; లేదు. మరి అందుకే ప్రీతిను ప్రీతి అపార్థాలతో విమర్శించుకొంటే....ఇక అభ్యున్నతి సాధించేదెన్నడు?

—కె. అమ్మజీ, విజయవాడ

బామ్మగారి సలహాలపై, నా వ్యాఖ్యను విమర్శిస్తూ బి. విజయలక్ష్మి, పద్మజగార్ల లేఖలు చదివిన తరువాత కొంత వివరణ యివ్వవలెనని యిది రాస్తున్నాను. రామాయణంలో వున్న పుష్పక విమానం, ఆ రోజుల్లో లేదని హేతుబద్ధంగా ఋజువుచెయ్యమన్నారు. కవుల రచనల్లో కల్పనకు అవకాశం వుంది కాబట్టి 'విమానం' అనే దాన్ని కవి ఊహించడానికి అవకాశం వున్నది. పోతే ఆకాలం నాటికి విమానాలున్నట్లు విజయలక్ష్మిగారు సహేతుకంగా ఋజువు చెయ్యగలిగితే, నా సందేహాన్ని విడనాడటానికి నాకెట్టి అభ్యంతరమూ లేదు. పుష్పక విమానంలో ఎంతమంది ఎక్కినా ఇంకా చోటు ఉంటుందని రామాయణంలో వుందికదా; ఒకవేళ విజంగా అనాటి వారు విమానాలు తయారు చేయగలిగినా, ఇలాంటి విమానం తయారు చెయ్యడం సాధ్యమేనా; విజయలక్ష్మిగారు పుష్పక విమానంలో ఎంత మంది ఎక్కినా యింకా చోటుంటుందని విజంగా నమ్మితే నేను చెప్పగలిగిందేమీ లేదు. ఇక ప్లయింగ్ సాసర్ల గురించి అప్పుడప్పుడూ పత్రికలలో చదవడమేగాని, విజంగా ప్లయింగ్ సాసర్ల గురించి ఏ శాస్త్ర వెళ్తా యంత మటుకూ ఒక అభిప్రాయానికి

బి. లలితా కిషోర్ గారు, యన్. జానకిగారు భర్త పోయిన ప్రీతికు జరిగే అన్యాయాలను చక్కగా విపులీకరించారు. ఇందులో యన్. జానకిగారు విమర్శించిన తీరు నాకు నచ్చింది. ప్రీతి ప్రీయే శత్రువన్నట్లు ఈ విధానాన్ని మార్చాలని చూసినా తోటి ప్రీతి పట్టుబట్టి చేస్తున్నారు. మా తండ్రిగారు పోయినప్పుడు మా అమ్మగారికి జరిగే ఈ అవమానాన్ని అపాలని ప్రయత్నించి నేను మా కుటుంబ సభ్యుల నిరసనకు గురి అయ్యాను. జానకిగారన్నట్లు భర్త పోయిన దుఃఖంతో వున్న ప్రీతి హృదయాన్ని ఈ విధానం ద్వారా పుండు తెలికినట్లు తెలుసుకున్నారు. తండ్రి పోయిన భార ఒక ప్రక్క వుండగా, వెలవెలబోయే తల్లి ముఖాన్ని చూడటం-కన్న పిల్లలకు రంపపుకోతగా వుంటుంది. భార్య పోయిన పురుషులకు ఇటువంటి పద్ధతులేమీ లేవు. ఎందుకని; ఈ ఆచారాలన్నీ పురుషులే ప్రవేశ పెట్టినందువల్లా;

—ఎమ్. అమరాధ, విశాఖపట్నం

మన ప్రక్కదేశం పాకిస్తాన్‌లో రాజకీయ సంక్షోభం చోటు చేసుకుంటోంది. పాకిస్తాన్‌లో కేంద్ర శాసనసభకు ఎన్నికలు జరిగాయి. భుట్టో నాయకత్వంలో గల పాకిస్తాన్ పీపుల్స్ పార్టీ అత్యధిక మెజారిటీతో ఎన్నికయింది. అయితే ఈ ఎన్నికలు ఏ మాత్రమూ సక్రమంగా జరగలేదనీ, ప్రభుత్వం తన యంత్రాంగాన్నింతుంటినీ పీపుల్స్ పార్టీ విజయం సాధించడానికి ఉపయోగించుకుందని పాకిస్తాన్ అంతటా ఆందోళనలు జరిగాయి. తొమ్మిది ప్రతి పక్షాలు ఈ ఎన్నికలలో కలసి ఒకటిగా పోటీచేశాయి. ప్రతి పక్షాలు, ప్రజలు జరుపుతున్న పోరాటాన్ని అణచడానికి ప్రభుత్వం నగరాల్లో కర్ఫ్యూ విధించింది. నైతిక శాసనం అమలులోకి తెచ్చింది. కాంతి భద్రతలు కాపాడడానికి జరిపిన కాయలలో మూడువందలకు పైగా పౌరులు మరణించారు.

ప్రతిపక్షాలతో సంప్రతింపులకు తాను సిద్ధమని ప్రధాని భుట్టో ప్రకటించారు. అయితే భుట్టో రాజీనామా చేసి తిరిగి ఎన్నికలు జరపడానికి అంగీకరిస్తేనే తప్ప, తాము సంప్రతింపులు జరపమని ప్రతిపక్ష నాయకులు అంటున్నారు. భుట్టో 'రిపరెండమ్' (ప్రజాభిప్రాయపేరణ) జరుపుతానని ప్రకటించినా ప్రతి పక్షాలవారు అందుకు సమ్మతించడం లేదు. అలా రెండు నెలలకి పైగా పాకిస్తాన్‌లో రాజకీయ సంక్షోభం నెలకొని వుంది.

శ్రీలంక ఎన్నికలు:

శ్రీలంకలోనూ, బంగ్లాదేశ్‌లోనూ రాజకీయ వాతావరణంలో పెద్ద మార్పులు వస్తున్నాయి. 1977 ఆగస్టులో శ్రీలంక జాతీయ శాసనసభ ఎన్నికలు జరగబోతున్నాయి. శ్రీలంక ప్రధాని శ్రీమతి సిరిమావో ఈ విషయాన్ని ప్రకటించారు. అధికారంలో వున్న శ్రీలంక ప్రీదం పార్టీకి జాతీయ శాసన సభలోని 157 స్థానాలలో 95 స్థానాలు వున్నాయి. జరగనున్న ఎన్నికలలో ఈ పార్టీకి మితవాద పక్షమైన యునైటెడ్ నేషనల్ పార్టీకి పోటీ తీవ్రస్థాయిలో వుంటుందని పరిశీలకులు భవిష్యుత్తున్నారు.

బంగ్లాదేశ్-ప్రజాభిప్రాయ పేరణకు కృషి:

బంగ్లాదేశ్ అధ్యక్ష పదవిని మేజర్ జనరల్ జియావుర్ రహమాన్ స్వీకరించారు. బంగ్లాదేశ్‌లో ప్రతి పక్షాలు సాధారణ ఎన్నికలు జరపాలని ఆందోళన చేస్తున్నాయి. ఈ లోపున తన మీద ప్రజలకు విశ్వాసం వుందోలేదో తేల్చుకోడానికి "రిపరెండమ్" జరుపుతానని అధ్యక్షుడు రహమాన్ ప్రకటించారు.

జపాన్ వనితల పోరాటం:

1947లో జపాన్‌లో వనితలకి పురుషులతో పాటు ఓటింగ్ హక్కు వచ్చింది. అక్కడి రాజ్యంగం పురుషులతో వనితలకు సమాన హక్కులు ఇచ్చింది. ఈ హక్కుని జపాన్ వనితలు సద్వినియోగం చేసుకుంటున్నారు. జపాన్‌లో మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు చెందిన వనితలు సాంఘిక రంగంలో ముందడుగు వేస్తున్నారు. వివిధ వృత్తులలోని వనితలు వీరితో చేతులు కలుపుతున్నారు.

పారిశ్రామికంగా పురోగమిస్తోన్న జపాన్‌లో వాతావరణ కాలుష్యం, నీటి కాలుష్యం ప్రజల ఆరోగ్యానికి ఎంతో విఘాతం కలిగిస్తున్నాయి. ఈ విషయంలో న్యాయస్థానాల వరకూ వనితలు వెళ్ళి, పోరాడి కర్మాగారాలు-కాలుష్య నిరోధానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోడానికి తోడ్పడుతున్నారు.

ఒక సంస్థ పెట్రోలియం నుంచి 'సింథటిక్ ప్రొటీన్'ను తయారు చేసింది. ఆ ప్రొటీన్‌లో నాణ్యత లేదని వనితలు ఆరోగ్యమంత్రిత్వ శాఖకు నివేదించి ఉత్పత్తి జరగకుండా, మార్కెట్‌లో అమ్మకం జరగకుండా, ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోడానికి పోరాడారు. తాము కొనుగోలుచేసే వస్తువులు నాణ్యంగా ఉండాలనుకోవడం ప్రజల హక్కు అంటారు వాళ్ళు.

జైరే కథ:

అఫ్రికాలో పూర్వం బెర్బీయం కాంగోగా పిలవబడిన చిన్నదేశాన్నే ఇప్పుడు 'జైరే' అంటున్నారు. జైరే జనాభా రెండు కోట్ల పాతిక లక్షలు.

వజ్రాలు, వెండి, బంగారం, రాగి గనులు వున్న ఈ దేశం కలవ, కాఫీ, తేయాకు, ప్రత్తి, రబ్బర్ ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

అన్నిటికన్నా 'రాగి' ఉత్పత్తికి జైరే ప్రసిద్ధి కెక్కింది. ఈ రాగి బవిజాన్ని గురించి అగ్ర రాజ్యాలు పోటీ పడుతున్నాయని అంతర్జాతీయ రంగంలో వార్తలు వినిపిస్తున్నాయి. ఆయుధాల పరిశ్రమకు రాగి ముఖ్యం. జైరే అంతరంగిక వ్యవహారాలలో అమెరికా షోక్యం కేవలం స్వీయ ప్రయోజనానికేనని సోవియట్ యూనియన్ ఆరోపించింది. మొత్తం మీద అఫ్రికా రాజ్యాలలో ఏర్పడిన చీలికల తర్వాత, జైరే వంటి దేశాలు అగ్రరాజ్యాల చదరంగం అటలో పావులుగా మారిపోయాయని రాజకీయ వ్యాఖ్యాతలు భావిస్తున్నారు.

వార్తలలో చైతా:

ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం చైనాలో మావో ఒక సిద్ధాంతాన్ని ప్రవేశపెట్టాడు. 'మారుపువ్వలు పూయాలి, మారు భావాలు వికసించాలి' అన్నది ఆ సిద్ధాంతం. ప్రజలకి కొంతయినా స్వేచ్ఛ వున్న రోజునే దేశం ప్రగతిని సాధించగలదని మావో ఆ రోజున ఆ విధంగా నమ్మాడు. అయితే తీవ్ర విమర్శలు ఎదుర్కోలేక మావో ప్రజల స్వేచ్ఛను అరికట్టాడు.

ఈ రోజున చైనాలో పరిస్థితులు ఎంతో మారాయని రాజకీయ పండితులు పేర్కొంటున్నారు. మావో మరణించడంతో మావో భార్యను, అమె అనుయాయులను అరెస్ట్ చేశారు. "మారు పువ్వులు పూయాలి, మారు భావాలు వికసించాలి" అనే సిద్ధాంతం ఇప్పుడు ఒక ఉద్యమ రూపంగా చైనాలో బలపడుతోంది.

వనితా గవర్నర్:

ఆంధ్రప్రదేశ్ కొత్త గవర్నర్‌గా శ్రీమతి శారదా ముఖర్జీ పదవి స్వీకరించారు. మనదేశంలో ఇదివరకు గవర్నర్ పదవి వహించిన వనితలు: శ్రీమతి సరోజినీనాయుడు, శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పండిట్, కుమారి పద్మజానాయుడు. □

ముఖచిత్రం:

వైజయంతిమాల

“నన్ను వివిమలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు అడగకండి. వివిమల ద్వారా నేను పేరు ప్రతిష్ఠలు గడించిన మాట వాస్తవమే. అయితే ఇవాళ నాకు వివిమలలో నటించాలన్న ఆసక్తి లేదు. ఇప్పట్లో నాకు ఏదన్నా ఆసక్తి ఉంటే అది భరతనాట్యం చెయ్యడం, భరతనాట్యం నేర్పడం. అంతే!” అన్నారు ప్రముఖ నాట్యకారి శ్రీమతి వైజయంతిమాల ‘వనిత’ జరిపిన ప్రత్యేక గోష్ఠిలో.

ఇటీవలి కొన్ని దశాబ్దాలుగా మనదేశంలో భరత నాట్యాన్ని పునర్వికాసంపజేసే కృషి సాగుతున్నది. ఈ కృషిలో ఎందరో నాట్యకళాకోవిదులు, నాట్య కారులు పాల్గొన్నారు. అయితే వారిలో తమ నాట్య ప్రతిభ ద్వారా ప్రసిద్ధి గడించినవారు మాత్రం కొందరే. ఆ కొందరిలోనూ వైజయంతిమాల స్థానం ప్రత్యేకమైనది అంటారు నాట్య కళా వేత్తలు.

“నేను బాగా చిన్నదాన్నిగా ఉన్నప్పుడే నాట్యం నేర్చుకోవడం ప్రారంభించాను. ఐదేళ్ళ దాన్నిగా ఉన్నప్పుడు పోప్ ముందు నాట్యం చేసి ఆయన ఆశీస్సులు పొందాను,” అన్నారు వైజయంతిమాల తమ నాట్య చరిత్ర గురించి చెబుతూ.

వైజయంతిమాల కుటుంబంలో చాలామంది కళాకారులుగా పేరు గడించినవారే కావడంవల్ల ఆమెకు కూడా చిన్నతనం నుంచే లలిత కళలపట్ల అభిమానం ఏర్పడింది.

బడిలో చదువుకుంటున్న రోజుల్లో ఆమె చదువులో చూపించినంత ఆసక్తి పాఠశాలకే కాక కార్యక్రమంలో కూడా చూపించి తోడి పిల్లల అభిమానాన్ని, ఉపాధ్యాయ వర్గం ఆదరణనూ సంపాదించారు. “అయితే నాకు మొదటినుంచీ కూడా నాట్యం అంటే ఒక విధమైన పెరి అభిమానం ఉండేది. దాదాపు ఐదేళ్ళదాటు ప్రసిద్ధులైన నాట్య విద్వాంసులవద్ద నేను శాస్త్రోక్తంగా నాట్యం నేర్చుకున్నాను. నాకు నాట్యం నేర్పిన

గురువులు నాట్యంలో నిష్ణాతులు కావడంవల్ల - నాకు స్వచ్ఛమైన శాస్త్రీయ నాట్యం నేర్చుకోవడానికి వీలు చిక్కింది” అన్నారు వైజయంతి.

చిత్రాలలో నటించడానికి ముందునుంచి కూడా ఆమె నాట్య ప్రదర్శనలు ఇస్తూనే వున్నారు. చిత్రాలలో విక్రాంతి లేకుండా నటిస్తున్న రోజులలో కూడా ఆమె నాట్య ప్రదర్శనలు ఇస్తూనే ఉండేవారు.

‘ఆమె నాట్య ప్రదర్శన చూడడం ఒక అద్భుతమైన అనుభవం’ అని చాలామంది అనుకుంటూ ఉంటారు. ఇలా చాలామందికి తన నాట్యంపట్ల ఉన్న అభిమాన ‘ధనాన్ని’ ఆమె తమ నాట్య ప్రదర్శనల ద్వారా - సంఘ వేవా సంస్థలకూ, విద్యా సంస్థలకూ సంపాదించి పెట్టారు. ఇంకా ఆమె ఆ కృషిలో నిమగ్నురాలై ఉన్నారు. మానవతా దృష్టితో ఆమె చేస్తున్న నాట్యసేవ ద్వారా ఆమె కీర్తి మరింత పెరిగింది. అందుకు తార్కాణం—1989లో అప్పటి ఐక్య రాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యదర్శి కీ॥ శే॥ యూథాంట్ ఆహ్వానాన్ని పురస్కరించుకుని ఐక్యరాజ్యసమితి జనరల్ అసెంబ్లీ హాలులో మానవజాతి హక్కుల ప్రకటన 20వ వార్షికోత్సవ సందర్భంగా ఆమె నాట్యం చేయడం.

ప్రపంచంలోని ప్రధాన నగరాలన్నింటిలోనూ వైజయంతిమాల నాట్య ప్రదర్శనలు ఇచ్చారు. ప్రపంచంలోని ప్రధాన దేశాలన్నిటిలోనూ ఆమె నాట్య యాత్రలు జరిపారు. ఆ యాత్రలలో ఆమెకు ఎన్నో ప్రత్యేక గౌరవాలు లభించాయి. ఆ మధ్య ఆమె భారత విహార యాత్రాకాల, అస్టేరియాకు చెందిన అడిలైడ్ పెన్సివర్ వెంటర్ ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో అస్టేరియాలో ఒక నాట్య యాత్ర జరిపారు. అప్పట్లో ఆమె సిడ్నీలోని ‘ఆపెరా హౌస్’లో నాట్యం చేశారు. అంతర్జాతీయ ప్రసిద్ధి గడించిన ఆ రంగస్థలం మీద నాట్యం చేసిన తొలి భారతీయ కళాకారిణి ఆమె!

“విదేశాలలో నేను నాట్య ప్రదర్శన యిచ్చే

ప్రతిచోటా ముందుగానే భారతీయ నాట్యం గురించి, నా ప్రదర్శనలోని అంశం గురించి తెలియజేసే కరపత్రాలను ప్రేక్షకులకు వినియోగించమనే దాన్ని. అలా నాట్యం చూడడానికి ముందుగానే నాట్యం గురించిన అవగాహన ఉండడంవల్ల వాళ్ళు ఎంతో ఉత్సాహంగా ప్రదర్శనలు చూసే వారు” అన్నారు వైజయంతిమాల. తమ విదేశానుభవం గురించి చెబుతూ.

“నాట్యంపట్ల నాకు ఉన్న అభిమానం ఎన్నటికీ తరిగిపోదు. కేవలం నాట్య ప్రదర్శనలు ఇవ్వడంతోనే నా అభిమానం ఆగిపోవడం నాకు ఇష్టంలేదు. నేను నాట్యాన్ని సంప్రదాయ సిద్ధంగా నేర్చుకున్నాను. నేను నేర్చుకున్న నాట్యాన్ని పది మందికి నేర్పవలసిన బాధ్యత నా మీద ఉందని నా ఉద్దేశం. ఆ ఉద్దేశాన్ని అచరణలో పెట్టడానికి నేను ‘నాట్యాలయ’ పేరిట మద్రాసులో ఒక నాట్య కళా శిక్షణ కేంద్రం ప్రారంభించాను. శాస్త్రీయ భరతనాట్యంతోబాటు సంగీతకళనూ, నాటక కళనూ కూడా నేర్పడం ‘నాట్యాలయ’ ఆశయం. నేర్పేవారినిబట్టి, నేర్చుకునేవారినిబట్టి కూడా భరత నాట్యంలో భరత నాట్య విరుద్ధమైన కొన్ని అంశాలు చేరుతున్నాయి. అలా భరత నాట్యాన్ని కళంకవరచకుండా, సంప్రదాయసిద్ధమైన నాట్యం నేర్పవలసిన అవసరం ఇప్పట్లో ఎంతైనా ఉంది. ‘నాట్యాలయ’ ఈ అవసరాన్ని తీర్చే ప్రయత్నంలో ఉంది. అంతేకాదు. మన దేశంలో తరతరాలుగా సాగివస్తున్న అరుదైన నాట్యకళారూపాలు ఉన్నాయి. అనాట్యకళారూపాలు నశించకుండా వాటిలో కొన్నిటి గురించి కూలంకషంగా పరిశోధన జరిపి, వాటిని ముందు తరాల వారికి అందజేసే ప్రయత్నం కూడా ‘నాట్యాలయ’ చేస్తున్నది” అన్నారు శ్రీమతి వైజయంతిమాల తమ నాట్య శిక్షణాలయం గురించి చెబుతూ.

పదేళ్ళముందు ‘నాట్యాలయ’ కాలి ఒకటి బొంబాయిలో కూడా ప్రారంభింపబడింది. మరో మూడేళ్ళలో అక్కడే మరో కాలి కూడా ప్రారంభమైంది. ఒకవైపు ‘నవసంది’, ‘మేళప్రాప్తి’, ‘తోడయ మంగళం’ వంటి ప్రాచీన భరతనాట్య రూపాల గురించి విశేషంగా కృషిచేసి వాటిని ఉద్ధరించిన వైజయంతిమాల మరోవైపు ‘చందాలిక’ (రవీంద్రనాథ్ ఠాగూరు రచన), ఆంధ్రా రాసిన ‘సంగ తమిళ్ మాలై’, కవి కుంజర భారతి రాసిన ‘అళగర్ కురవంజి’, ‘సంత సఖి’ వంటి నాట్య నాటకాలు ప్రదర్శిస్తూ.

ఇంకోవైపున దీక్షగా విద్యార్థిని విద్యార్థులకు నాట్యం నేర్పుతూ నాట్య సేవ చేస్తున్నారు. 'నాట్యాలయ'లో నాట్యం నేర్చుకునేవారు ప్రదర్శనలు జరిపేటప్పుడు ఆ కార్యక్రమాల సంగీతాన్ని, నాట్యగతిని (నట్టువాంగం) ఆమె నిర్వహిస్తూ ఉంటారు. ఆమెదర్శ ఆమె దగ్గర నాట్యం నేర్చుకున్న ఒక యువకుడు రంగ ప్రవేశం చేసినప్పుడు ఆమె ఆ నాట్య కార్యక్రమంలో 'నట్టువాంగం' నిర్వహించారు. అటువంటి కార్యక్రమాలు జరిగినప్పుడల్లా ఆమెకు నాట్యంలోనేగాక గానంలో కూడా ప్రజ్ఞ ఉందన్న విషయం వ్యక్తమవుతూ ఉంటుంది. భరతనాట్యం చెయ్యాలన్న కుతూహలం ఉన్నవారికోసం ఆమె భరతనాట్య కచేరీకి పనికి వచ్చే సంగీతాన్ని, జతులనూ 'లాంగ్ ప్లే' రికార్డు రూపంలో వెలువరించారు. అలాగే 'నాట్యాలయ' సంస్థ తరపున అరుదైన కొన్ని నాట్య కళా రూపాల గురించి వివరించే పుస్తకం కూడా ప్రచురించారు ఆమె.

“బొంబాయిలోనూ, మద్రాసులోనూ కూడా 'నాట్యాలయ'ను నిర్వహించడం కష్టంగా ఉండడంవల్ల ప్రస్తుతం 'నాట్యాలయ' కార్యక్రమాలు బొంబాయికే పరిమితం చేసుకున్నాను.

అక్కడ ఇక్కడ కూడా ఉన్న విద్యార్థిని విద్యార్థులకు న్యాయం చేకూర్చే వీలుండదన్న ఉద్దేశంతో ఈ నిర్ణయం చెయ్యవలసి వచ్చింది.” అన్నారు వైజయంతిమాల 'నాట్యాలయ' ప్రస్తుత కార్యక్రమాల గురించి అడిగినప్పుడు.

'నాట్యాలయ'లో చాలామంది నాట్యం నేర్చుకున్నారు; నేర్చుకుంటున్నారు. “అయితే మా 'నాట్యాలయ'కు ఒక ఆశయం ఉంది. అది—విజంగా నాట్యంపట్ల ఆసక్తి ఉన్నవారికి మాత్రమే నాట్యం నేర్పాలన్నదే. అందుకనే నాట్యం నేర్చుకుంటామని వచ్చేవారిని ముందుగా పరీక్షించి, వారి లక్ష్యబుద్ధి గురించి తృప్తిచెందిన తరువాతే వారిని చేర్చుకుంటున్నాము. రేపటి కళాకారులు మన దేశ సంస్కృతిని విదేశాలలో వెల్లడిచేసే రాయబారులుగా కూడా కృషి చెయ్యవలసి ఉంటుంది. అందువల్ల అందుకు తగిన విధంగా కళాకారులను రూపొందించడం అవసరం కదా!” అంటారు వైజయంతిమాల.

ఆమె భరతనాట్య తారగా సాదించిన విజయాలు చాలా ఉన్నాయి. 'నృత్య శిరోమణి', 'నాట్య కళా శిఖామణి', 'నృత్య విరుపమ వికారద'—

వంటివి ఆమెకు లభించిన బిరుదులలో కొన్ని. భారత ప్రభుత్వం 1968లో ఆమెను 'పద్మశ్రీ'తో గౌరవించింది.

“నా నాట్యసేవ ఇలా కొనసాగుతున్నదంటే అందుకు నాభర్త డాక్టర్ బాలి ఇస్తున్న సహాయ సహకారాలు కారణాలు. ఆయన అందడందలు లేకుండా 'నాట్యాలయ' ఇంత అభివృద్ధి సాదించి ఉండేది కాదని నేను హృదయపూర్వకంగా చెప్పగలను” అంటారు వైజయంతిమాల.

వైజయంతిమాల, డా॥ బాలి దంపతులకు ఒక అబ్బాయి ఉన్నారు. అతను మద్రాసులో చదువుకుంటున్నారు.

“ఇప్పట్లో, ఇకముందూ కూడా నాకు నాట్యం తప్ప వేరే ద్యాస ఉండదు. అందువల్లే నేను చిత్రాలలో నటించడం మానుకున్నాను. చాలామంది నిర్మాతలు నన్ను చిత్రాలలో నటించమనీ, నాట్యం ప్రధానంగా ఉన్న పాత్రలు దరించమనీ అడుగుతున్నారు. అయినా, నాకు నటించాలని లేదు. నాట్య సేవ చేస్తూ ఇలా కాలాన్ని పద్వినియోగం చేసుకుందామని ఆశుకుంటున్నాను” అన్నారు వైజయంతిమాల — తమ భవిష్యత్తు గురించి ముచ్చటిస్తూ.

వెలను పరిశీలించండి. గుణమును పరీక్షించండి.

పాయింట్ ప్యాక్ ధరలు	1000 గ్రా. రూ. 11-36	750 గ్రా. రూ. 8-70	550 గ్రా. రూ. 6-66	200 గ్రా. రూ. 2-58
(ప్రాథమిక పన్నులు అదనం)				

పాయింట్
అతీ నాణ్యమైన
డైటజెంట్ డేటీకే పౌడర్

● గవర్నమెంట్ సోప్ ఫ్యాక్టరీ, బెంగళూరు వారి నాణ్యమైన ఉత్పాదన
మార్కెట్ చేయువారు: (M) మైసూర్ సేల్స్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్, బెంగళూరు

MCA-PD-55-Tel

ఎత్తుగా ఎదిగిన చెట్ల మధ్య రాతికోటలా తీవిగా నిలబడి ఏటా ఎంతోమందికి విద్యాదానం చేస్తూ చాలామంది విద్యార్థినులను విద్యావేత్తలుగా మారుస్తున్న గుంటూరు విమెన్స్ కాలేజీ ఆంధ్ర దేశంలో మొట్టమొదటి స్త్రీల కళాశాల అని తెలిసి నప్పుడు ఈ కాలేజీ సృష్టించుకున్న చరిత్ర గురించి తెలుసుకోవాలనిపిస్తుంది.

1944 జూన్ లో శ్రీమతి సరోజినీనాయుడు ప్రెసిసిపాల్ గా, ఆరుగురు లెక్చరర్స్ తో, 38 మంది విద్యార్థినులతో 'రేడి హౌస్ నెకండ్ గ్రేడ్ మున్సి పర్ కాలేజీ' పేరుతో ప్రారంభమైంది ఈ కళా శాల. తర్వాత తర్వాత, 20-10-47న ప్రభుత్వం ఆదర్శర్యం క్రింది కొచ్చి. శ్రీమతి పి. నీతమ్మార్ ప్రెసిసిపాల్ గా 'గవర్నమెంటు కాలేజ్ పర్ విమెన్' పేరుతో మార్పు చెందింది.

1955 నుంచి డిగ్రీ క్లాసులు ప్రారంభించ బడ్డాయి.

అప్పట్లో గుంటూరు మున్సిపల్ చైర్మన్ శ్రీ జాంయ్య కృషి వల్లనే ఈ స్త్రీల మొదటి కళాశాల ఏర్పడిందనే విషయం చాలామందికి తెలియకపోవచ్చు. అప్పటి విద్యామంత్రి, ముఖ్య

ఆంధ్రదేశంలోని పాఠశాల కళాశాల

మంత్రి ఆయన శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డి 21-9-'56న విమెన్సు కాలేజీ సొంత భవనానికి ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

హోమ్ సైన్స్, సంగీతం మొదటిసారిగా ఈ కాలేజీలోనే 1961లో ప్రారంభింపబడ్డాయి. చిత్రలేఖనం, కల్పకళలతోబాటు ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తులో వున్న గ్రూప్ అన్నీ ఈ కళాశాలలో ఉన్నాయి.

ఇందులో చదివిన విద్యార్థినులలో చాలామంది ఇక్కడే లెక్చరర్స్ గా వుండటం ఒక విశేషం.

ఎందరో ప్రసిద్ధులు, గోల్డ్ మెడల్స్ సంపాదించిన చాలామంది యువతులు ఈ కాలేజీ పాఠ విద్యార్థినులు కావటం మరో విశేషం.

కాలేజీ ప్రారంభం నుంచి ఇప్పటిదాకా 12

మంది ప్రెసిసిపాల్స్ ఈ కాలేజీని తీర్చిదిద్దారు. మొదట గణితశాస్త్రం లెక్చరర్ గా ప్రవేశించి, 968 నుంచి '72 దాకా, తిరిగి '75 నుంచి ప్రెసిసిపాల్ గా వుంటూ కాలేజీని అన్ని విధాల అభివృద్ధి చేస్తున్నవారు-శ్రీమతి రత్నావతి.

ప్రస్తుతం 250 మందికి ఈ కళాశాల హాస్టల్ వసతినిస్తున్నది.

95 మంది లెక్చరర్స్ తో, 1850 మంది విద్యార్థినులతో కళకళలాడుతున్న ఈ గుంటూరు విమెన్సు కాలేజీ భవిష్యత్తులో మరింత ప్రఖ్యాతిని పొందగలదని విద్యావేత్తలు అభిలషిస్తూ వుంటారు.

[ఈ కళాశాల విద్యార్థినులు 'వివాహాలు' అన్న విషయం మీద చేసిన 'ప్రత్యేకమైన చర్చ'- వచ్చే సంవత్సరం]

మొన్న ఏప్రిల్ 14 వ తేదీన శ్రీమతి కె. అమరేశ్వరి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా పదవి స్వీకరించారు. మన రాష్ట్రంలో తొలి మహిళా హైకోర్టు న్యాయమూర్తి—ఆమె: మన దేశంలో కేరళ రాష్ట్రంలో జస్టిస్ శ్రీమతి అన్నా బందీ రిటైరైనారు. శ్రీమతి జానకి అమ్మ ప్రస్తుతం హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా ఉన్నారు. ఐతే వీరిద్దరూ కూడా న్యాయశాఖలో ఉద్యోగాలు చేస్తూ ప్రమోషన్ల పైన ఆ పదవికి వచ్చారు. న్యాయవాదుల నుండి నేరుగా ఒక మహిళను యీ పదవికి నియమించడం మన రాష్ట్రంలోనే జరిగింది. దేశం మొత్తంలో యిటువంటి నియామకం ఎక్కడా జరగలేదట కూడా:

ఇంతే కాదు - 1974 నుంచి 1977 వరకు గవర్నమెంటు ప్లీడరుగా పని చేసిన తొలి మహిళ

గోష్ఠి:

మీకు 'లా' చదువుదామన్న కోరిక ఎందుకు కలిగింది?

అనర్బుకాగానే ఉద్యోగంలో చేరడం యిష్టం లేక వ్యతంత్రమైన వృత్తిలో ఉండామన్న ఉద్దేశంతో 'లా' చదివాను. 1952వ సంవత్సరంలో శ్రీమతి కన్నయ్యగారి దగ్గర ప్రాక్టీసు ప్రారంభించిన దగ్గర నుండి సుమారు 25 సంవత్సరాలు ప్లీడరుగానే ఉన్నాను-1956 వరకు గుంటూరులో, ఆ తర్వాత హైదరాబాదులో.

లాయర్లుగా శ్రీమతి పనిచేయడంలో కష్ట నిష్ఠూర్వాలు ఎలాంటి వంటారు?

శ్రీమతి అంటూ ప్రత్యేకించి యిబ్బందులున్నాయని వేమ అనుకోవడం లేదు. ప్రజలు కూడా వ్యక్తిలోని

ఐతే, వివరీతమైన పోటీ ఉంది యీ రంగంలో. దానికి తట్టుకోవాలంటే చాలా శ్రమించి వృత్తిలో ఒక గుర్తింపు తెచ్చుకోవాలి. చెప్పామగా, శ్రీమతి-తమ యితర బాధ్యతలన్నీ ఒక్కోసారి అవసరమైనంత శ్రమ వదలేకపోతుంటారని.

ప్లీడరు వృత్తికి, జడ్జి పదవికి గల భార్యలలో తేడా మీరు ఎలా నిర్వచిస్తారు?

ప్లీడరు కంటే, న్యాయమూర్తికి ఉన్న బాధ్యత గురు తరమైనది. ఇరువజ్జల వారసలు వింటూ చెదరవి శ్రద్ధతో ఆకళింపు చేసుకోవాలి. నిష్పాక్షికమైన నిర్ణయం చేయాలి. ఈ విషయంలో చాలా దీక్ష అవసరం అంటాను.

శ్రీమతి ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా ముందంజ వేయాంటే ప్రస్తుతం మన దేశంలో ఉన్న

'జస్టిస్'

అమరేశ్వరి

కూడా ఆమె. అమరేశ్వరిగారి వయస్సు 47 సంవత్సరాలు-అంటే హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పదవిని అలంకరించడానికి చాలా చిన్న వయస్సునే చెప్పాలి. సన్నగా కాలేజీ ఆమ్మాయి వంటి ఆకృతి, కోమలమైన పలుకు.

దాసబ్బి తాదాశా అప్పికబ్బి గ్రామం అమరేశ్వరిగారి స్వస్థలం. వ్యవసాయకుటుంబం. బాల్యంలోనే తండ్రిని కోల్పోయారు. స్కూలు పైనలు ప్యాసయిన తరువాత, 14 సంవత్సరాల ఊరులోనే ఆమెకు వివాహం జరిగింది. అరోజుల్లో 'ఎనిమిదోక్లాసు' చదివిన ఆమె తల్లిగారికి తన కుమార్తె బాగా చదువుకోవాలని కోరిక ఉండటం వల్ల, తర్తగారైన శ్రీ కోటేశ్వరరావుగారికి అనతి వున్నందువల్లా ఆమె చదువులో ప్రవేశించారు. గుంటూరులో ఇంటర్మీడియేటు విశాలపట్నంలో అనర్బు, 'లా' కూడా చదివారు.

సమర్థత చూపుతున్నావీ ప్లీడరు శ్రీమతి, పురుషుడా అని చూపురమకోమ.

ఐతే, ఏ దీచరు, లేక ఆసీసరు ఉద్యోగం వంటిదో కాదు యిది. ప్రార్థువే కేసులు చూచుకోవడం, మర్యాహ్నం కోర్టులకి వెళ్ళడం, హయంత్రం పార్టీలతో మాట్లాడడం తప్పనిసరి అవుతుంది. ఎప్పటికీ విద్యార్థి దశలోనే ఉన్నట్లుంటుంది. ఎంతవంటే- 'లా' పత్రికలు, రిపోర్టులు ఎప్పటి కప్పుడు చూచుకుంటూ, క్రొత్త క్రొత్తగా వస్తున్న తీర్పులు, న్యాయ సూత్రాలు గ్రహించుకుంటూ ఉండాలి. వెనక బడితే లాభం లేదు. ఇంట్లో గృహిణిగా బాధ్యతలున్నవారు యింత సమయం వివియోగించ లేకపోతుంటారు.

ఈ వృత్తిలో రాణించాలంటే ముఖ్యంగా ఏ అంశం చూసుకోవాలంటారు?

దేవితైవా కట్టించి పని చేయడమే చాలా ముఖ్యం.

కాసనాలు, చట్టాలు సరిపోతాయంటారా? క్రొత్త చట్టాలు ఏవైనా అవసర మంటారా?

శ్రీమతి అన్ని విధాలా ముందంజ వేయడానికి అనువుగా మన రాజ్యాంగం అన్ని విషయాల్లో సమాన హక్కులు యిచ్చింది. శ్రీ అయినందు వల్లనే కలిగే యిబ్బంది, అసమానత ఏమీలేదు. ఆమె అన్ని రంగాల్లో విరభ్యంతరంగా ముందంజ వేయవచ్చు. కానీ ఆపై విషయంలో శ్రీమతి పురుషునితో పాటు హిందూ వారసత్వపు చట్టం ప్రకారం సమాన హక్కులు లేవు. పట్టగానే మగపిల్లలకు విశ్రాంతి మైన ఆఫీస్ హక్కు ఉన్నట్లుగా, ఆడపిల్లలకు కూడా ఆ హక్కు కల్గించాలి. ఒక తండ్రికి ముగ్గురు పిల్లలున్నారమకోండి ఉదాహరణకి. అందులో ఇద్దరు మగపిల్లలు, ఒక ఆడపిల్ల ఉంటే, బాగాలు వంచుకోవడంలో మగపిల్లలు, తండ్రి

బాగాలు వంచుకుంటారు. ఇంక ఆడపిల్లలకు తృణమో పణమో యిచ్చి పెళ్ళిచేసి బాధ్యత పూర్తి అయిందనుకుంటారు. వంచుకున్న తరువాత వీలునామా వ్రాయకుండా తండ్రి చనిపోతే, అతడు మిగిల్చిన

ఆస్తిలో ఆడపిల్లలకు, మగపిల్లలకు బాధ్యత అందరికీ వాటాలు వస్తాయి. అల్లాకాకుండా జన్మతః హక్కులు ఆడపిల్లలకు వుంటే, వరకట్నం బాధ కూడా తప్పదు. జన్మతః ఆస్తిహక్కు అనేది లేనిదీ స్త్రీ

ఆర్థిక ప్రతివత్తి వెనుకబడి వుంటుందనే చెప్పాలి. ఇటీవల ఆస్తి హక్కుల విషయంలో అనేక చట్టాలు దేశంలో వచ్చాయి. వీటివల్ల స్త్రీలకు ఏదైనా హాని జరిగిందంటారా?

విశాఖపట్నం “లయన్స్ క్లబ్ (దక్షిణ విశాఖ)” మహిళా విభాగ అనుబంధ సంస్థ ‘లయన్ లేడీస్ అక్సింరీ’ ఏప్రిల్ నెం 3 వ తేదీన బా - బాహు సేవాసదనం, ద్వారకానగర్లో ‘లయన్ లేడీస్ పెజే’ జరిపింది. ఈ సందర్భంగా ఏర్పాటుచేసిన వస్తు ప్రదర్శనానికి లయన్స్ ఇంటర్నేషనల్ పాస్టే గవర్నర్ సతీమణి లయన్లేడీ డి. సర్వలక్ష్మి సుబ్బారావు ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

ఈ ప్రదర్శనలో లయన్లేడీ సభ్యురాలు తయారుచేసిన రకరకాల చేతి వస్తులు, చిత్ర లేఖనాలు (పెయింటింగ్సు), ప్లాస్టిక్ వస్తువులు, రకరకాల కుట్లు, అల్లికలు, ఎంబ్రాయిడరీ చేసిన దుస్తులు, ఊలుతో అల్లిన బొమ్మలు, అట వస్తువులు ప్రదర్శించారు. ఇవేకాక తాము వ్యయంగా తయారు చేసిన పాక విశేషాలు - కేకులు, బిస్కెట్లు, ఐస్ క్రీములు మొదలైనవి కూడా ప్రదర్శించి, వాటి అమ్మకం ఏర్పాటు చేశారు. వినోద కార్యక్రమాల అనంతరం కార్యదర్శి లయన్లేడీ బి. సి. కె. రూబిన్ వందనసమర్పణ చేశారు.

వార్తలు

విశాఖపట్నం రాంనగర్లో విశాఖసేవాసదన అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూలు ఆరవ వార్షికోత్సవం ఏప్రిల్ 7 వ తేదీన వైభవంగా జరిగింది. ఆ రోజు ప్రపంచ ఆరోగ్యదినం కూడా కావడం ఒక విశేషం! స్కూలు ఆవరణలో జరిగిన సభకు డాక్టర్ కుమారి డి. ఆర్. చిత్ర అధ్యక్షత వహించగా శ్రీమతి హేమలత ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయింది. స్కూలు కరస్పాండెంటు కుమారి పి. జగన్మోహిని వార్షిక నివేదిక సమర్పించారు. డాక్టర్ డి. గోపాల స్వామి బాలబాలికలు ఆరోగ్య విషయంలో తీసుకో వలసిన జాగ్రత్తల గురించి ప్రసంగించారు. జయపురం రాజీవాహిని, మాజీ ఎం. ఎల్. ఎ. శ్రీమతి రమా కుమారిచేవి ఆటల, పాటల పోటీలలో విజేతలయిన పిల్లలకు బహుమతులు పంచిపెట్టారు. కుమారి

పి. ప్రభావతి వందనసమర్పణతో సభ ముగిసింది.

—విలేకరి

*

కాడేపల్లిగూడెంలోని మహిళా లయన్స్ క్లబ్ - ఇటీవల పేదవారి వివాహాలకు ధన సహాయం చేస్తూ, సామాజిక వివాహాలు జరిపింది. హిందూమత సంప్రదాయం ప్రకారం, బాబా భజంక్రిలతో, పురోహతుల వివాహ మంత్రాలతో - వివాహాలు జరిగాయి. స్థానిక ఆర్యవైశ్యసంఘంవారు శ్రీవానవి కల్యాణమందిరాన్ని ఉచితంగా ఇచ్చారు. అందులో మతాంతర, కులాంతర వివాహాలు కూడా వుండడం - ఒక విశేషం. ఒక వివాహం - ముస్లిం వరునికి. హరిజన వధువుకూ జరగడం - చెప్పకోదగ్గ ఇంకో విశేషం. కొత్త దంపతులకు పాత్రలు, లైట్లు, ప్లేటు - మొదలైన గృహవసతికరాలను కూడా క్లబ్ వారు బహుకరించారు.

*

విజయనగరంలో ఇటీవల మహారాజాస్ లేడీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్ వారు 41 వ వార్షికోత్సవం జరుపు కున్నారు. ఆ సందర్భంగా వక్తృత్వం, వ్యాసరచన, రంగవల్లికలు, చిత్రలేఖనం, విచిత్ర వేషధారణ, ఏకపాత్రాభినయం, లలితసంగీతం - మొదలైన వాటిలో పోటీలు జరిగాయి. అలాగే, ఎన్నో ఆటల్లో కూడా పోటీలు జరిగాయి. వార్షికోత్సవంలో సభ్యులు - ‘చందాలిక’ వృత్తవాదిక, ‘భిష్మవ్యరాలు’ వాదిక ప్రదర్శించారు. క్లబ్ అధ్యక్షురాలైన శ్రీమతి కామకుర్తి ఇందిరాబాయి తమ కుమార్తె స్మృతి చిహ్నంగా ‘విర్మల్ ఓపెన్ ఏర్ థియేటర్’ను నిర్మించి, ఆ రోజే క్లబ్ కు బహుకరించారు. కార్యక్రమాలు అక్కడే జరిగాయి. ఆవారు జరిగిన వార్షికోత్సవానికి కామకుర్తి ఇందిరాబాయి అధ్యక్షత వహించారు. కార్యదర్శి రామరాజు లోపాముద్ర వార్షిక నివేదిక చదివారు. వివిధ పోటీలలో గెలుపొందినవారికి - విజయనగరం రాజావారి కుమార్తె మనీకాప్రసాద్ బహుమతులు అందజేశారు.

‘భిష్మవ్యరాలు’ వాదిక - లో

భూసంస్కరణలవల్ల శ్రీల ప్రతివత్తి అర్థికంగా దెబ్బ తిన్నదనే చెప్పాలి. భార్యకు ప్రత్యేకంగా వస్తు స్థిరాస్తులను కూడా భర్త స్థిరాస్తులో కలపడం వల్ల, అమె అర్థికంగా తన ప్రత్యేక హక్కు కోల్పోతుంది. అలాగే అవివాహిత కుమార్తెలకూ తల్లిదండ్రుల స్థిరాస్తులో భాగం ఏమీ లేకుండా వుంది. వట్టణ ఆస్తుల గరిష్ట పరిమితి చట్టం లోమా యీ విధంగానే శ్రీ ఆస్తిని విడిగా కాక కుటుంబ ఆస్తిలో పరిగణించడం జరుగుతుంది. ఇది కొంతవరకు అన్యాయమే. ప్రిలు ప్లీడర్లుగా ప్రాక్టీసు చేయడంలో యిబ్బందులు లేవు అన్నారు మీరు. బ్రయర్ వర్క్ అంటే క్రింది కోర్టుల్లో కేసులు చేయడంలో ప్రత్యేకంగా చిక్కులు వున్నాయని కొందరంటారు. మీ అభిప్రాయం?

వాక్కులను తయారు చేయడంలో, క్లయింట్సుతో వ్యవహరించడంలో కొంత చీకాకు వుండవచ్చు. అడవాళ్ళు చొరవగా పని చేయడానికి. ముసపబు కోర్టు, నబ్ కోర్టులో యిలాంటి పని వుంటుంది. కానీ యీకాలంలో శ్రీలు కూడా నిజానికి యీపని చేయగలరు, చేయవచ్చు. కానీ హైకోర్టులో అప్పిలేట్ వర్క్, అంటే కేవలం రికార్డు చదివి అర్గ్యుమెంటు చెప్పడం పని తేలికగా అనిపించ వచ్చు. శ్రీలికి యిది ఎక్కువ అమనైనది అనవచ్చు. చనప్పటికీ యీ సమస్యలు వ్యక్తులమీద ఆధారపడి వుంటాయి. ప్రత్యేకించి శ్రీలు కాబట్టి పెద్ద సమస్యలు వుంటాయనుకోమ.

జీవితంలో మీ ధ్యేయం, ఆశయం ఏమిటి అని అడిగితే ఏం చెబుతారు?

వా శక్తిమేరకు, ధర్మం, వ్యాయం వా ముందుకు వచ్చిన కేసుల్లో చేకూర్చాలని, మనస్ఫూర్తిగా విప్లవపాతంగా వ్యవహరిస్తూ వా నిరిని నిర్వహించాలని. వాధ్యేయం యిదే.

ఈ ప్రశ్నలన్నీ అడిగిన తర్వాత మరోసారి ఆమెని వనితల పజ్జెన అభినందించి వచ్చేస్తూ, ‘మీ పిల్లలు ఏం చేస్తున్నారు’ని అడిగాను. “అమ్మాయికి పెళ్ళయింది. ఆమెకు ఒక కొడుకు - పెద్దబ్బాయి పైనలియరు ఇంజనీరింగు, రెండో అబ్బాయి ‘లా’ చదువుతున్నారు” అని చెప్పారు. అమరేశ్వరిగారి భర్త శ్రీకోటేశ్వర రావుగారు వ్యవసాయకాఖలో అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగా పని చేస్తున్నారు.

—దేవయాని

శ్రీ(వారి)మతి

శ్రీ రావుగారిని రోటరీలో ప్రసంగించ వలసిందిగా కోరారు. అందుకు ఆయన అంగీకరించారు. చాలా సంతోషించారు కూడా. ఆయన చాలాకాలం నుంచి, చదివి పరిశోధించిన విషయం వేదిక మీద చెప్పే అవకాశం యిన్నాళ్ళకు కలిగింది. కాని ఆయనకు ఉపన్యాసాలు యివ్వడం అంతగా ఆలవాటు లేదు. అందుకని ఆయన వారం రోజులు ముందునుంచే తన ఉపన్యాసం రాసుకుని నోట్సు తయారు చేసుకున్నారు.

ఆ రోజు సాయంత్రం ఆరు గంటలకే ఆయన

ఉపన్యాసం. అప్పుడే ఆయిదున్నర కావస్తోంది. కాని రావుగారు యింకా గళ్ళయింగీ, బనీనుతో బిల్లి దగ్గర కూర్చుని పుస్తకాలు తిరగేస్తూ, కాగితాలు చూసుకుంటూనే ఉన్నారు. ఇంతలో యింటి ముందర కారు హారన్ మోగింది. రావు గారు గతుక్కుమని బయటకు వచ్చి చూడారు. కారులోంచి ఇద్దరు పెద్ద మనుష్యులు సూట్లు ధరించి దిగి, రోవలికి వస్తూనే 'వుయార్ ప్రమ్ రోటరీ. మిమ్మల్ని సభకు కారులో తీసుకు వెళ్ళ దానికి వచ్చాం' అన్నారు. రావుగారు కంగారు

పడిపోయారు. ఆయన ఉపన్యాసం తయారు చేసు కోడంలో టైమ్ మరిచిపోయారు. తను యింకా గడ్డం గీసుకోలేదనీ, స్నానం చెయ్యాలనీ, డ్రెస్ వేసుకోవాలనీ, అన్నీ గుర్తుకు రావడంతో, రావుగారికి కాళ్ళు వణికాయి. ఆ వచ్చిన పెద్ద మనుష్యులను చూస్తే ప్రతి పనీ టైమ్ ప్రకారం జరగాలన్న పట్టుదల కలవారుగా కనిపించారు. 'కూర్చోండి' అన్నారు రావుగారు తడబడుతూ.

ఇద్దరూ ఒకేసారి వాచీ చూసుకున్నారు. 'క్షమించండి. టైమ్ లేదు. సరిగ్గా ఆయిదున్నరయింది. మీరెంత నేపట్లో తయారవగలరు?' అన్నారు.

రావుగారు కంగారు పడిపోయారు. ఆయన ఒక గంటకి తెమలగలిగితే గొప్ప విషయమే.

దేవరకొండ
పద్మావతి

రావుగారు వెంటనే సమాచారం చెప్పాలన్నట్లు. వాళ్ళిద్దరూ మళ్ళీ గదియారాలు చూసుకున్నారు. రావుగారు మొగమాట పడిపోయి 'నాకు ఆయిదు నిమిషాలు యివ్వండి చాలు' అని రోపలికి పరుగెత్తారు. రావుగారి శ్రీమతి వెనక నుండి అంతా విన్నది. రావుగారి పరుగు చూసి నవ్వుకుని, ముందు గదిలోకి వచ్చి ఆ పెద్ద మనుషులతో అంది: 'సారీ. మా వారు తయారవడానికింకా యిరవై ఆయిదు నిమిషాలైనా కావాలి. మీరు శ్రమనుకోకుండా సరిగా ఆయిదు నిమిషాలు తక్కువ ఆరింటికి రాగలరా?'

ఇద్దరూ మళ్ళీ వచ్చి చూసుకుని, ఒకళ్ళ మొహాలు ఒకళ్లు చూసుకున్నారు. 'ఓ. కే. మేడమ్. ఎగ్జాక్టులీ ఫైవ్ మినిట్సు టు నిక్స్ వస్తాం. రావుగారిని రెడీగా ఉండమనండి' అని చెప్పి, వెళ్ళిపోయారు.

రావుగారి శ్రీమతి, సీత రోపలికి వచ్చింది. రావుగారు ఇల్లంతా కలయ తిరిగేస్తున్నారు. ఆయన ముఖం ఆంచోళనతో ఎర్రబడిపోయింది. 'నా నోట్స్....నేను రాసుకున్న నోట్స్ ఏదీ కనిపించటంలేదు?' అంటూ ఆయన అన్నీ వెతికేస్తున్నారు. శ్రీమతి నవ్వుకుని 'ఆ నోట్స్ నేను చూసి జాగ్రత్త చేస్తాను కాని ముందర మీరు స్నానానికి నడవండి' అంది తొందరచేస్తూ.

'అయితే నువ్వు నోట్స్ వెతుకుతావు కదూ? నేను స్నానం చేసి వస్తాను' అంటూ రావుగారు మళ్ళీ ఆ గదిలోకి, యీ గదిలోకి పరుగులు మొదలెట్టారు.

'ఏమిటా కంగారు, మీరూ? స్నానానికి వెళ్ళరేం?' అని కోప్పడింది శ్రీమతి.

'అది కాదు. నా టవెల్....నా టవెల్ కనిపించటంలేదు.' అని ఆయన చుట్టూ చూసేస్తున్నారు.

'మీ టవెల్ డాక్టరూమ్లో పెట్టాను. వెళ్ళండి' అని గద్దించింది.

రావుగారు తల గోక్కుంటూ 'మరి నా రేజర్..' శ్రీమతి మధ్యలోనే అందుకుని అంది:

'మీ రేజర్, బ్రష్, సబ్బూ, టవెల్ అన్నీ అక్కడే పెట్టాను. ఊరికే చిందులు తొక్కక త్వరగా వెళ్ళండి.' అంత కంగారులోనూ ఆయన తన శ్రీమతి తెలివికి కళ్ళతోనే కృతజ్ఞత తెలుపుకుని డాక్టరూమ్లో తొరబడ్డారు.

'ఇదిగో గద్దం జాగ్రత్త. నెమ్మదిగానే చేసు

కోండి. పరవారేదు. యింకా చైముంది.' అని, 'చూడండి, డెట్టర్ కావలిస్తే అక్కడే ఎదం వైపు పెయింట్ రెండ్ పక్క ఉంది' అంది శ్రీమతి బయటి నుంచి.

రావుగారికి నిజంగానే అది కావలిసొచ్చింది.

"ఆ డెట్టర్ కనిపించింది....కొంచెం తెగింది. పరవారేదు....ఛ్యాంక్స్."

మరి పదినిముషాల్లో రావుగారు డాక్టరూమ్ నుంచి బయటపడ్డారు పెద్ద యద్దం చేసి వచ్చినట్లు. చప్పీళ్ళు స్నానం చేసినా ఆయనకు చెమటలు పట్టేస్తున్నాయి.

'ఇంక పదిహేను నిముషాలు కూడా లేదు.... అర్జంట్....క్విక్....క్విక్' అని ఆయనలో ఆయనే అనేసుకుంటున్నారు.

'ఇదిగో సీతా చైమైపోతోంది. ఏం బట్టలు వేసుకోమంటావ్? ఏవీ తాళాయి? బట్టల బీరువా తాళాయి ఏవీ?' అంటూ అరవడం మొదలెట్టారు.

ప్రక్క గదిలో ఎంట్రాయిడరీ కుట్టుకుంటూ శ్రీమతి తాపీగా సమాధానమిచ్చింది—'అనపస రంగా అరవకండి. తాళాలెందుకూ? మీరు యివాళ వేసుకోవలసిన పాంటూ, షర్టా అన్నీ పక్క మీద పెట్టాను. మీ కోటు హేంగర్కి తగిలించాను. బనీసు డ్రాయరు అక్కడే ఉన్నాయి. త్వరగా కానివ్వండి' అంది.

"రక్షించావ్. ఆ అన్నీ ఉన్నాయి. వెరీ గుడ్. ఇదిగో డ్రెస్ ఆయిపోతున్నాను' అంటూ స్వగతం ప్రారంభించారు రావుగారు. కాని తీరా డ్రెస్ వేసుకుని మళ్ళీ గిరగిర తిరగడం చూసి శ్రీమతి వెనకనే వచ్చి, 'అలా గుండ్రంగా తిరక్కపోతే నన్నదక్కాడదూ? ఇదిగో దువ్వెన, ఆయిర్, పాదరు' అంటూ అందిచ్చింది.

'ఆ ఏటికోసమే చూస్తున్నాను. ఇంక రెడీ ఆయిపోయినట్టే' అన్నారు రావుగారు కొంచెం స్థిమితపడి అద్దంలో చూసుకుంటూ. కాని మరుక్షణంలోనే గాభరాపడిపోతూ, గదిలో రెడర్ డ్యాగ్ తీసి అందులోవన్నీ ఒక్కొక్కచే బయట పడేస్తేస్తున్నారు.

'అదిగో మీ 'చై' వెంకటేశ్వరస్వామి ఫాటో దగ్గర మేకుకి తగిలించాను. ఆ పెట్టెంతా దురిపేస్తున్నారెందుకూ? అది మీపెట్టె కాదు' అంది శ్రీమతి చిరాగ్గా.

'హమ్మయ్య. నా చారం చై. దానికోసమే గలిస్తున్నా. అని రావుగారు చై తీసుకుని కట్టు

కున్నారు. శ్రీమతి ఎంట్రాయిడరీ కుట్టుకుంటూ ప్రక్క గదిలోకి వెళ్ళింది. ఇంతలో మళ్ళీ రావుగారి బుర్ర చెడిపోయింది. 'సీతా! నా బాట్లు. నా బాట్లెక్కడన్నాయి? అసలున్నాయా? లేక డాక్టరూమ్లో పారేశారా? వాటికి పారిష్ లేదూ, నా మొహం లేదూ! ఛీ! యింత వేషం వేసి బాట్లు లేకుండానా? నాబాట్లు....' అంటూ ఆయన ఆశ్చర్యంగా మంచం కింద, పైనా, కుర్చీ కింద, అఖరుకి పరుపుల కింద కూడా వెతికేయ్యడం మొదలెట్టారు.

శ్రీమతి వచ్చి 'అయ్యో రామా! మీ కంగారు మీదేకాని నామాట వినిపించుకోరే? మీబాట్లు మధ్యాహ్నమే పారిష్ చేసి డ్రాయింగ్ రూమ్లో సోఫా దగ్గర పెట్టాను. వెళ్ళి తొడుక్కండి. సాక్స్ కూడా అందులోనే ఉన్నాయి' అంది. రావుగారు మాట్లాడకుండా డ్రాయింగ్ రూమ్లోకి పరుగెత్తారు. అక్కడ రెండు బాట్లు మెరుస్తూ, నల్ల పిల్లుల్లా ఉన్నాయి. అందులోంచి యిశ్రీ సాక్స్ తొంగి చూస్తున్నాయి. రావుగారు సంతోషంతో బాట్లు తొడుక్కున్నారు.

'ఆ ఇంక రెడీ. నిజంగా రెడీ. ఏదీ యింకా వాళ్ళ కారు రాలేదే' అనుకుంటూనే ఆయనకేదో జ్ఞాపకం వచ్చింది. 'సీతా! అన్నట్లు. ఒక్కదోసు.. అంటే ఒక కప్పు-కాఫీ, వెళ్లేముందర తాగొద్దూ?' అన్నారు.

'ఆ తాగి. లేకపోతే మీకు ఉన్న మతికూడా పోతుంది. డైనింగ్ టేబిల్మీద యిప్పుడే కాఫీ వేడిగా పెట్టి వచ్చా. వెళ్ళి తాగండి' అంది శ్రీమతి.

రావుగారు వెళ్ళి కంగారుగా కాఫీ తాగేశారు. 'కాఫీ చాలా బాగుంది. వెరీఫైన్, సీతా ఛ్యాంక్యూ. యిక నేను రెడీ' అంటూ సిగరెట్టు నోట బిగించి, డేనికోసమో వెతికేసుకుంటున్నారు. శ్రీమతి ఓరగా చూసి ఆయన అవస్థకు జాలిపడుతూ అంది—'అగ్గిపెట్టె మీ కోటు కుడివైపు రోపలి జేబులో ఉంది'. రావుగారు అగ్గిపెట్టి చూసుకుని సంతోషపడిపోయి, సిగరెట్టు అంటించి రెండు దమ్ములు రాగారు.

'అమ్మ! ఎంత కంగారయిపోయింది? నేను రెడీ. ఇంకా వాళ్ళ కారు రాలేదే?...ఇదిగో, సీతా మనకో రుమాలుంటే మంచిదేమో?' అన్నారు గొప్ప విషయం కనిపెట్టినట్టి. శ్రీమతి నవ్వుతూ 'నాకు అక్కర్లేదు. కాని మీకుండాలి. మీకోటు ఎడమవైపు కింద జేబులో రుమాలు పెట్టాను.

చూసుకోండి' అంది. రావుగారి మొహం వికసించింది. శ్రీమతి వైపు ప్రేమగా తృప్తిగా చూశారు. రుమాలు తీసి ఒకసారి మొహం అద్దుకున్నారు. 'సీతా యీ రుమాలు మంచి సువాసన వస్తోంది' అన్నారు చిన్న పిల్లవాడిలా మురిసిపోతూ.

'అవును. దాని మీద లావెండర్ డ్రాప్స్ వేశాను'.

'నెరీ థాట్ ఫర్ ఆన్ యు. ఇంక నేను పూర్తిగా రెడీ. వాళ్ళు రావడమే ఆలస్యం.' అంటూండగానే కారు హారన్ వినిపించింది. హారన్ వినగానే రావుగారికి ఆయన రాసుకున్న నోట్సు విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. 'సీతా కొంప మునిగింది. వాళ్ళొచ్చేశారు....కాని నా నోట్సు....' అనుకుంటూ ఒక్క గంతులో ఆయన రూమ్ లోకి వెళ్ళి బల్లమీద కాయితాలన్నీ తెలికేస్తూ నోట్సు కోసం వెతికేస్తున్నారు. శ్రీమతి వెనకాలే వెళ్ళి నిట్టూరుస్తూ 'ప్లీజ్, కొంచెం శాంతించండి. మీ నోట్సు పిన్ చేసి మీ కోటు ఎడమవైపు రోపరి పాకెట్ లో పెట్టాను. వాళ్ళు పిలుస్తున్నారు వెళ్ళండి' అంది. రావుగారు నోట్సు కోసం జేబు చూసుకున్నారు. సీట్ గా పిన్ చేసి పెట్టి ఉంది. రావుగారు ఆనందంతో ఏదో అందామనుకున్నారు. కాని బయటినుంచి 'మిస్టర్ రావ్' అన్న పిలుపు విని పరిగెత్తారు.

'సరిగ్గా అన్న తైముకి రెడీ అయిపోయారు. డ్యాంక్యూ' అన్నారు పెద్ద మనుష్యులు వాచీలు చూసుకుంటూ. మరుక్షణంలో కారులో ఎక్కి రావుగారు వాళ్ళతో వెళ్ళిపోయారు.

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకి మళ్ళీ రావుగారిని కారులో యింటికి దిగబెట్టారు. యీసారి రావుగారి చేతిమీద పెద్ద మల్లెదండ, చేతిలో బొకే ఉన్నాయి. ఆయనతో వచ్చిన వాళ్ళు అన్నారు. 'మీవారు యివాళ బ్రహ్మాదంగా ఉపన్యసించారండీ' అని. వాళ్ళు వెళ్ళిపోయాక శ్రీమతి—రావుగారిని గర్వంగా చూసుకుంటూ అంది 'పెద్ద దండే వేశారే!' అని.

రావుగారు శ్రీమతిని మెరిపే కళ్ళతో చూస్తూ నెమ్మదిగా దగ్గరకు వచ్చారు. తన చేతిలో దండ ఆమె మెడలో వేస్తూ 'నిజంగా యీ దండ నీది. నువ్వు లేందే ఆసలు యీరోజు మీటింగ్ కే వెళ్ళగలిగి వుండేవాడిని కాదు' అన్నారు.

'మతిలేని మా శ్రీవారికి మతిని నేను' అనుకుంది శ్రీమతి నవ్వుకుంటూ. ❀

కొత్త వస్తువులు

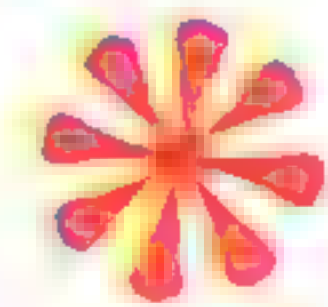
ఈ చిత్రంలో మూడు వస్తువులు కనిపిస్తున్నాయి. ఒక ప్లాస్టిక్ టంబ్లరు, రెండు తురిమే పాదనాలు. కొన్ని వంటకాలు చేసేటప్పుడు, దినుసులు తూచి వెయ్యవలసి వస్తుంది. తూచుకోడం ఇబ్బందైన పని కాబట్టి, కొంతల ప్రకారం వేసుకోవచ్చు. పంచదార, రవ, బియ్యం; లేదా పాలు లాంటి ద్రవపదార్థాలు సరిగ్గా లెక్కప్రకారం - దీని మీద వుండే గుర్తులప్రకారం కొల్చి వేసుకోవచ్చు. దీని ధర-రూ. 3. 75.

వళ్ళు, బంగళదుంపలు మొదలైనవి రకరకాల ఆకారాల్లో కోసుకోడానికి 'ఇటాలియన్ ఫ్లైర్ పొటాటో ఫ్రైరర్' అన్నది ఇందులో కనిపిస్తున్నది. దీంతో వాటిని అందంగా కోసి, ఆకర్షణీయంగా అమర్చవచ్చు. దీని ధర-రూ. 8. 25.

ఇంకొకటి - 'జర్మన్ ఫ్లైర్ పొటాటో మెష్' ఇది కూడా కాయగూరల్ని రకరకాల ఆకారాలలో తరుగుతుంది. బంగళదుంపలు, బీట్ రూట్, వంకాయలు వంటి వాటిని దీంతో రకరకాలుగా తరగ వచ్చును. దీని వెల-రూ. 15. 75.

ఈ మూడు వస్తువులూ అన్వర్ జమార్, 108 మౌంట్ రోడ్డు, మద్రాసు 18 చిరునామాలో దొరుకుతాయి.

వివాహాల మురియ
అన్ని శుభ కార్యాలకు

మైలాపూర్

వాణి సిల్స్

పట్టు చీరలు ధరించి ఆనందించండి
కాంచీపురం, ఆరణి, ధర్మావరం
పట్టు చీరలు ఉత్పత్తి ధరలకే లభిస్తాయి

వాణి సిల్స్
(రికర్డింగ్ హాలు)

132, రాయపేట హైరోడ్డు 'జమ్మి బిల్డింగ్ దగ్గర'
మైలాపూరు, మద్రాసు-600 004

ఫోన్ : 76359

మా
ఆదాయ
పొదుపు పథకంలో
చేరి లాభం
పొందండి!

సంతాన నిరోధానికి ఇటీవలే చైనాలో కొత్తగా 'పేపర్ పిల్' కనిపెట్టారు. చిన్న చిన్న తపాలా దిశ్చల్లాంటి కాగితాలతో అంటించిన ఒక పేపరు రూపంలో సంతాన నిరోధానికి ఉపయోగపడే మందు వుంటుంది. ప్రతిరోజూ ఆ పీటలతోంచి ఒక్కో కాగితం ముక్కు తీసుకుని-నాలుకపై పెట్టుకుంటే, అది కొంతనేపట్లో కరిగిపోతుంది. ఈ 'పేపర్ పిల్' రూపొందించడానికి అయ్యే ఖర్చు చాలా తక్కువని, దీన్ని భద్రపరచడం కూడా సులువని చైనాలో వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు దావిస్తున్నారు.

*

హోలో (లండన్)లో వున్న క్లినిక్ లో రీనెర్వి నెంటర్ లో వైద్య శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధనల ఫలితంగా - చనుబారలో 'ఎక్స్ పాక్టర్' అన్న పదార్థం వుందని, అది శిశువులకు 'వైరస్' వ్యాధులు సోకకుండా కాపాడుతుందని రుజువు వైంది. ఈ 'ఎక్స్ పాక్టర్'ను ఒక మందుగా రూపొందించితే, పెద్దలకు, పిన్నలకు కూడా-కడుపు, పేగులకు సంబంధించిన వ్యాధులనుంచి జలుబు వరకు అనేక వ్యాధులను నయం చేయడానికి వీలవుతుందని పరిశోధకులు దావిస్తున్నారు.

*

కృష్ణ వ్యాధి అరంభదశలో ఉన్నప్పుడు-ఆ వ్యాధిని అపరేషన్ ద్వారా నయం చేయవచ్చని ఉత్తర రైల్వేకు చెందిన హాస్పిటల్ సూపరింటెండెంట్ డాక్టర్ పి. ఎన్. బెనర్జీ ఇటీవల నిరూపించారు. ఈ అపరేషన్ ను 'ట్యూబర్ క్యులోయిడ్ రెప్రెసీ' అంటారు. ఈ అపరేషన్ తర్వాత రోగి శరీరంలో కృష్ణవ్యాధి విజృంభించటం జరగదని, అంతవరకూ వ్యాపించిన వ్యాధిని-మామూలుగా మందులతో నివారించవచ్చని, రోగి చాలా తొందరగా కోలుకోవడం జరుగుతుందని-డాక్టర్ బెనర్జీ తెలియజేశారు.

*

మృషి దేహంలో కృత్రిమమైన హృదయాన్ని అమర్చి, అలా అతని జీవన ప్రమాణాన్ని ఎక్కువ

కాలం పొడిగించడానికి వీలవుతుందా? అన్న విషయం గురించి గత ఏడేళ్ళుగా పశ్చిమ బెర్లిన్ లోని ప్రీ యూనివర్సిటీ ఆధ్వర్యంలో ప్రొఫెసర్ ఎమిల్ బుకెర్ల ప్రయోగాలు చేయడం ఆరంభించారు. 1969లో ఆరంభమైన ఆ ప్రయోగాల వల్ల ఇప్పటికీ కొన్ని మంచి ఫలితాలు లభించాయి. పశ్చిమ జర్మనీలో హృద్రోగంవల్ల ఏటా రెండు లక్షల మంది మరణిస్తున్నారని, తమ పరిశోధనల ఫలితంగా రూపొందింపబడిన కృత్రిమ హృదయాన్ని ఉపయోగిస్తే, వీరిలో కనీసం రెండువేల మందినైనా ఎక్కువకాలం బ్రతికించవచ్చని-ప్రొ॥ బుకెర్ల అంటారు. కృత్రిమ హృదయం అమర్చబడ్డ రోగి-ఆ గుండె పనిచేయడానికి అవసరమయ్యే విద్యుచ్ఛక్తి, ఎలక్ట్రానిక్ కంట్రోల్స్ మొదలైన పరికరాలు గల ఒక పెట్టెను - ఎప్పుడూ తనతో పాటు వుంచుకోవాలి. హృద్రోగంతో మంచం పట్టిన రోగులకు ఈ కృత్రిమపు హృదయం అమర్చే ఏర్పాటు-మరింత ప్రయోజనదాయకంగా వుంటుందని ప్రొ॥ బుకెర్ల తెలియజేశారు.

*

ఏవిషయం గురించి అయినా తొందరగా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోలేనివారికి-వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు ఒక చిట్కా చెబుతున్నారు. అదేమిటంటే-తొందరగా ఆలోచించాలనుకునేవారు తీసిపదార్థాలు కొంచెం ఎక్కువగా తీసుకుంటూ, తాజా కూరగాయలు తినడం కాస్త తగ్గించాలి. మాసా చూసెటిస్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ రిక్వాలిటీ వారు ఈ విషయంపై పరిశోధనలు జరిపి, తీసిపదార్థాలు తినడంవల్ల-దేహంలోని పిండి పదార్థాల ప్రమాణం ఎక్కువగా వుంటుందని, అందువల్ల మెదడు ఉత్తేజకరంగా వుంటుందని, కాయగూరలలో వుండే ప్రోటీన్లు - మెదడును ఉత్తేజపరచే రసాయనిక చర్యకు ఆటంకంగా పరిణమిస్తాయని-తెలుసుకోగలిగారు.

*

పుట్టడోయే శిశువు తెలివైన వాడుగా రూపొందడానికి దోహదం చేసే మందు గురించి

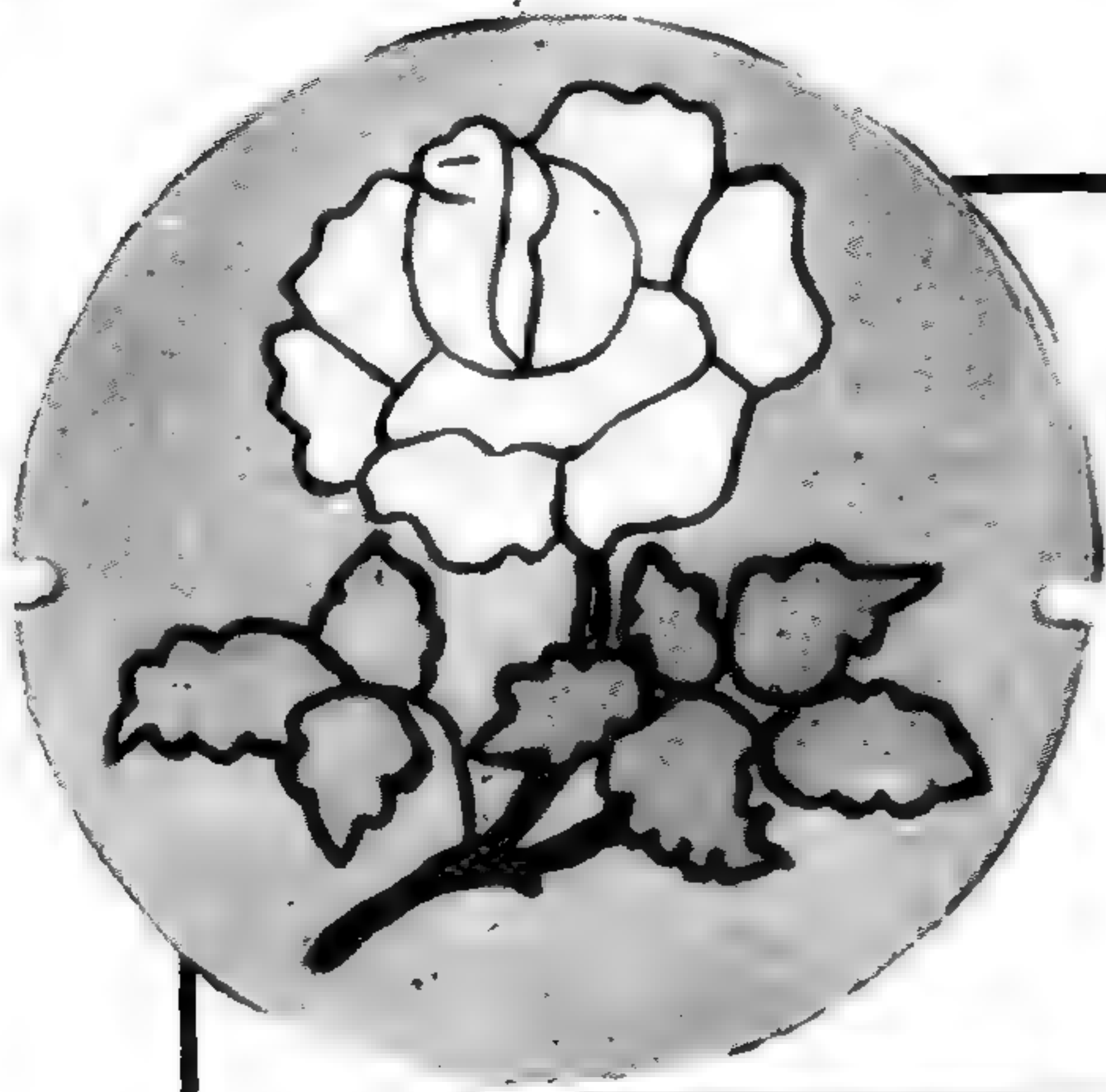
దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని కేప్టౌన్ గ్రూపెస్కర్ హాస్పిటల్ లో వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధనలు చేస్తున్నారు. శిశువు ఆకృతిని పొందే చివరి దశలో-మెదడులోని కణాలు తయారవుతుండగా, ఈ మందులో ఉండే హార్మోనులు తమ ప్రభావాన్ని చూపుతాయని, తత్ఫలితంగా శిశువులోని సాధారణ తెలివి తేటల స్థాయి మరింత అధికమౌతుందని ఈ హాస్పిటల్ కు చెందిన వైద్య శాస్త్రజ్ఞుడు డాక్టర్ వీటర్ బెయిరీ వివరించారు.

*

మృత దైనందిన జీవితంలో తీసుకునే ఆహారం-అంటే బియ్యం, రాగి, పప్పులు మొదలైన దాన్య సంబంధమైన ఆహార పదార్థాలలో 'అప్లో టాక్సిన్' అనే విషపూరిత పదార్థం కాస్తో కూస్తో వుంటుందని, ముఖ్యంగా వేరుసెనగ కాయలలో అది ఎక్కువగా వుంటుందని మైసూరులోని నెంట్రల్ ఫుడ్ టెక్నలాజికల్ రీసెర్చ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ వారు కనిపెట్టారు. అటువంటి ఆహార పదార్థాలను వండుతున్నప్పుడు కూడా ఈ విష పదార్థం నశించదని, దీనివల్ల దేహంలోని కారేయం దెబ్బతినే ప్రమాదం వుందని వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు ప్రకటించారు.

*

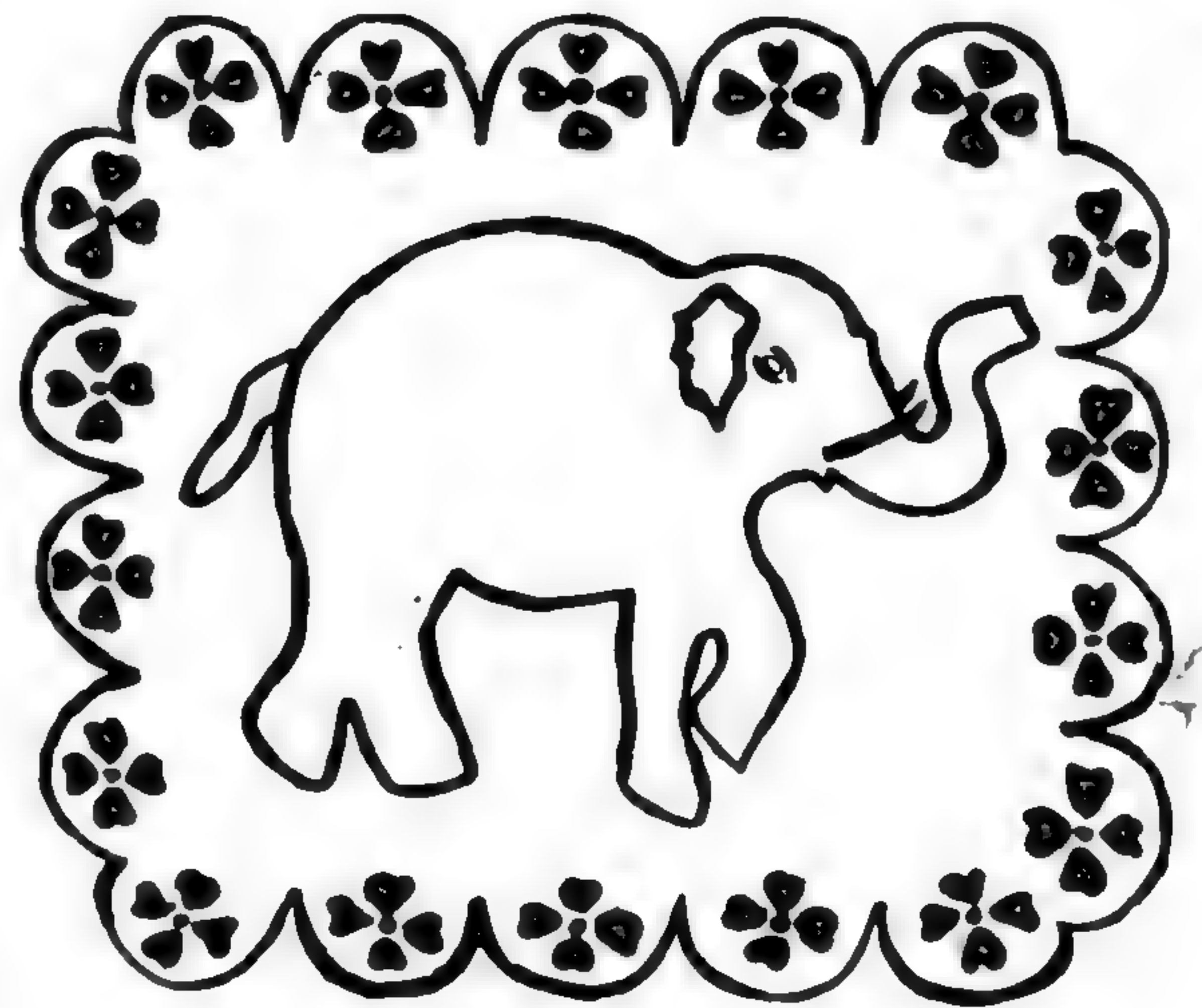
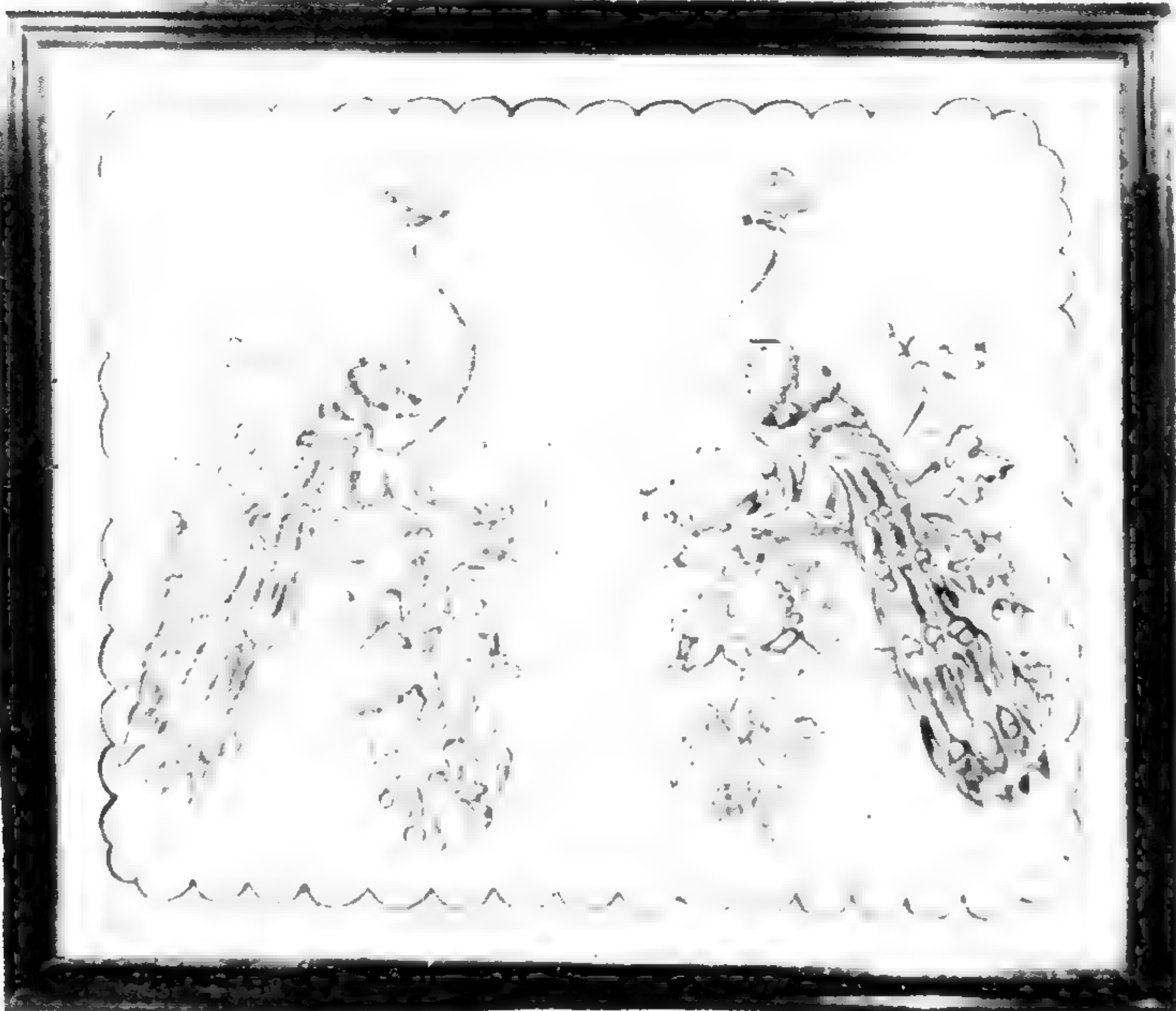
పాం సీసాల ద్వారా కృత్రిమమైన పాలను పిల్లలకు పట్టడం మంచిది కాదని, ఇందువల్ల పిల్లల దేహానికి హాని కలుగుతుందని బ్రిటిష్ చారిటీ ఆర్గనైజేషన్ లోని వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు ఇటీవల ఒక ప్రకటనలో తెలియజేశారు. ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణంలో - వేడినీళ్ళు ఉపయోగింపబడి, పరిశుభ్రమైన సీసాలలో పద్ధతి ప్రకారంగా అటువంటి పాలు పట్టడం మంచిదే అయినా కొన్ని వర్తమాన దేశాలలో అటువంటి జా.గ్ర.తలు పాలించక పోవడంవల్ల-శిశువుల ఆరోగ్యం దెబ్బ తింటున్నదని, ఆ ప్రకటనలో వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు పేర్కొన్నారు. "కలుషితమైన వాతావరణం, అవిద్య, పేదరికం-వీటి మధ్య సతమతమై పోతున్న తల్లులు-తమ పిల్లలకు సీసాల ద్వారా పాలు పట్టడం ఎక్కువగా జరుగుతూ వుంది. కొందరు తల్లులు మూడు రోజులకు పట్టవలసిన పాలను-వారం రోజులపాటు పిల్లలకు పడుతుంటారు. ఈ కారణాలవల్ల అంటువ్యాధులు ప్రబలి, శిశువుల ఆరోగ్యం దెబ్బతింటుంది. కాబట్టి, పిల్లలకు తల్లి పాలే ఎంతో శ్రేయస్కరం" అని ఆ వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు దావిస్తున్నారు.

గ్లాసుమియా పెయింటింగ్

మనకు కావలసిన పేప్ లో గాజుముక్కను కట్ చేయించుకోవాలి. గాజుముక్కలకు గీతలు గట్లా లేకుండా చూసుకోవాలి. వాటిని సోపు వీటితో శుభ్రంగ కడిగి గుడ్డతో తుడుచుకొని

ఎలాంటి మరకలూ లేకుండా చూసుకోవాలి. డిజైన్ కాగితం పైన గ్లాసుముక్క వుంచుకొని చిన్న బ్రష్ తో గీతలు మొదలైనవి జాగ్రత్తగా పెయింట్ చేయాలి... ఇది ఓ పూట అంతా బాగా

బ్లూక్ షెర్స్ గ్లాసు ముక్క ఒకటి విరిగితే దానిని పక్కన పడెయ్యటానికి మనసొప్పుక ముక్కలు కోయించి పెయింట్ చేశాను దాని మీద. ఎంతో చక్కగ కనిపించి, గ్లాసుముక్కలు ఇంకా కొవి ఇంకో 5, 6 చేశాను. ఆ పూపులోనే నైడ్ స్టూర్స్ కు కావలసిన గ్లాసుకు పెయింట్ చేసి క్లిప్ తో ఏక్స్ చేస్తే చాలా అకర్షణీయంగా కనిపిస్తున్నాయి.

మొదటి మారు ప్రయత్నం చేసేవారు రెండు రంగులలో చేస్తే చాలు. డిజైన్ కు ఒక రంగు, బ్యాక్ గ్రౌండుకు ఒక రంగు. సింథటిక్ ఎనామిల్ పెయింట్స్ బాగుంటాయి. డిజైన్ కు జీరో నంబరు బ్రష్, బ్యాక్ గ్రౌండ్ కు ఐదవ నంబర్ బ్రష్ కావాలి. 50. మి. లీ డబ్బాలు రెండు అయితే నాలుగయిదు గ్లాసుముక్కలకు పనికొస్తాయి.

అరిన తర్వాత, తిరిగి రెండవ కోటింగ్ ఇవ్వాలి. దీనిని బాగా అరచి ఇంకొక రంగులో పెద్ద బ్రష్ తో బ్యాక్ గ్రౌండ్ పెయింట్ చేయాలి. అంటే గాజుముక్క నిండుగా పెయింట్ చేయాలన్న మాట. ఇది కూడా బాగా అరిన తర్వాత ఇంకొక మారు పెయింట్ చేయాలి-అంతే! అరిన తర్వాత త్రిప్పి చూడండి. నిజంగా అశ్చర్యపోతారు! అలవాటయిన తర్వాత రెండు మూడు రంగుల్లో డిజైన్ పెయింట్ చేయవచ్చు. ఎదొచ్చి ఏ రంగు ముందు వేయాలి. ఎలా వేయాలి-అని ముందే ఒక ప్లాన్ వేసుకోవాలి.

అక్షరాలు పెయింట్ చేయాలనుకుంటే డిజైన్ ను రాంగ్ నైడ్ లో వుంచుకోవాలి. జంతు వులు, పక్షులు, పువ్వులు మొదలైన డిజైన్ లు కుడి ఎడమైతే పొరపాటు లేదుగాని, అక్షరాలు, మనిషి బొమ్మలు మొదలైనవి రాంగ్ నైడ్ లో

వుంచుకొని పెయింట్ చేయాలి. రంగుల కాండ్ నేషన్ చూసుకొని తీసుకోవాలి. నలుపు తెలుపు, ఎరుపు పసుపు, ఎరుపు తెలుపు, ఆకుపచ్చ పసుపు, మొదలయిన రంగులు బాగా కలుస్తాయి.

తర్వాత ఫ్రేమ్, బ్యాక్ గ్రౌండ్ ఏ రంగులో వుంటుందో ఆ రంగు ఫ్రేమ్ బాగా మ్యాచ్ అవుతుంది. ఫ్రేమ్ నీట్ గా లేకపోతే కష్టపడ్డ శ్రమ అంతా బూడిదలో పోసిన పన్నీరు చంద మవుతుంది. చదరము, దీర్ఘ చతురశ్రం వాటికి ఫ్రేమ్ వేయించటం కుదురుతుంది గాని, మిగతా పేప్స్ కు కాస్త శ్రమ పడాలి. వీలు కానప్పుడు కార్పెంటర్ కు చెప్పి దగ్గరుండి చేయించాలి. మనకు కావలసిన రంగులో ఫ్రేమ్ లేకపోతే తెల్లఫ్రేమ్ మీద కావలసిన రంగులో పెయింట్ వేసుకోవచ్చు. ఈ ఇబ్బందులన్నీ అనుభవించే మీకే సలహా ఇస్తున్నాను. ఫ్రేమ్ వేయించు కొచ్చిన తర్వాత తిరిగి గ్లాసును తడి, పొడిగుడ్డలతో శుభ్ర పరచి గోడలకు సరిఅయిన స్థలాల్లో వ్రేలాడదీయాలి.

నీడ పట్టిన కూచుని తిరిక వేళల్లో చేసుకొనే పనులివి. రెండు రోజులలో కనీసం మూడు నాలుగు బొమ్మలు వేయవచ్చు. ఎటొచ్చి ఆరట మనేదే సమస్య ఇందులో. మిషన్ కుట్టి సంపాదించే ప్రీలు, ఇలాంటి పనులు చేసి కూడా సంపాదించవచ్చు. తక్కువ ఖర్చులో అందంగా తయారవుతాయి ఇవి.

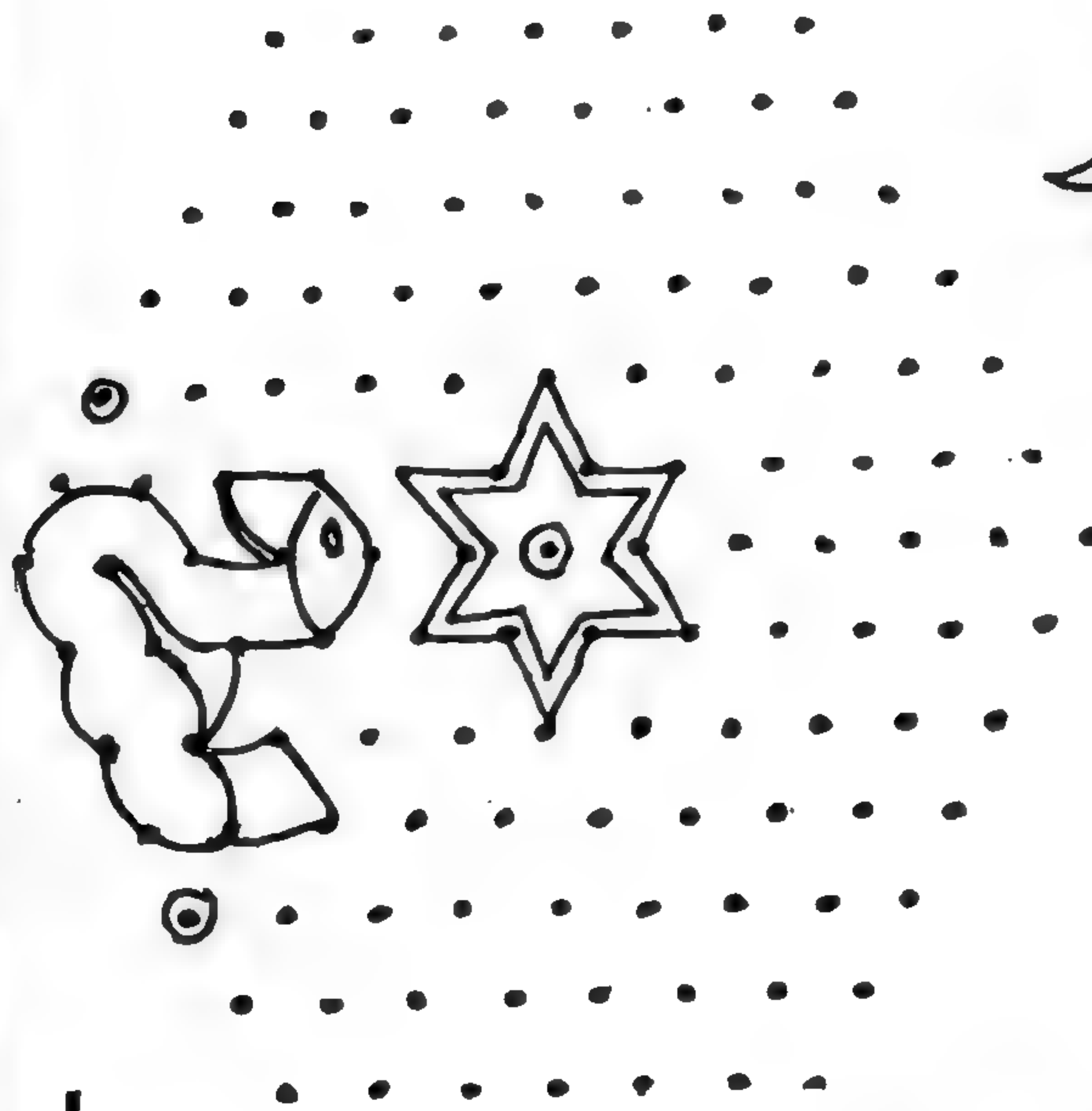
—మంగళా కందూర్

ఈ 'బాతుల ముగ్గు' వెయ్యడానికి మొదట ఒక దావికొకటి సమాన దూరంలో ఉండేలా ఒక వరుసలో 13 చుక్కలు పెట్టుకోవాలి. తర్వాత ఆ 13 చుక్కలన్న వరుసకు అటూ ఇటూ వరుసకు ఒక్కొక్క చుక్క చొప్పున తగ్గిస్తూ రెండు వైపులా 7 చుక్కలన్న వరుసలు వచ్చేదాకా చుక్కలు పెట్టుకోవాలి. (చిత్రం-1 చూస్తే చుక్కలు ఎలా

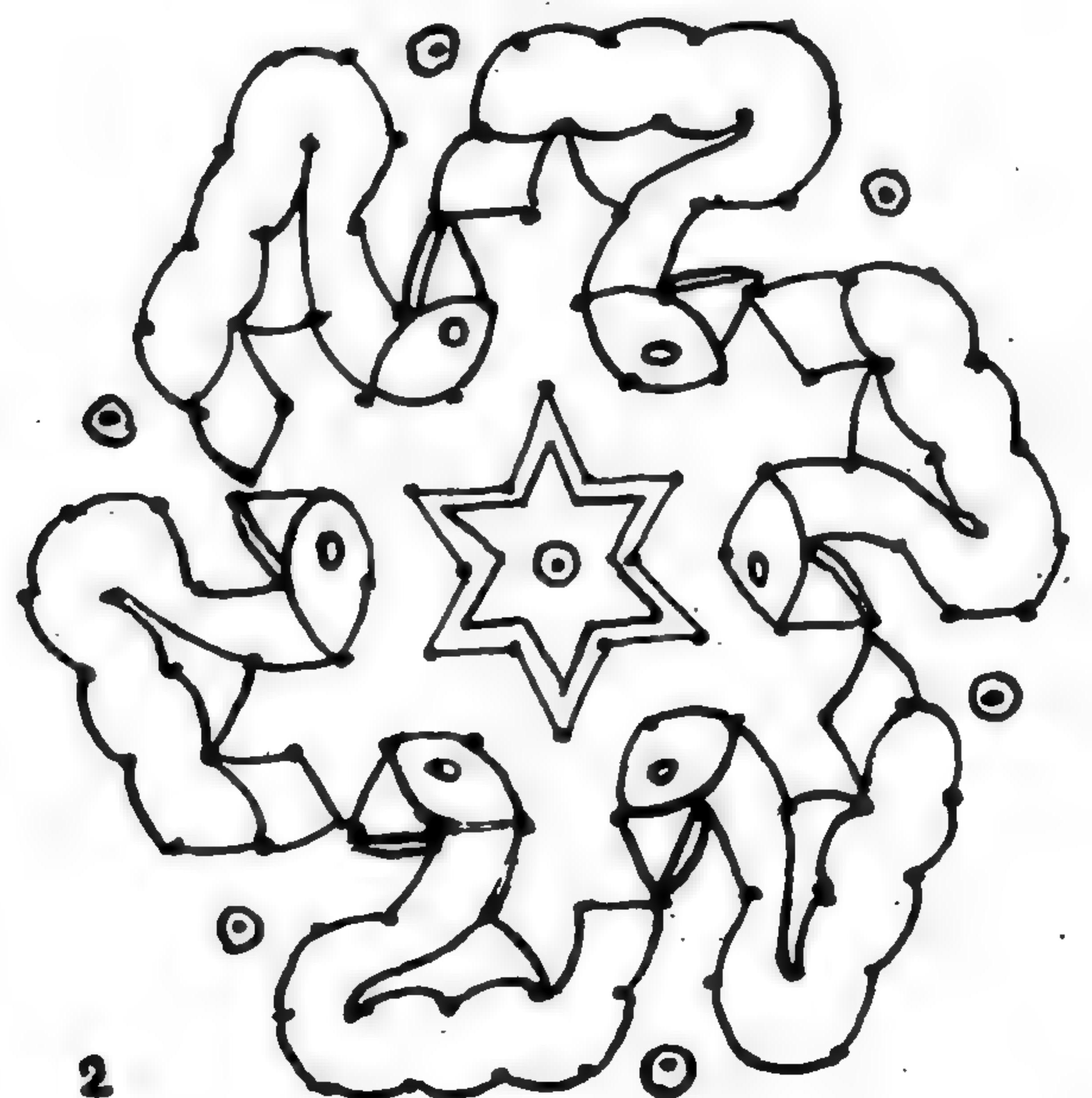
పెట్టాలో తెలుస్తుంది)

చుక్కలు పెట్టడం పూర్తయ్యాక చిత్రం-2 లో చూపినట్లు వాటిని కలిపి ముగ్గు మధ్య వక్రత్రం, చుట్టూ బాతులు, బాతులకు ఇటూ అటూ వృత్తాలు, రూపొందించాలి. ఈ బాతుల ముగ్గును రంగులతో అలంకరించినా చూడడానికి బావుంటుంది!

—కె. జి. హేమలత

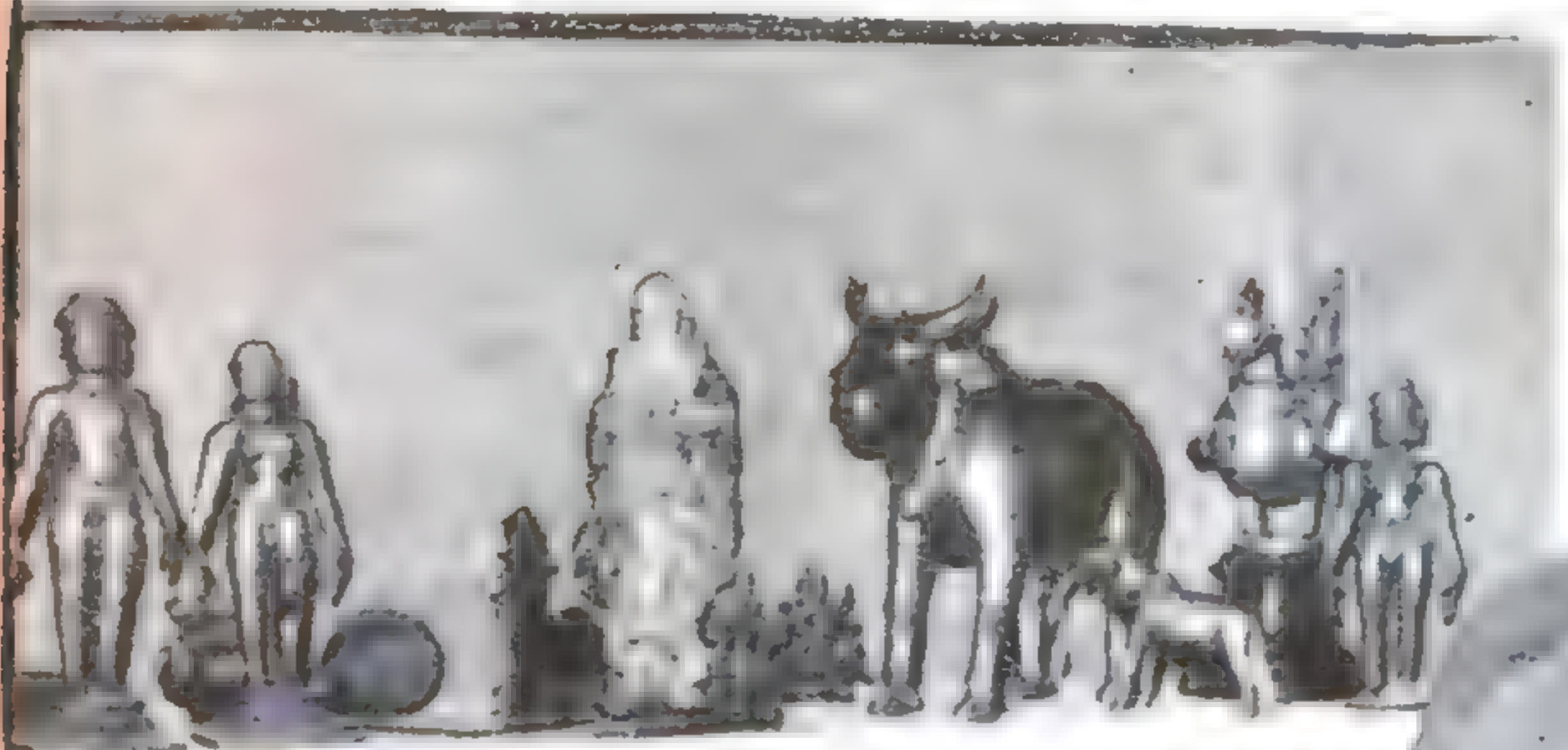
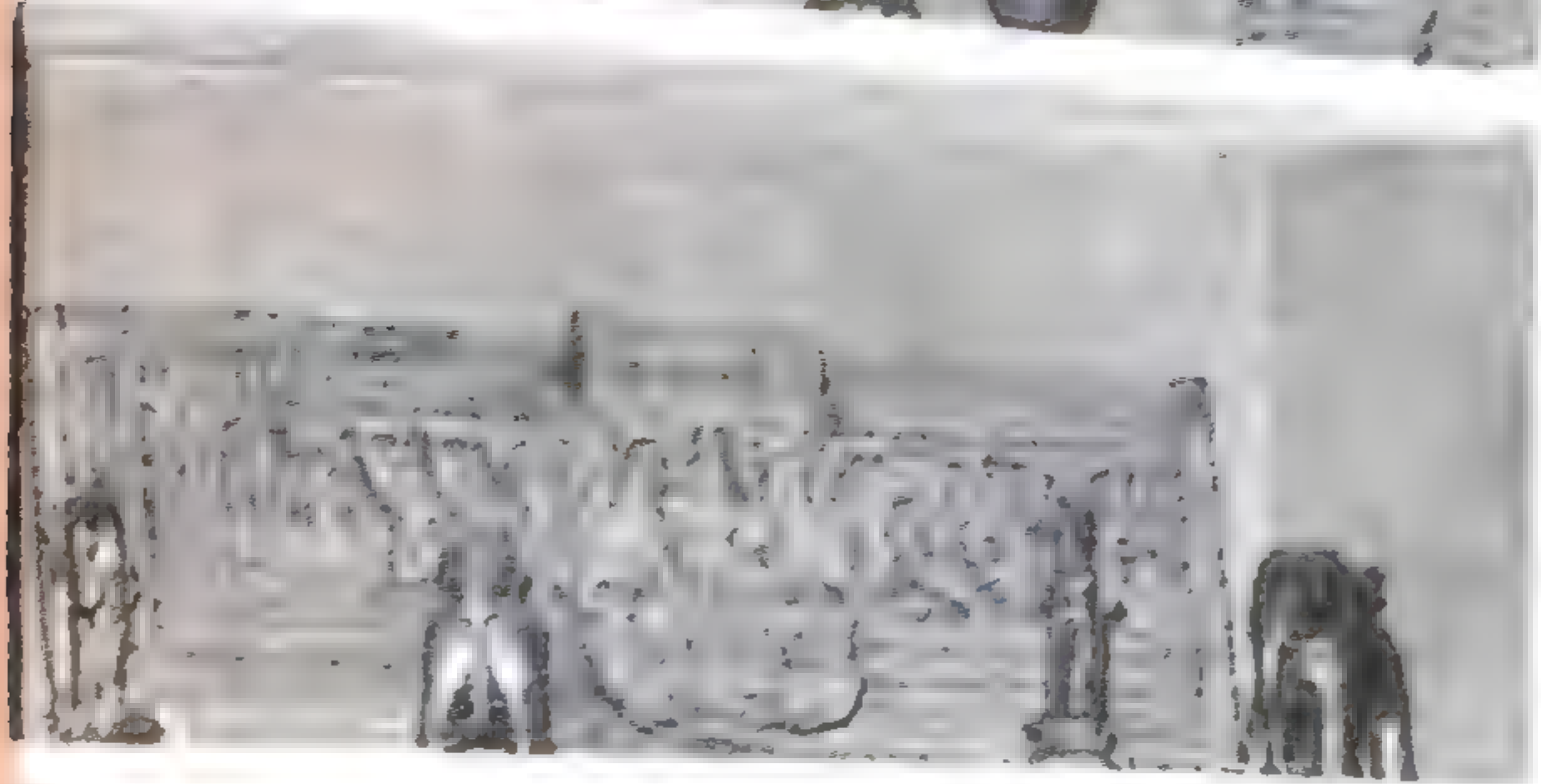
బాతుల
ముగ్గు

2

వివిధ రంగాలలో విశేష కృషి చేర్చిన

‘శ్రీమతి కమలాదేవి మద్రాసు వస్తున్నారు’ అన్న వార్త నన్ను ఎంతో సంతోషపరిచింది. వస్తే నాకు తప్పకుండా పోన్ చేస్తారు-అనుకున్నాను. అలాగే, టెలిఫోన్ రావడం, ఆమె మాట్లాడడం జరిగినప్పుడు నేను మరింత సంతోషపడ్డాను.

గత ముప్పై సంవత్సరాలుగా, నా బాల్యం నుంచి, ఆమెను నేను ఎరుగుదును. గుండ్రని ఆమె ముఖం, దానిమధ్య అందమైన నవ్వు, నుంచి చాయ, గల కమలాదేవి చూడగానే, అకర్షిస్తారు. ఆమె మా యింటికి తరచు వస్తూ వుండేవారు.

ఆవిడను కలుసుకోడానికి వెళ్ళాను. ఆమె ‘బెడ్’ మీద జేరబడి వున్నారు. నన్ను చూడగానే అందంగా నవ్వారు. అదే చిరునవ్వు! ముప్పై సంవత్సరాల క్రితం, ఎలా వుండేదో-అలాగే వున్న చిరునవ్వు! ఆస్పామీస్ చేనేత చీర కట్టుకున్నారు; మెడలో వెండిగొలుసు వేసుకుని దర్జాగా కనిపించారు.

74 సంవత్సరాల వయసులో వున్నా. ఆ అందం, ఆ హుందా చెరిగిపోలేదు. ఆమెకు ఎన్ని జ్ఞాపకాలు! ఎన్ని గుర్తులు!

ఆమె తాము రాస్తున్న పుస్తకానికి కావలసిన విషయం వేకరించడానికి మద్రాసు వచ్చారు. భారత ప్రభుత్వపు విద్యా సాంఘిక సంక్షేమశాఖ-ఈ గ్రంథాన్ని క్రోడీకరించమని, కమలాదేవికి బాధ్యత వప్పగించింది.

“ఈ పుస్తకం ఏమిటంటే - ‘సాంఘిక సంస్కరణోద్యమ చరిత్ర.’ (ది హిస్టరీ ఆఫ్ ది సోషల్ రిఫార్మ్ మూవ్మెంట్) దేశం అంతా తిరుగుతూ, ఈ ఉద్యమానికి సంబంధించిన చరిత్రను వేకరిస్తున్నాను” అన్నారామె.

“పందొమ్మిదవ శతాబ్దపు చివరి సంవత్సరాల నుంచి-దేశ విముక్తి ప్రారంభింపబడిన కాలం వరకూ గల చరిత్రలో స్త్రీల పాత్ర ఏమిటి?-

అన్నది ఇందులోని అంశం" అన్నారు కమలాదేవి.

కమలాదేవి చదోపాద్యాయ గురించి, ఈతరం వాళ్ళకి అంతగా తెలియకపోవచ్చునేమోగాని, అప్పటి వాళ్ళకు మాత్రం బాగా తెలుసు. భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రాకముందు ఆమె నిర్వహించిన పాత్ర ఎటువంటిదో-వనితలందరికీ తెలుసు.

కమలాదేవి మంగళూరు ప్రాంతీయురాలు. తొలి చదువులు ఆమె మంగళూరులోనే చదువుకుని, తర్వాత యు. కె. వెళ్ళి బెర్ పోర్ట్ కాలేజిలో జేరి, 'సోషియాలజీ'లో 1922వ సంవత్సరంలో ఉత్తీర్ణురాలయ్యారు. అప్పట్లో, మనదేశ వనితల్లో అంత పెద్ద చదువు చదువుకున్న వాళ్ళు చాలా అరుదు. కమలాదేవి వాళ్ళలో ఒకరు.

నాటకాలు, నాటకాల్లో వేషాలు వేసేవాళ్ళు-అంటే అప్పట్లో చాలా హీనమైన దానం వుండేది. స్త్రీలు అసలే వేషాలు వేసేవారు కాదు. అలాంటి కాలంలో, కమలాదేవి వంటి ఉన్నత విద్యావేత్త, నాటకాల్లో వేషాలు వేసేసరికి, అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. నాటక రంగం మీద ఆమెకు గల అభిమానం, ఆసక్తి పెరిగాయి. నాటక రంగ అభివృద్ధికి ఆమె అప్పట్లో ఎంతగానో పాటుపడ్డారు. ఆ ఉత్సాహమే-ఆమెకు ప్రసిద్ధ కవి హరీంద్రనాథ్ చదోపాద్యాయ (శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడు సోదరుడు)తో వివాహం కావడానికి, దారి తీసింది.

నాట్యం, నాటకం, సంగీతం, చలన చిత్రాల అభివృద్ధికి దోహదం చేసే సంగీత నాటక అకాడెమీ స్థాపనలో కమలాదేవి కృషి ఎంతైనా వున్నది. అలాగే, 'ఇండియన్ నేషనల్ థియేటర్' స్థాపనలో కూడా ఆమె బాధ్యత వున్నది. 1966లో ఏర్పాటయిన నేషనల్ స్కూల్ ఆఫ్ డ్రామాకు కూడా ఆమె తోడ్పాటు వున్నది. ఆమె చేసిన కృషివల్లనే-అంతర్జాతీయ నాట్య, నాటకోత్సవాలు 1966లో ఏర్పాటయినాయి.

కమలాదేవి నాటకరంగం గురించి జ్ఞానంగా తెలుసుకోడానికి అమెరికా, రష్యా, మెక్సికో, ఐరోపాలోని దేశాలు సర్వవించారు.

ఇవాళ 'భారతీయ హస్తకళలు' అంతర్జాతీయ మైన ప్రళస్తి పొందడానికి, కమలాదేవి కారకురాలు-అని చెప్పాలి. 1952లో ఆమె సారథ్యంలోనే 'అరిండియా హాండ్ క్రాఫ్ట్ బోర్డ్' స్థాపించబడింది. ఆ సంస్థ అదృశ్యరాలిగా, ఆమె పలు సంవత్సరాలు పని చేసి, చేతి పనుల కళకు గల విశిష్టతనూ అందులోని నైపుణ్యాన్నీ లాభవాన్నీ గుర్తింపజేశారు.

పరురకాలైన హస్తకళలలో నైపుణ్యం చూపేవారందరినీ ఆమె ఎప్పటికప్పుడు కలుసుకుంటూ, ప్రోత్సహించసాగారు. వారికి కావలసిన సహాయ, సౌకర్యాలు అందజేశారు.

దేశం అంతటా కూడా 'హాండ్ క్రాఫ్ట్ ఎంపోరియమ్'లు నెలకొల్పారు. ఢిల్లీలో పూర్తిగా ఈ ఎంపోరియాలలోనే నిండివున్న ఒక వీధిలోకి వెళ్తే - ఎంత కన్నులపండువగా వుంటుందో వర్ణించలేము! వివిధ ప్రాంతాల కళలను - ఒక్కచోటే చూసినప్పుడు, ఆ నైపుణ్యాన్ని, నైపుణ్యాన్ని క్షమించకుండా వుండలేము. అలా అన్నింటినీ ఒక్కచోటనే చేర్చిన ఘనత కమలాదేవిది!

దేశంలో హాండ్ క్రాఫ్ట్స్ వారాలు జరగడానికి, ప్రతి సంవత్సరం ఉత్తమ కళాకారులు నగదు బహుమతులు పొందడానికి - కారకురాలు కమలాదేవి.

కమలాదేవి, దేశస్వాతంత్ర్యోద్యమంలో కూడా పాల్గొన్నారు. 1930 - 35 సంవత్సరాల మధ్య, చాలాసార్లు కారాగారశిక్షలు అనుభవించారు. తర్వాత-నాటకరంగం, చేతిపనుల మీద ఆమెకు గల అమిత భక్తి విశ్వాసాలవల్ల - రాజకీయ రంగంలో, దీక్షగా పని చెయ్యలేకపోయారు.

స్త్రీలపట్ల జరుగుతున్న ఎన్నో అన్యాయాలను ఎదుర్కోడానికిగాను, ఒక సంస్థ అవసరం అన్న అభిప్రాయంతో కొంతమంది ప్రముఖ వనితలు కూడి, 'ఆర్ ఇండియా విమెన్స్ కాన్ఫరెన్స్' అన్న సంస్థను 1927లో స్థాపించారు. ఆ స్థాపకులలో ఒకరు - కమలాదేవి! కమలాదేవికి అపీ బిసెంట్ తో గల పరిచయం - ఇలాంటి సంస్థ

స్థాపనకు పురికొల్పింది. మార్గరెట్ కజిన్స్, సరోజినీనాయుడు, రాజ్ కుమారి అమృత్ కార్ మొదలైనవారంతా ఆ సంస్థను నడిపిస్తూ, స్త్రీలకు జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఎదుర్కోసాగారు. ఈ సంస్థ ఢిల్లీలో ఆరంభమై, ఇవాళ దేశమంతటా ఎన్నో శాఖలుగా విస్తరించుకుని, పని చేస్తున్నది. చాలా సంవత్సరాలపాటు కమలాదేవి ప్రధాన కార్యదర్శిగా పని చేశారు. తర్వాత, అదృశ్యరాలైనారు. అప్పట్లోనే నేను ఆమెను చూడడం జరిగింది. అవిధ తరచు మా యింటికి వస్తూ మా తల్లిగారైన కామేశ్వరమ్మగారితో ఆ సంస్థకు సంబంధించిన కార్యక్రమాల గురించి మాట్లాడుతూ వుండేవారు.

అవిధకు జ్ఞాపకశక్తి చాలా ఎక్కువ. ఒక్కసారి పరిచయమైతే చాలు-వారితో ఎంతో అభిమానంగా, అదరంగా మాట్లాడతారు. 1978లో మా ఆయనకు కువైట్ బడిరీ ఆయినప్పుడు, నేను ఢిల్లీ వెళ్ళాను. వెళ్ళినప్పుడు కమలాదేవి ఇంటికి వెళ్ళాను. అవిధ అప్పుడు కదలేని స్థితిలో మంచం మీద వున్నారు. ఒక కారు ప్రమాదంలో, ఆమె చెయ్యా కాటా దెబ్బతిన్నాయి! ఐనా, ఆమె మమ్మల్నిందరినీ సాదరంగా పలకరించి, భోజనానికి కూడా రమ్మన్నారు. నాకు ఒక మంచి 'హస్తకళాఖండాన్ని' కానుకగా ఇచ్చారు.

కమలాదేవి చదోపాద్యాయ

ఆ కారు ప్రమాదం. ఆమెను పదిహేను మాసాలపాటు మంచం మీదనే ఉంచింది. ఇప్పుడు ఆమె పూర్ణరోగంతో కనిపిస్తున్నారు.

కమలాదేవికి జాతీయ ప్రశంసలు, అంతర్జాతీయ ప్రశంసలు కూడా లభించాయి. సంఘ సేవకు గుర్తింపుగా ఆమెకు 'రామన్ మాగ్నేసే' అవార్డ్ లభించింది. ఇది ఆరుదైన అంతర్జాతీయ ప్రశస్తి. 1962 లో 'వాట్ మూర్ ఫౌండేషన్ అవార్డ్ (హవాయ్) లభించింది. అలాగే ఆమెకు యు. ఎ. ఆర్., జెకొస్టోవేకియాంసుంచి కూడా ప్రశస్తులు లభించాయి.

1972 లో విశ్వ భారతి వారి 'దేశికత్తమ' అవార్డ్ కూడా కమలాదేవికి లభించింది. నాటక రంగానికి సేవచేసినందుకుగాను, గత సంవత్సరం ఆమెను భారత రాష్ట్రపతి 'ప్రత్యేక బహుమతి' తో సత్కరించారు.

ఎందరో కళాకారులు, నటీ నటులు, శిల్పిలు కమలాదేవికి ఎప్పుడూ ఋణపడే వుంటారు..... తమకు బాగా వయసు మళ్ళినా, ఆమె వారికోసం, వారి ప్రగతికోసం కృషిచేస్తునే వున్నారు.

—కమలాకుమార్

స్త్రీలు కూడా నేరాలు చేస్తారా?

పెద్ద తోటలా అవీ ఉన్న అందమైన గ్రామం అది. ఆ గ్రామం నీవారులో ఒక తోట. ఆ తోటలో ఒక పెంకుటిల్లు. ఆ యింటి యజమాని కుప్ప సామి. అతని భార్య కమలం. పూంజోలై ఆ దంపతుల పెద్దకూతురు. పెళ్ళిరోజు కోసం ఎదురు తెన్నులు చూస్తూన్న యువతి ఆమె.

వీరుకాక ఆ కుటుంబంలో పూంజోలై తమ్ముడు కణ్ణబిరాన్, చెల్లెలు దేవకి—కూడా ఉన్నారు.

ప్రతిరోజూ రాత్రి చిన్నపిల్లలను పడకగదిలో తన పక్కన పడుకోబెట్టుకుని వారికి ఏవో కథలు చెప్పి నిద్రపుచ్చేది కమలం. పెద్దపిల్ల కూడా వాళ్ళతోబాటే పడుకునేది. పిల్లలు నిద్రపోయాక ఆమె ఆ పక్కనే ఉన్న హాలులో తన భర్తతో బాటు పడుకునేది. ఏళ్ళతరబడి ఆ ఆనవాయితీ అలా కొనసాగుతూ వచ్చింది.

ఒకరోజు—పిల్లలు నిద్రపోయాక కుప్పసామి, కమలం హాల్లోకి వచ్చి పడుకున్నారు. అర్ధరాత్రి వేళ—కుప్పసామి యింటి నుంచి "అయ్యో! అయ్యో! నన్ను కాపాడండి" అని చావుకేకలు వినిపించాయి.

ఆ కేకలు విని యిరుగుపొరుగువాళ్ళు కుప్ప సామి యింటివైపు పరుగులు తీశారు. అక్కడ వాళ్ళకు నెత్తుటి మడుగులో తేలుతున్న కుప్ప సామి శవం కనిపించింది. ఆ శవం పక్కన కమలం నిలబడి ఉన్నది. పిల్లలు ఆమెను చుట్టు ముట్టి ఏడుస్తూ ఉన్నారు.

ఆ రాత్రే గ్రామాధికారికి హత్య గురించిన కబురు అందింది. ఆయన ఒక పనిమనిషిని వెంటతీసుకుని కుప్పసామి యింటికి వచ్చి, పోలీసుకు రిపోర్ట్ రాసి పంపించి శవం పక్కన కాపలా కాస్తూ ఉండిపోయాడు.

పోలీసులు వచ్చారు. హత్య గురించి వాళ్ళు విచారణ మొదలు పెట్టడానికి ముందే కమలం

"నేనే కొడవలితో నా భర్త గొంతు కోసి హత్య చేశాను" అన్నది—ఆ కొడవలిని వాళ్ళకు ఇస్తూ.

కమలం తైదు చెయ్యబడింది.

ఆమె తన భర్తను ఎందుకు హత్య చేసింది ?

*

క్రోధులో కమలం తన కథ చెప్పింది —

"నాకు ఒక అక్కయ్య ఉండేది. నా పెళ్ళికి ముందునుంచే ఆమెకూ, నా భర్తకూ మధ్య సంబంధం ఉండేది. నా పెళ్ళి జరిగేదాకా నాకు వాళ్ళ సంబంధం గురించి తెలియదు. అయితే ఆ విషయం తెలిసినా, నేను మా అక్కయ్య జీవితాన్ని సుఖమయం చేద్దామనే ఉద్దేశంతో ఆమెను విడిగా మరో యింట కాపురం పెట్టిం చాను. కాలక్రమాన ఆమెకు ఒక అబ్బాయి పుట్టాడు. అతనే ఇప్పుడు నా దగ్గర పెరుగుతున్న కణ్ణబిరాన్. ఆ తర్వాత మళ్ళా గర్భవతి అయిన మా అక్కయ్య—కాన్పు కష్టమై మరణించింది. ఆమె గర్భంలోని పాపాయి పుట్టేసరికే చని పోయి ఉంది.

"ఆ సందర్భంలోనే నా భర్త అలవాట్లలో ఒక మార్పు కనిపించింది. ఆయన తాగడం మొదలు పెట్టారు. మొదట కొద్దికొద్దిగా తాగే మనిషి కొన్నాళ్ళ తర్వాత రాత్రింజవళ్ళు తాగ సాగారు. తాగుడుతోబాటు కులటలతో తిరగడం కూడా ఎక్కువైంది.

"మా పెళ్ళిప్పుడు ఆయనకు పది ఎకరాల భూమి ఉండేది. ఇప్పుడు మాకున్నది రెండెకరాలే. మిగిలిన పొలాలన్నీ నా భర్త తాగుడుకూ, తిరుగుడుకూ ఖర్చయిపోయాయి.

"ఇలా ఉండగా ఆయన మరణానికి రెండు రోజుల ముందు నాతో 'మరో ఎకరం నేల అమ్ముదామనుకుంటున్నాను' అన్నారు. అది విని

కట్టుకున్న భర్తనే హత్యచేసిన కమలమ్మ కథ...

‘మనకు పిల్లలున్నారు. వాళ్ళ గతేం కావాలి? ఉన్న కాస్త భూమి అమ్మేస్తే మనం ఎక్కడి కెళ్ళాలి?’ అని అడిగాను.

“నా మాటలకు ఆయన జవాబేమీ చెప్పకుండా మౌనంగా ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయారు.

“మా పుట్టింటవాళ్ళు నాకు రెండు మేకలు ఇచ్చారు. వాటిని నేను పుష్టిగా మేపి, పెంచు తున్నాను. సంతలో వాటిని అమ్మి, ఆ డబ్బుతో పిల్లలకు గుడ్డలు కొనాలనుకున్నాను. అయితే నా భర్త నాతో గొడవపడి వెడుతూ వెడుతూ ఆ మేకలను ఏప్పుకుని వెళ్ళిపోయారు. వాటిని అమ్మి ఆ వచ్చిన డబ్బుతో డబ్బుగా తాగారు. ఆయన ఇలా చెయ్యడం నాకెంతో విచారం కలిగించింది.

“ఆ రోజు రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు వెళ్ళిన ఆయన మళ్ళీ రాత్రి పదిగంటలవేళ తిరిగి వచ్చారు. ఆ మనిషి దగ్గరికి వెళ్ళడానికి వీలు లేనంత సారాయి కంపు. ప్రేమగా-నన్ను దగ్గరికి రమ్మన్నారు. నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. దగ్గరికి వెళ్ళాను. ఆయన మెల్లగా ‘నేను మరో అమ్మాయిని ఇక్కడికి తెచ్చి కాపురం చెయ్యడం చుకున్నాను. నీవు ఇందుకు ఒప్పుకోవాలి. నేను ఆమెకు తాళి కట్టాలి. వెంటనే కావాలంటే తాళి దొరకదు కదా - అందువల్ల నీ తాళిని విప్పి ఇచ్చేయ్యాలి....’ అన్నారు.

“నేను ‘మనకు పెళ్ళి కెడిగిన పిల్ల ఉంది. దానికి పెళ్ళి చేసి బరువు దించుకోవలసిన ప్రాయంలో మీరే పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటున్నారే - ఇది సబబేనా?’ అని అడిగాను. ‘నాకు అవేమీ తెలియవు. నీవు ఒప్పుకోవాలి. లేకుంటే మీ అందరికీ విషం పెట్టి చంపేస్తాను. జాగ్రత్త! తెల్లవారుజామునే ఆమెను తీసుకు వస్తా. ఆమెను అహ్వనించడానికి సిద్ధంగా ఉండు’ అని చెప్పారు ఆయన. ‘సరే!

ఇప్పుడింక మీరు పడుకోండి. రేపు తెల్లవారు జామున వెళ్ళి ఆమెను తీసుకు రండి’ అని నేను చెప్పేదాకా ఆయన శాంతించలేదు.

“ఆయన పడుకున్నారు. నాకు నిద్ర ఎలా పడుతుంది? ఉన్న కాస్త భూమిని సక్రమంగా సాగుచేస్తే మేమూ నలుగురిమధ్య గౌరవంగా బతకవచ్చు. మా అమ్మాయి పెళ్ళి చెయ్యవచ్చు. భూమిని అమ్మేస్తే ఏం చెయ్యాలి? నా భర్తకేమో తాగడం తప్ప మరో పనిలేదు. అలాంటప్పుడు మరో ఆడకూతురు ఈ మనిషిని నమ్ముకుని ఇక్కడికి వచ్చి అవస్థ పడాలా?

“ఇలా రకరకాల ప్రశ్నలు నాలో చెలరేగాయి. ఏదీ ఏదీ నా కళ్ళ నీళ్ళు ఎండిపోయాయి. నా సమస్యల కన్నిటికీ వెంటనే ఒక పరిష్కారం చూసుకోవాలి అనుకున్నాను. రేపు....రేపటిదాకా వాయిదా వేస్తే వ్యవహారం చెయ్యి దాటిపోతే ఏం చెయ్యాలి?

“ఒక శ్రీ తన ఆస్తిపాస్తులనూ, సౌఖ్యాలనూ అన్నిటిని వదులుకోగలడు. కాని తన భర్తను మాత్రం మరో ఆడదానికి వదిలిపెట్టి చూస్తూ కూచోడు. మరి నేను....నేను మాత్రం నా భర్తను మా అక్కయ్య కోసం వదులుకోడానికి పూను కున్నాను. మొట్టమొదట ఆయనను చక్కదిద్దుకుని ఉండాలింది. ఇక ఏమని ఆయనను సరిదిద్దుకోగలను? ఆయన ఎలా బాగుపడగలరు?

“నాలోని దైర్యం కూడదీసుకుని పడక మీది నుంచి లేదాను. రోపరికి వెళ్ళి కొడవలి తెచ్చాను. ఆయనను చూశాను. సుఖంగా తెల్లవారబోయే రోజు గురించిన నమ్మకంతో కాబోయ ఆయన ప్రశాంతంగా నిద్రపోతున్నారు. కాని నా జీవితం అశాంతికి గురయిపోయింది. కొన్నిక్షణాలు అలా ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాను.

“ఒక చేత్తో నా తాళిని మరో చేత్తో కొడవలిని గట్టిగా పట్టుకున్నాను. కొడవలిని ఒక్కసారిగా వేగంగా ఆయన గొంతు మీది నుంచి....”

*

“క్రమం జీవితంలో ఎడతెరిపి లేకుండా ఏర్పడిన శోక సంఘటనలు, పిల్లల భవిష్యత్తు గురించిన భార, మరో శ్రీ తన జీవితంలో జొరబడుతున్న దన్ను అవేదన-ఇలా రకరకాల ఇబ్బందుల నుంచి బయట పడడానికి చివరి ఆయుధంగా ఆమె కొడవలిని ఎన్నుకుంది. ఆమెకు యావజ్జీవ కారాగార శిక్ష విధిస్తున్నాము—” ఇది కోర్టు కమలం కేసులో ఇచ్చిన తీర్పు సారాంశం.

*

“నేను చేసింది తప్పే. అయితే నా మటుకు నాకు సబబుగానే కనిపిస్తున్నది. నా కూతురికి పెళ్ళయింది. ఆమెకు నాలుగేళ్ళ పిల్లవాడు ఉన్నాడు. ఇటీవలే వచ్చి నన్ను చూసి వెళ్ళింది ఆమె. మొగపిల్లలు చదువుకుంటున్నారు. నేను జైలు నుంచి విడుదలైతే వారికి పెళ్ళిళ్ళు చేసి, పొలాన్ని సంరక్షించడమే నా బాధ్యత” అంటుంది కమలం.

నా కొడుకుకు మగబిడ్డ పుడితే నా భర్త పేరే పెట్టుకుంటాను. అయితే నా మనవణ్ణి - వాళ్ళ తాతలా పెరగనివ్వను” అన్నది కమలం. కొత్త జీవితాన్ని ప్రారంభించాలన్న తపన ఆమె మాటల్లో వినిపించింది.

—వచ్చే సంచికలో: మరో యధార్థ గాథ
[ఈ యధార్థ గాథలోని సంఘటనలన్నీ యధార్థాలే. ఇందులోని పాత్రల పేర్లు, ఈళ్ళ పేర్లు మాత్రం మార్చబడ్డాయి.
—వ. పం.]

అటు కేసి చూచింది ఝాన్సీ. గోపాలావు మేడ మెట్లు దిగుతున్నాడు. ఝాన్సీ గరవ సూరకంగా వొదిలి నిలుచుంది.

“నీకేం భయం లేదు ధైర్యంగా వుండమ్మా : ఝాన్సీ” అన్నాడు గోపాలావు అమెవైపు సాదరంగా చూస్తూ.

అదే అభయప్రధానంగా భావించింది ఝాన్సీ. “మీ అత్తయ్యోవై గొడవచేస్తుంది. గడియేసి రామ్మా!” అన్నాడు గోపాలావు.

అక్షరాలా వాటిందిందరదీ మాటను.

“అంతా స్త్రీమితంగా వినరా : ఇదంతా మీ అమ్మ కుట్రతో జరిగిన ఏర్పాటు. ఇటీవల్నే బయట పడిందీ విషయం. నీ దగ్గరినుంచి వుత్తరాలు లేవని ఝాన్సీ చెప్పినప్పటినుంచి, నాకేదో సందేహం తోచి నిఘానేసి చూస్తూ వచ్చాను. ఝాన్సీకి నీవు రానే ఉత్తరాలను మీ అమ్మ దారిలోనే కాజేసే ఏర్పాటు చేసింది. అదీకాక, నీ అద్రెసు మారిందని ఝాన్సీకి తప్పుడు అద్రెసు ఇచ్చిందట. మీ ఉత్తరాలు మీకు ఎలా చేరుతాయి?” అన్నాడు గోపాలావు.

కోపావేశాలు, సంక్రమాశ్చర్యాలు మనోహర్ ని ముంచి వెయ్యేగా పశ్చాత్తాపంతో క్రుంగి పోతూ, కరుణ దృక్పథాలు ప్రసరించాడు— ఝాన్సీవైపు.

మనోహర్ చేతికి ఒక లేఖ ఇచ్చాడు గోపాలావు.

చదవడం ప్రారంభించాడు మనోహర్.

“నా మారవ్.

నీవు నా నుంచి దూరం అవుతున్నట్లు అందరూ కోడై కూస్తున్నారు! అది నిజం కాదు క్కగా?

నన్ను వంచింది శేఖర్ తో కలపడానికి పన్నిన పథకం కదూ? నేను నమ్మలేదనుకో : సూర్యుడు పడమట ఉదయిస్తాడేమో గాని నీవు మాత్రం నన్ను నిరసించవు....నీవలా చేసేవాడివైతే నేను హాస్పిటల్ బెడ్ మీద చెప్పినప్పుడే సమ్మతించి వుండే వాడివి.

నేనెంత స్త్రీమితంగా ఉండాలన్నా. ఎంటున్న విషయాలు ఎలా వున్నా నీవు మాయంటికి రాక పోవడం నిజమేననే నిదర్శనంగా భావించాల్సి స్తోంది.

మారవ్ : నా శరీరం, ప్రాణం, నా మనసు అన్నీ నీవే....నేనంటూ వేరే లేను మారవ్..లేను.

చిన్నప్పటి నుంచి తెలిసిన వాడివి. గుణవంతుడివి. నన్నభిమానిస్తూ, ప్రేమిస్తూ కోరుతుంటే ఆ అదృష్టాన్ని వదలుకోలేకపోయాను. నా జీవితమనే కొమ్మ చెట్టు నుంచి విడగొట్టబడింది. దాన్ని నాటి పోషించాలనే శ్రద్ధ ఎవరికీ వుండదు. అలాంటిది నీవు సాధించాలని సంకల్పించుకున్నావు. అలాంటి సదుద్దేశం అరుదు. అందుకే నేను దాన్ని సద్వినియోగపరుచుకోవాలని ఆశించాను.

దాను. నిన్ను భగవత్ ప్రసాదంగా భావించి స్వీకరించాను. నీవు పెంచిన ప్రేమలతను తెంచి వేసి మరో తీవ్ర ఆధారం కాబోవడం హాస్యాస్పదం....

జీవితంలో ఒకసారి ఓడిపోయాను. తగిలిన గాయం మీద మరో ఘాతం కల్పించకు మారవ్! భరించలేను. కొండలా పేరుకున్న విచారం మంచులా కరిగిస్తావని ఆశిస్తున్నాను. నీ జవాబు కోసం వెయ్యి కళ్ళతో ఎదురు తెన్నులు చూస్తుంటాను. క్షణమొక యుగంలా గడుపుతూ—

సదా నీ సన్నిధికోరే నీ రాద.

అశ్చర్యంతో ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాడు అది చదివిన మనోహర్. తేలిక పద్ధ మనసుతో హాయిగా గాలి వీచుకుంటూ ఝాన్సీ చెప్పసాగింది: “ఆ రోజు దావతో సహా అందరూ గుంటూరు వచ్చాడు. మా తమ్ముడు అత్తయ్యను స్వీక్షించి తెచ్చావని వేరించడం మొదలు పెట్టాడు. ఇంతలో దావ తన బ్యాగ్ రోపల స్వీట్సున్నట్లు చెప్పాడు.

అది తీస్తుండగా ఆ ప్యాకెట్ రోనుంచి ఓ కవరు కనిపించింది. కాగితం తీసి చదివి అమ్మను చాటుకు పిలిచి చదివి వినిపించాను.

రాధ స్థితిని అర్థం చేసుకుని నాతో బావ పెళ్ళి అపించేస్తుందని ఆశించాను. కాని, నా వుద్దేశానికి వ్యతిరేకమే జరిగింది.

‘మగవాడు పెండ్లిగాక ముందు ఏదో తప్పు దార్లు తొక్కుతుంటాడు. అందర్నీ పెళ్ళి చేసు కుంటూ వుంటాడా? ఆ సంగతేం పైకి పొక్క నీయకు. ఆత్మయ్య వాళ్ళకు తెలిస్తే బావుంది. నీవు నోరు మూసుకుని ఉండు. ఇలాంటివి చూచి చూడనట్లుందాలి....’ అంటూ చీవాట్లు వేసింది.

రాధ విడాకులు తీసుకున్నది. చాలా మంచి మనిషి. ఆత్మయ్యగారికి పామిరీ ప్రెండు వాళ్ళింటి వాళ్ళందరూ కూడా. కాని.. అమ్మకు జారి కలగలేదు. తోటి ఆడదానికి సహాయం చెయ్యలేక పోతున్నందుకు నాకు ఎంతో బాధేసింది. అందుకే మావయ్యకు లెటర్ చూపి సహాయం అడిగాను. పరిష్కార మార్గం తన మీద వదిలేసి నిశ్చిం

తగా వుండమని హామీ యిచ్చారు” అంది యూనీ కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా గోపాలాపును చూస్తూ.

“నన్నా! నీలాంటి అమృతహృదయులైన తండ్రులుంటే యువరోకిం ఎంతో ప్రగతి సాధించగలదు. నాకు ఎంతో గర్వంగా వుంది నన్నా!” అంటూ తండ్రి కరదవ్వుయాన్ని కళ్ళ కద్దుకున్నారు మనోహర్.

“పిల్లలు చేసేది తప్పు కానప్పుడు సహక రించడంలో గొప్పిముందిరా? అనుకున్నది నెర వేర్చిన నాడు ప్రళంసార్లుట్టి” వాత్సల్య దరితంగా వీపు తట్టేడు.

“మావయ్యా!” అంటూ ప్రణమిల్లింది యూనీ. ఆదరంగా ఆమె శిరస్సు నిమిరుతూ— “నన్ను నమ్మి నే చెప్పినట్లు నడుచుకోండి. దారం నా మీద మోపండి. సరా!” చిద్విలాసంగా నవ్వేడు గోపాలాపు ఆ యిరువురి వైపు ఆప్యాయంగా చూస్తూ.

తలుపు తట్టిన శబ్దం కాగానే గోపాలాపు వెళ్ళి తలుపు తీసేడు. యూనీకోసం నలువైపులా పరికించి చూచింది కామాక్షమ్మ.

“స్టవ్ మీద పాలు పెట్టి పోయావుగా— పొంగి పోతుంటే దించుతావని వెళ్ళింది” అన్నాడు గోపాలాపు తొణక్కుండా.

అప్పుడే వచ్చిన యూనీ ముఖం మీది ముంగు రులు సవరిస్తూ. “అయ్యో! ఏచితిల్లీ! మా ఇంటి మీద నీ కెంత క్రధే!” ప్రేమ వున్నట్లు అభినయించింది కామాక్షమ్మ.

“ఆత్మగారింటి మీద క్రధ వుండడా ఆత్మయ్యా” అన్నది యూనీ ద్వంద్వార్థంగా.

44 45 46 47

రాధను కాను తిరస్కరించడానికి అవలు కారణం చెప్పలేక ఆమెతో అసహ్యంగా ప్రవర్తించాడు మారవ్. అతని ప్రవర్తన రాధపై బాగా దెబ్బ తీసింది. ఆమె ఆత్మ హత్యా ప్రయత్నం విఫలమైంది, మారవ్ పెళ్ళి అగిపోయింది. అమెరికా నుంచి తిరిగి వచ్చిన మనోహర్ — యూనీ పెళ్ళి గురించి వివి అడిగిపోయాడు.

“మాకంత అదృష్టమా తల్లీ! నీవు పరాయి దానివై పోతున్నావ్!” విచారం వొలకబోసింది కామాక్షమ్మ.

“ఏది ఎట్లా జరుగుతుందో!....” అర్థాంత రంగా అంటూ పెరటి వైపు దారి తీసేడు గోపాలాపు.

48

కొడుకు, తల్లి ముందు రోజు ఎవరిదో పెండ్లిని వెళ్ళిన వాళ్ళు మర్యాదాహ్వానికీ కూడా రాకపోతే, తోచక కారదమ్మగారింటికి వెళ్ళి విషయం చెప్పింది కామాక్షమ్మ.

“ప్రాద్దున ఎవరో స్నేహితురారి పెండ్లి. కారు పంపిస్తే వేకువజామున అయిదు గంటలకే వెళ్ళింది యూనీ కూడా—అటంకం రాబట్టి గాని లేకపోతే ఈపాటికి మూడుముళ్ళు పడుండేవి....” దిగులుగా మారింది కారదమ్మ వదనం.

“వేళ రావాలమ్మా, దేనికైనా....” దీర్ఘం తీసింది కామాక్షమ్మ.

ఇంతలో కారు వచ్చి వాకిట్లో ఆగింది.

“పాపం కార్లో పంపేరు. వాళ్ళెవరో మంచి వాళ్ళు” అంటూ ద్వారం వైపు చూచిన కారదమ్మ నిర్భాంతపోయింది.

సంగతేమిదోనని చరచరా వాకిట్లోకొచ్చి చూచిన కామాక్షమ్మ మ్రాన్పడిపోయింది.

సోమశేఖరం, వైదేహమ్మ విస్మయంతో చూడ సాగారు.

విజయగర్వంతో కళ్ళు మెరుస్తుంటే తీవిగా ముందుకు నడుస్తున్నారు గోపాలాపు.

కళ్ళలో ఆనందజ్యోతులు వెల్గగా వెనుకనే వస్తున్నారు పసుపు గుడ్డంతో పూలమాలలతో యూనీ మనోహరలు. వదూవరులు తమ తల్లులంకూ పాదాభివందనం చేసారు. గోపాలాపు ఇరువురి చేతుల్లో ఆశీంఠించాడు.

అప్రయత్నంగా ఇరువురు వియ్యపురాళ్ళు ఆశీర్వదించారు.

“క్షమించు కారదమ్మా! మీ కూతురు పెండ్లి మీరు చూడకుండా చెయ్యాలొచ్చింది. మిత్రద్రోహం చెయ్యలేక, పిల్లల ఇష్టం త్రోసి పుచ్చలేక దార్య మాట కారనలేక సంఘర్షణతో నలిగిపోయిన మీదట, ఈ నిర్ణయాని కొచ్చాను. నా సాహసానికి మన్నించు....” అన్నాడు గోపాలాపు వినయంగా.

మౌన ముద్ర దాల్చింది శారదమ్మ.

తర్తవైపు నిరసనగా చూచి తం త్రిప్పుకుని కొడుకువైపు. కోడలివైపు కోపపు చూపులు ప్రసరించింది కామాక్షమ్మ.

“నన్ను మన్నించండి అత్తగారూ! మీ అమ్మాయిని మీ పర్మిషన్ లేకుండా పెండ్లి చేసుకున్నాను!” అన్నాడు మనోహర్ ప్రారేయ పమితున్నట్లు.

“అనుకున్న దొకిలైతే, జరిగింది మరొకటి. అంతా దైవ నిర్ణయం....” నిట్టూర్చింది శారదమ్మ.

“శారదా! నువ్వట్లా అనుకోగూడదమ్మా! స్వర్గంలో వున్న బావ ఆత్మ శాంతిస్తుంది. గోపాలావుగారి వంటి స్నేహభిమాని. మనోహర్ లాంటి నిజాయితీపరులూ వుండబట్టి ఇంకా యితమాత్రం వానలు కురుస్తున్నాయి. గోపాలావుగారూ! మీ ఆదర్శ హృదయాన్ని జ్ఞాపించుకుండా వుండలేక పోతున్నానయ్యా!” అంటూ కరచాలనం చేసేడు సోమశేఖరం - ఆదర పూర్వకంగా ఆతడి వైపు చూస్తూ.

“మావయ్యా! వార్ని ప్రశంసించడం కాదు. వారిని మార్గదర్శకులుగా తీసుకుని నీవు అలాంటి త్యాగం చేసినప్పుడే నీపొగడ్తలకు విలువుంటుంది.” సవార్ చేసినట్లుగా వుండి ఝాన్సీ దొరణి.

“సమయమొస్తే అట్లాగే చేస్తానమ్మా!” అన్నాడు సోమశేఖరం. తృప్తిగా గాలి వీల్చుకుని మనోహర్ వైపు చూచింది ఝాన్సీ. హర్షాతిరేకంతో తల పంకించాడు మనోహర్.

“శారదా! ఇంకా కూర్చున్నావేమ్మా! ఏమే! లేచి విందు ఏర్పాటు. తక్కిన తతంగం జరిపించండి” అంటూ పురమాయించాడు సోమశేఖరం.

గత్యంతరం లేక కిదిలేదు వదినా మరదళ్ళు. కామాక్షమ్మ ఇంటిదారి పట్టింది.

“నీవెక్కడికి? వియ్యపురాలివి. మర్యాదలు జరిపించుకోకుండా ఇంటికి దారితీసేవ్!” అన్నాడు గోపాలావు భార్యను మేల మాడుతూ.

శారదమ్మ వెళ్ళి కామాక్షమ్మ చేతులు పట్టుకుని - “అగండి వదినగారూ! జరిగిందేదో జరిగింది! ఇంక తప్పుడుగదా? వారుంటే ఎంత సంతోషించేవారో?” అని కళ్ళ నీళ్ళు తుడుచుకుంది. వెనుతిరిగి రోపలి కొచ్చింది కామాక్షమ్మ.

“ఝాన్సీలక్ష్మి పేరు సార్థకం చేసుకున్నావు

సుమా!” చిన్నగా చెవిలో గుస గుస లాడారు మనోహర్.

ఝాన్సీ కమనీయంగా నవ్వింది. ఆ నవ దంపతులు రమణరావు ఫోటో దగ్గరకు నడిచారు.

49

శేఖర్ కి నాలిక ‘కాన్సర్’ జబ్బువల్ల లావెక్కి మాట స్పష్టంగా రావడంలేదు. రాద ఎంతో శ్రద్ధగా మందులు ఇస్తోంది.

స్కూలు మీటింగుకు వెళ్ళుతూ. మధ్యాహ్నం తీసుకోవలసిన మందులు టేబుల్ మీద వుంచి గుర్తు చెప్పి వెళ్ళింది. తను తిరిగివచ్చిన తరువాత ఆ మందులు అక్కడే వుండడం చూచి “మావయ్యా! మందు తీసుకోలేదే?” చిరుకోపంతో అధికారపూర్వకంగా మందలించింది రాధ.

“చెట్టు నుంచి రాలిన కాయను ఎంతసేపని తొడిమ కలికిస్తాం....” విరక్తిగా నవ్వేడు.

“మానవ ప్రయత్నం మనది. దైవనిర్ణయం అవతల....” అంటూ మందు చేతికందిచ్చింది.

“శేఖరా! అంత నిరుత్సాహంగా మాట్లాడ వాకురా! నీ జబ్బుకే కుమిలిచస్తూంటే, నీ మాటలతో మరీ గాయం చేస్తున్నావురా!” కన్నీళ్ళు వత్తుకుంది జానికమ్మ.

“ఏవండీ శేఖర్ గారున్నారా!” అంటూ పేపర్ చేతబట్టుకుని హడావుడిగా రోపలికొచ్చాడో యువకుడు.

“అ....వున్నారు....ఎవర్నూవ్వు? దేనికా వురుకులూ, పరుగులూ!” విసుక్కుంది జానికమ్మ.

“ఆయనగారికి ‘లాటరీ’లో రెండులక్షలు ప్రయిజ్జొచ్చిందమ్మా! నేనమ్మిన టిక్కెట్టులోదే. ఈ వూరిదే. ఈయన కిచ్చిందే....నాకు గుర్తే!” డబ్బాలో రాళ్ళు పోసినట్టు చెప్పసాగాడు.

శేఖర్ పెట్టె తీసి టికెట్ చేతబట్టుకుని తాపీగా పేపర్లోకి చూపు సారిచాడు.

“నిజమే! వచ్చింది” అన్నాడు అతిసహజంగా. జానికమ్మ వుక్కిరిబిక్కిరైపోయింది.

రాధ నిర్లిప్తంగా వుండిపోయింది.

టిక్కెట్లమ్మిన కుర్రాడు అక్కడ జరిగే కార్యక్రమాలు, ఎప్పుడెప్పుడు ఎవరెవరికి లాటరీప్రయజ్జు లొచ్చిందీ గ్రుక్క త్రిప్పుకోకుండా ఏకదిగువున

కామా, పుల్ స్టాప్ లేకుండా చెప్పుకుపోతున్నాడు.

“నీ పారిటోషికం నీ కిస్తారేవయ్యా స్వామీ! స్పీడుతగ్గించు” అన్నాడు శేఖర్ చిన్నగానవ్వుతూ.

50

ఝాన్సీకి మనోహర్ తో వివాహం జరిగిన తరువాత రాధ దగ్గరకెళ్ళి క్షమాపణ వేడుకుని “రిజిస్టర్డ్ మేరేజ్” అయినా చేసేసుకుండా మనుకున్నాడు మాధవ్.

ఝాన్సీ లావణ్యం తనది కానందుకు, యువక చాపల్యంవల్ల కొంత కొరవగా వున్నా. అత్యయం కోరిక తీరనందుకు వెలితిగావున్నా - అవన్నీ తాత్కాలికాలని, రాధ వియోగమే బాధాకరమని తేలింది. అంతరాత్మ తను చేసింది తప్పని ఘోషించ సాగింది. సమాజానికి, హేశనకు, మనసు జంకినా - న్యాయ నిర్ణేత ఆత్మ అని నమ్మకుండా వుండలేక పోయాడు.

పెండ్లి నిలిచిపోగానే వెళితే అది తప్పిపోయింది గనుక వచ్చానని, తనను నీచుడి క్రింద అంచనా వేసుకుంటుందని - అప్పుడు కొంతకాలం ఆగాలని వాయిదా వేసుకున్నాడు.

మళ్ళీ ప్రయాణమవ్వాలనుకుంటే, రాధ శేఖర్ కి అతి శ్రద్ధతో ఉపచారాలు చేస్తోందని విన్నాడు. తనమీద మనసు విరిగి ఆతణ్ణి ఆశ్రయించ దలుచుకుందేమోననిపించి విరమించుకున్నాడు. అయినా అది అసంభవమనే తోచింది.

ఇంతలో శేఖర్ కి రెండు లక్షలు ప్రయిజ్జ్ వచ్చిందని తెలిసింది. ఇప్పుడు వెళ్ళితే ఏదో డబ్బు అక్కరుంది. మోసంతో గుంజుకోదానికి వచ్చాడనుకుంటుందని ఆగాడు. కాని వీలైనంత త్వరలో వెళ్ళి....రాధను ప్రసన్నురాలిని చేసుకో వాలని పరితపించ సాగాడు మాధవ్. బాధాతప్త హృదయంతో రోజులు గడుపుతూ వచ్చాడు.

ఇలా వుండగా, సుధీర్ - గోపీ చదువుకిచ్చిన అప్పు త్వరగా తీర్చమని వత్తిడి చెయ్యసాగాడు.

“రెండేకరాలు అడుమానం పెట్టించుకున్నావు కదా? తొందరపడితే ఎలా!” అన్నందుకు - ఇద్దరి మధ్య మనస్ఫర్తయొచ్చాయి. పర్యవసానం - మాధవ్ వేరే రూములోకి మారేడు.

51

శేఖర్ కు జబ్బు ముదిరింది. నాలిక మరీ వాచిపోయి మాట రావడం లేదు. ఏది చెప్పాలన్నా

కాగితం మీద రాస్తున్నాడు.

డాక్టర్ ఇంక కొద్ది రోజులు మాత్రమే జీవిస్తాడని చెప్పడం విన్నాడు.

తన పెట్టెలో బ్యాంక్ పుస్తకాలు వున్నాయి తెమ్మని కాగితం మీద వ్రాసి రాధ చేతికిచ్చాడు.

తెచ్చి అతడి చేతికిచ్చింది.

ఒక్కొక్క పుస్తకం తీసి పైకం ఎంతెంత ఏవ బ్యాంక్‌లో వేసింది వ్రేలితో చూపాడు.

ఇరవై అయిదు వేలు జానికమ్మ పేర వేసి వుంది.

ఇరవై వేలు నివేద పేర సిండికేట్ బ్యాంక్‌లో వేసివున్నాడు. రాధ పేర యాభై వేలు. లక్ష రూపాయలు శేఖర్ పేర వున్నాయి. అయిదు వేలు విడిగా వేసి వుంచాడు.

అవన్నీ దేనికి దేనికి వేసినదీ కాగితం మీద వ్రాసేడు. 'అక్కయ్య నా కోసం కార్పిన కన్నీళ్ళకు వెలకట్టి ఈ డబ్బు యివ్వడం లేదు. ఆమె లేవలేని రోజుల్లో ఆమె పోషణార్థం మాత్రమే.

తండ్రి తరువాత మేనమామకు భార్యత వుండంటారు. అందుకని నివేద పెళ్ళికోసం.

రాధకు నేను కట్టిన గుడిబండలాంటి తాళి మోస్తున్నందుకు భార్యగా కాదు; తనకోసంసారం ఏర్పరచుకోలేక ఒక మోడుగా వుంచినందుకు గాదు. నా పాపపరిహారార్థం కాదు. తన జీవితంలో వెలుగు లేకుండా వున్న రాధ మాధవ్‌తో కలిసి కాపరం చేయడానికి, ఓ మేడ కట్టుకుని దీపం పెట్టుకోడానికే.

చివరి లక్ష అయిదువేలలో, అయిదువేలు ప్రస్తుత ఖర్చులకు; నా తదనంతరం లక్ష రూపాయలు అనాథాశ్రయం కొరకు—

రాధా! నీలాంటి దౌర్భాగ్యులు లోకంలో ఎందరో వుంటారు. రెంటికి చెడ్డలేవడిగా బ్రతక లేక, చావలేక దగాపడిన యువతులుంటారు. నా లాంటి మూర్ఖుల జీవానికి జీవచ్ఛవాలైన స్త్రీలకు కొందరికైనా నా ఆశ్రయం సేవజేస్తే—నాకు ఆత్మ శాంతి వుంటుంది. అందుకే యీ భారం నీపై మోపుతున్నాను. కాదనవనే ఆశతో అర్థిస్తున్నాను.'

అది చదివిన రాధ హృదయం హర్షపులకిత మైంది.

“మావయ్యా! ఇంత అమృత హృదయాన్ని ఎందుకు రోపల్నే బందించావు?...నా కిచ్చిన ఈ సదవకాశాన్ని శక్తివంచన లేకుండా

పుస్తకాల

అడది

(నవల)

[రచన : అరేటి నాగమణి; ప్రచురణ : నవహితి బుక్ హౌస్, ఏలూరు రోడ్డు, విజయవాడ-2; క్రిస్ పైజర్ 188 పేజీలు; వెల : రూ. 6 లు. అట్టమీది బొమ్మ : బాపు]

అ 'అడది' జీవితంలో మోసపోయిన మనిషి. 'మీ పేరేమిటి?' అని అడిగినా; 'మీరు ఎవరు?' అని అడిగినా 'అడది' అనే సమాధానం చెబుతుంది. ఆ 'అడది'కి ఆశ్రయం ఇచ్చాడు—డాక్టరు. ఆమెను మళ్ళీ మనిషిని చెయ్యాలనుకుంటాడు; చేస్తాడు. ఆమెను స్వీకరిస్తాడు—కూడా. మోసగింపబడిన ఆమెను—జీవితంమీద ఆశలేని ఆమెను—అతను ఉద్ధరిస్తాడు. కథావస్తువు దీనిమీద నడుస్తుంది. మధ్యలో మరి కొన్ని పాత్రలు వస్తాయి. వాటికి సమస్యలూ, పరిష్కారాలూ వుంటాయి. అయితే కథను నడిపించిన తీరులో 'నీరసం' ఎక్కువగా కనిపించడంతో కథనంలో 'బలం' కనిపించదు. దృశ్యాలు మారకపోవడంవల్ల కథ చకచకా నడవదు. అనవసరంగా నవల కోసం అని తాడుకట్టి బరువుగా లాగించినట్టుగా అనిపిస్తుంది. కాగితం బావుంది;

ముద్రణ బావుంది. నవల చివర్లో 'కొస(రు) మెరుపు 'లా—' మెరుపు తీగ ' అన్న చిన్న కథ కూడా వుంది.

అపర్ణ
(నవల)

[రచన : విమలారామం; ప్రచురణ : యమ్. శేషాచలం అండ్ కో, మచిలీపట్నం, మద్రాసు, సికింద్రాబాద్; పాకెట్ పైజర్ 190 పేజీలు; వెల : రూ. 3-50 లు; అట్టమీది బొమ్మ : బాపు] ఓ రాత్రి వేళ, ఒక అందమైన అమ్మాయి వానలో తడుస్తూ వచ్చి అతని తలుపు కొట్టింది. తీశాడు; ఆమె అందాన్ని, ఆమె స్థితిని చూసి ఆశ్రయం ఇచ్చాడు....

అలా ఉత్సాహాంకరించిలా ఆరంభమవుతుంది 'అపదలో వున్న అమ్మాయి కథ'. కాని, ఆమె మోసగింపబడ్డ ఒక "గొప్పయింటి" అమ్మాయి. అతను ఆమె గతచరిత్ర అక్కర్లేదంటాడు; ఆమె కావాలనుకుంటాడు. మధ్యలో బయటపడిన ఒక సంఘటనవల్ల ఆమె మీదకోపంతెచ్చుకున్నా—చివరికి అంతా సవ్యంగానే ముగిసిపోతుంది. కథ ఎలా మలుపులు తిరుగుతుందో—ముందే వూహించుకోగలిగినా, రచనా విధానం హాయిగా వుండడం వల్ల సులభంగా చదివిస్తుంది. కొన్ని కొన్ని చోట్ల సంభాషణలు చాలా సహజంగా వున్నాయి—కొన్ని చోట్ల కవిత్వాదోరణిలోనూ, మరి కొన్ని చోట్ల 'డ్రామేటిక్' గానూ కనిపిస్తాయి. చివర్లో మామూలు నవలా రోరణే కనిపించినా, కొన్ని దృశ్యాల పొందిక, నడక—బాగున్నాయనిపిస్తుంది.

వినియోగించడానికి ప్రయత్నిస్తాను....నా జీవితం ప్రజలకు ఏ విధంగా తోడ్పడుతుందా? అని ఆహర్నిశలు యోచించేదాన్ని. పరిష్కారమార్గం చూపించి, పుణ్యం కట్టుకున్నావ్!" అంటూ పాదాలకు నమస్కరించింది.

అప్యాయంగా, రాధ శిరస్సు నిమిరాడు శేఖర్. మళ్ళీ కాగితం మీద యిలా వ్రాసేడు.

“నీవు కేవలం జీవితాన్ని త్యాగం చెయ్యవద్దు. నేను జారవిడుచుకున్న ఆణి ముత్యాన్ని మాధవ్‌కు సమర్పించు. మాధవ్‌వల్ల దోషం లేదు. నిన్ను చేజిక్కించుకుందామనే దురాశతో మాధవ్ నిన్ను పెండ్లి చేసుకుంటే నిన్ను చంపేస్తానని బెదిరించాను. అందుకే అతడు నీ మనసు విరవడానికి

అలా ప్రవర్తించాడు....మాధవ్‌ను మన్నించి స్వీకరించు....వజ్రమైనా, బంగారంలో పొదగనిదే రాణించదు...పెట్టిలో దాస్తే వన్నె తగ్గుతుంది. అలాగే నీలో ఎంత మంచితనమున్నా తోడు లేనిదే రక్తి కట్టదు....ఇది నా ఆఖరు కోరిక.... నెరవేరుస్తానని మాటివ్వు...." చేయి చాచాడు.

“ప్రమాణం చెయ్యను మావయ్యా! ప్రమాణాలు చేసి, వాటికి విలువిచ్చి....నా బ్రతుకును పొడిగించుకుని పాట్లు పడుతున్నాను. మాధవ్‌తో నా కలయిక అసంభవం. అనాథాశ్రయం నడిపించడం ఖాయం" దృఢనిశ్చయం ప్రస్ఫుట మైంది ఆమె ముఖ భంగిమలో.

శేఖర్ చనిపోయిన తరువాత జానికమ్మ మరి కృంగిపోయింది. మనస్సు పక్కాత్రాపంతో, బాధతో దహించి వేస్తుంటే నోరులేని మూగ దానిలా ఆయిపోయింది. కళ్ళుమాత్రం నిర్విరామంగా వర్షిస్తూనే వున్నాయి. వోటమిలో మరి దిగజారిపోయింది.

రాధ మంగళసూత్రాలు తెచ్చి జానికమ్మ చేతిలో పెట్టింది. జానికమ్మ నిర్ధాంతపోయి చూడ సాగింది.

“నీ నమ్మకం ప్రకారం, నీకిచ్చిన వాగ్దానం నెరవేర్చుకోడానికి నేను నా గుండెల మీద వుంచు కున్నాను. కాని మావయ్య ప్రాణాలు అవి నిలప లేదని తెలిసి నీకే యిచ్చేస్తున్నాను. నన్ను తప్పు పట్టకమ్మా!” అంటూ వెను తిరిగింది.

“మంగళసూత్రాలు నీ మెడలో వుంచ గలిగాను కాని వాటి ప్రాణాలు కాపాడ గలిగేనా తల్లీ! అటు వాటిని దక్కించుకోలేక ఇటు మీ అభిమానం పొందలేక రెంటికీ చెడ్డరేపణ్ణయినా నే....తల్లీ....” అంటూ కూతుర్ని పట్టుకుని భోరున ఏడ్చింది జానికమ్మ గుండెలు పగిలేలా.

కొన్ని నాళ్ళు రెండు భారాలు మోసింది. ఒకటి ఇతరులు వేయించింది. ఒకటి తనే బుద్ధిపూర్వకంగా వేసుకుంది. కొన్ని బంధాలను చేదించుకుని తెరిపిన పద్దట్లు తేలిక పడింది రాధ హృదయం.

వ్యధలన్నీ తాము సృష్టించుకున్నవే అనుకుంటే దేనికి ప్రాముఖ్యత లేదనిపిస్తోందామెకు.

53

నెల్లూరు నుంచి శంకారం వెళ్ళే రోడ్డు పక్కన ఎవరిదో మెట్టచేను ‘బిర్లింగు’ కోసం కొనింది రాధ. సోమశేఖరం గోపీ, రవీ ఎవరికి తోచిన సహాయం నాళ్ళు చేస్తున్నారు.

శేఖర్ పేర నున్న లక్ష....శరణాలయం నడిపించడానికి, పరిశ్రమలకు కావలసిన పరికరాలకూ వుంచి, యాభై వేల ‘ఎస్టిమేట్’ తో బిర్లింగు ప్లాన్ వేయించి, తనకోసం బ్యాంకిలో వుంచిన యాభై వేలు వినియోగించింది.

కట్టడం చకచక సాగిపోతోంది. కొద్దిరోజుల్లో పూర్తి కావస్తోంది.

కిరణ్ నుంచి ఒక జాబు వచ్చింది. తను పెళ్ళి మానుకుని, ప్రజా సేవ కోసం తన జీవితాన్ని అంకితం చెయ్యనున్నట్లు, ఆమె ఆశ్ర

మంలో, తనతో అవసర ముంటే తప్పక వచ్చే స్తానని.

ఆమె త్యాగశీలతను మెచ్చుకుంటూ, తనకు అవసరమేనని, ఎప్పుడు రావలసిందీ తెల్పుతానని ప్రత్యక్షతరం యిచ్చింది రాధ.

సోమశేఖరం కోసం కబురు పంపితే రాలేదా నాడు. విషయం తెలుసుకోడానికి వాళ్ళింటి కెళ్ళింది రాధ. ఆ దినం సోమశేఖరంగారి రెండేక రాల ఆడుమానం మాగాణి వేలం వేస్తున్నట్లు, అది కొండా నాయుడుగార్కి తనభా పెట్టి వున్నట్లు తెలుసుకుంది. వెంటనే తను గోపీ చదువు కోసం బ్యాంకిలో వేసి వుంచిన డబ్బు తీసుకుని అక్కడికి వెళ్ళింది. తనే వేలంలో పాట పాడి కాజెయ్యాలనుకున్న కొండా నాయుడు పథకం పారలేదు. ఆ డబ్బు రాధ కట్టేసి వేలం రద్దు చేయించి వచ్చింది.

తండ్రికి సహాయంగా వేలం వేయించడానికి వచ్చిన సుధీర్ ముఖం పొయ్యిమీద కాలిన పెనంలా మాడిపోయింది. మరొకమారు పరాభ వింశాబద్ధానని పీలయ్యాడు.

“అమ్మా రాధా! నీ డబ్బులో ఎందుకిచ్చా వమ్మా! నీకెందుకు మా మీదింత అభిమానం? నిన్నెళ్లా అభినందిచాల్సో మాటలు రావడం లేదమ్మా” అన్నాడు సోమశేఖరం కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా.

“అది నా డబ్బుకాదు మామయ్యా! గోపీ డబ్బే! నేను గోపీ కోసం....వేరే బ్యాంకిలో వేసి వుంచాను. నా మాట మీదనే మీ పెద్దబ్బాయి గోపీని ‘మెడిసన్’లో చేర్పించాడు. అవతల సుధీర్ దగ్గర తీసుకుంటున్నా నంటూ వ్రాసేడు. నేను మొదటే అతడు మంచివాడు కాదు.... వద్దని చెప్పేను....వినలేదు. ఎప్పటికైనా యిలా జరుగుతుందని తెలిసే వుంచాను....” అని వివరించింది రాధ.

“నీవు.... నీవు....నాకేం మాటలు రావడం లేదమ్మా! నీవు అందరికీ వెలుగునిచ్చి కాలిపోయే కొవ్వొత్తి వమ్మా!”

“మనం సుఖపడే దానికంటే మనవల్ల సుఖపడుతున్నారంటే ఆ తృప్తి చెప్పితే అర్థం కానిది. అనుభవంలో తెలియ వలసింది” నిర్లిప్తంగా అంది.

చిర పరిచితమైన దస్తూరి చూచి చకితురాలైంది రాధ. అది మాధవ్ నుంచి వచ్చిందని గ్రహించింది.

రాధాదేవీ!

మొదటి కోర్కె—చింపి వెయ్యకుండా చదువు. ఈ రోజు అసలు విషయం తెలుపుతున్నాను. నేను సమాజానికి జడిసే విరికివాణ్ణా. స్వార్థంతో ఆత్మీయుల ఆనందం కోసం పెండ్లికి వాళ్ళుకున్న పిచుడిగా, భ్రమరంలా అందమైన కుసుమాన్ని ఆకించి నిన్ను నిరసించానని నీవు భ్రమ పడినావు. ఏది ఏమైనా, నిన్ను గాయపరిచి, మనసు విరిచిన మాట వాస్తవమే. నేను శిశువునునే కాని దాని మరుగున కటిక సత్యమొకటుంది. అది శేఖర్—నిన్ను ఆకించి అతడికి కాకుండా చేస్తే, నీప్రాణం తీస్తానన్నాడు. అది నీకు చెప్పితే నిన్ను వదలించు కోడానికి వేసిన ప్లానని నన్ను విశ్వసించక పోవచ్చని, లేక నీ మరణానికి వెరవక పెండ్లికే సిద్ధపడవచ్చు. దాని వర్యవసానాన్ని నేను భూతద్దంతో చూచినట్లు వూహించుకుని భయ పడ్డాను. నిన్ను పొందడానికంటే నీవు జీవించి వుండడానికే ప్రాముఖ్యత నిచ్చాను. ఇప్పుడు నన్ను నేరస్థుడిగానే చిత్రిస్తావా! నాకు దక్కని రూపి కంటే, బంధువుల ఆసంతృప్తి కంటే, నీ వియోగమే నన్ను దహించి వేస్తోంది. నీవు లేనిది నేను బ్రతకలేనవిపిస్తోంది. నీవు నాకు కావాలి! రాధా కావాలి!

రూపితో పెండ్లి తప్పిపోయినప్పటి నుంచి జరిగిన సంఘటనల్లో అన్నీ నీదరికి రాకుండా చేసినవే. సాహసించి వస్తే నీవు అపార్థం చేసు కుని నా ముఖం చూడవని భయపడ్డాను.

మన ప్రేమ కథ వ్రాస్తున్నాను. ఇంకా ముగించలేదు. దాన్ని సుఖాంతమొ-దుఃఖాంతమొ-చెయ్యాలి నది నీ చేతిలో వుంది—నీవు అనా ధాత్రమం నిర్మిస్తున్నావని విన్నాను. నీవు వంటరిగా నీ జీవితం అంకితం చెయ్యనక్కర్లేదు. ఆదర్శ దంపతులుగా మనం దానిని నిర్వహిద్దాము.

నన్ను అనుగ్రహించలేకపోతే అజ్ఞాపించు. నీ ఆదేశాన్ని శిరసా వహిస్తాను.

మాధవ్

పూర్తిగా చదివి విషాదంగా నవ్వుకున్నది రాధ. కాగితం తీసి ఏదో వ్రాసి పెట్టెలో పెట్టింది.

[సశేషం]

అమ్మాయి స్వప్నస్వప్నయింది!

కమలా వసంతకుమార్

సెంపు రోజులు. అందుకని సుజీ నిదానంగా నిద్ర లేచింది. పండు కూడా హడావిడి పడకుండా నిదానంగానే చేసుకున్నది. సుజీ తల్లి నీత కూడా ఆ అమ్మాయిని 'అపని చెయ్యి; ఈపని చెయ్యి' అని, పండు చెప్పదు. ఎందుకంటే - నీతకూ, ప్రకాశానికి సుజీ ఏకైక సంతానం-అందుకని కాస్త ముద్దు.

సుజీకి తొమ్మిదేళ్ళు నిండి. పదిమాసాలయినాయి. లంగా, గౌనూ వేసుకుని-రెండు జడలు వేసుకుని అడుతూ పాడుతూ వుంటుంది.

స్నానం అదీ ఆయన తర్వాత సుజీ తన దగ్గర బంధువుల విల్లంతో వైకుంఠపాళీ అడుకుంటున్నది. అది అడుతున్నప్పుడల్లా, ఆ అమ్మాయికి ఒకటే-జాగ్రత్త! తన గవ్వను పాము మింగేయకూడదు! గవ్వలు వేస్తున్నప్పుడు ఎలాగోలా 'అష్ట' వెయ్యడానికే ప్రయత్నించేది.... కాని, ఆ సాయంకాలం తను అది అడగానికి వీలేకపోయింది!

సాయంకాలం నాలుగంటలకు నీత, సుజీని పిలిచింది-తరి దువ్వి, జడలు వెయ్యడానికి. తరికు కుత్రంగా నూనె రాసింది; జాట్లను పాయలుగా విడదీసి నున్నగా దువ్వింది; జడలు వేసింది; రిబ్బన్లు కట్టింది. "వెళ్ళి అడుకో" అంది నీత. సుజీ లేచి నిలబడి, లంగా కిందికి జారవిడిచింది. చిక్కున నీత కళ్ళు సుజీ లంగా మీద పడ్డాయి. ఆమెకు 'ఎర్రగా' మచ్చలాంటిది కనిపించింది. నీతకేమీ తోచలేదు. ముందు ఎందుకో కంగారుపడిపోయింది; తర్వాత సుజీని వెళ్ళి బట్టలు మార్చుకుని రమ్మన్నది. సుజీకి విషయం ఏమీ తెలీదు. అమ్మ ఎందుకు బట్టలు మార్చుకోమన్నదో కూడా తెలీదు. వెళ్ళి బట్టలు మార్చుకుని, అటలో కూచున్నది.

రాత్రి ఏడు గంటలప్పుడు నీతకు మళ్ళీ సుజీ లంగామీద 'ఎర్రని మచ్చ' కనిపించింది. దాంతో నీత-సుజీ 'పెద్దమనిషి' అయిందని

నిర్ధారణ చేసుకున్నది. "సుజీ, ఏవంట్లో ఎలా వుంది?" అని అడిగింది - నీత. "కాళ్ళు లాగుతున్నట్టున్నాయి. అంతేగాని, ఇంకేమీలేదు" అన్నది సుజీ. అప్పుడు కూడా నీత, సుజీకి ఏమీ చెప్పలేదు....

వంట ఇంటికి ఎదురుగా వున్న పెద్ద బీరువా వెనుక సుజీని కూచోమన్నది-నీత. ఏమిటో, ఎందుకో అర్థంకాని కళ్ళతో చూసింది-సుజీ. "వెరవ ప్రశ్నలేం వెయ్యకుండా, చెప్పినట్టు విని, వెళ్ళి అక్కడ కూచో" అన్నది-నీత. సుజీ వెళ్ళి కూచున్నది.

కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతూ వుండగా నీత వెళ్ళి, అత్తగారికి రహస్యంగా ఏవో చెప్పింది. అత్తగారు, తన పెద్దమ్మాయితో చెప్పింది. ఇద్దరూ కలిసి తొందర తొందరగా బీరువా దగ్గరకొచ్చారు-సుజీని చూద్దానికి.

అత్తగారు నీతను పంచాంగం తెమ్మంది. నీత గబగబావెళ్ళి, ఎక్కడో మూల బూజు కొట్టుకుని వున్న పంచాంగాన్ని వెతికి తీసుకొచ్చి ఇచ్చింది. అత్తగారు, కళ్ళజోడు పెట్టుకుని పంచాంగం చూసి, 'అష్టమి'లో సుజీ పెద్దమనిషయిందని చెప్పింది. నక్షత్రం - మూల. తర్వాత ఏం చెయ్యాలి....? అందరూ అలోచనలో పడ్డారు.

ఈలోగా సుజీతో 'వైకుంఠపాళీ' అడివ అమ్మాయిలందరూ వచ్చి, దూరంగా నించుని సుజీని వింతగా చూడడం మొదలు పెట్టారు. సుజీకి ఏమీ అర్థంకాలేదు. అందరివేళూ అదోలా చూడసాగింది. అందరూ తనను ఎందుకలా వింతగా చూస్తున్నారు? వెలివేసినట్టుగా ఎందుకలా కూచోపెట్టారు....? తను అడగకూడదు కాబోయి; అడిగినా చెప్పరు....ఎందుకని....ఏమిటది?

"ప్రకాశం ఆపీసు నుంచి వస్తేగాని ఏమీ చెయ్యలేం" అన్నది తల్లి. ఆయన ఎందుకని ఇంకా రాలేదు?....అనుకుంది నీత. కాయగారిన పిల్లల్లా అందరూ అటూ యటూ తిరగడం మొదలుపెట్టారు. రాత్రి ఎనిమిది గంటలయినా కూడా ప్రకాశం రాలేదు. అతని వైకిర్ బెల్ వినిపిస్తుండేమోనని, అందరూ ఎదురు చూస్తూనే వున్నారు. ఇక లాభం లేదని, ప్రకాశానికి ఫోన్ చేసి, రమ్మనారి అనుకున్నారు. 'నల్లకోమటి' పావుకి వెళ్ళి ఫోన్ చెయ్యాలి. ఈ విషయం అక్కడ ఎవరన్నా వుండి, వింటే బావుండదు! అందుకని విషయం చెప్పకుండా అర్జంటుగా బయల్దేరి రమ్మన్నారు.

తొమ్మిది గంటలకు ప్రకాశం అదలా బాదరాగా వైకిర్ తొక్కుకుంటూ వచ్చాడు. "ఏమిటరా? ఏం జరిగింది?" అన్నాడు లోపలకొస్తూనే కంగారుగా. ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడలేదు. అందరూ కొయ్యబొమ్మల్లా నించున్నారు. అక్కడ అతనికి నీత కనిపించలేదు. నీతకు ఏమైందో ఏమిటోనని, కంగారుగా లోపలికి పరుగెత్తారు. నీత వంట ఇంటి గుమ్మందగ్గర నించుని, వస్తున్న కప్పిళ్ళను ఆపుకుంటున్నది. ప్రకాశానికి మరిపోయింది....! అతని దృష్టి వెంటనే సుజీ మీద పడింది. బీరువా వెనుక, చాప మీద ఒంటరిగా కూచున్న సుజీని చూసి అతను విషయం అర్థం చేసుకున్నారు. తండ్రిని చూడగానే, సుజీ భోరుమని ఏడ్చేసింది. తనకు ఏం జరిగింది? ఎందుకలా దూరంగా

కూచోమన్నారూ: అడిగితే చెప్పరెందుకని: -
ఏమీ అర్థం కాకపోయినా, ఆ మధ్య తన పెద్దమ్మ
కూతురు సుబ్బులుకు జరిగినట్టుగానే, తనకూ
ఏదో జరిగి వుంటుందని మాత్రం అనుకున్నది.

సుజీకి సీత - తలంటి స్నానం చేయించింది.
తన బట్టలు తనే ఉతుక్కుంది సుజీ. ఆ రాత్రి
ఆ అమ్మాయికి పాలూ అన్నం మాత్రం పెట్టారు.
సీత అత్తగారు "నాలుగు రోజులదాకా, దానికి
కారం రుచి చూపించకు" అన్నది. 'అలాగే'
అన్నది సీత. బహుశా సీత అత్తగారికి, ఆమె
పెద్దమనిషి అయినప్పుడు, వాళ్ళ అమ్మగారు
అలాగే చెప్పి వుంటుంది: అదే, ఆమె కూడా
ఇప్పుడు చెప్పింది....

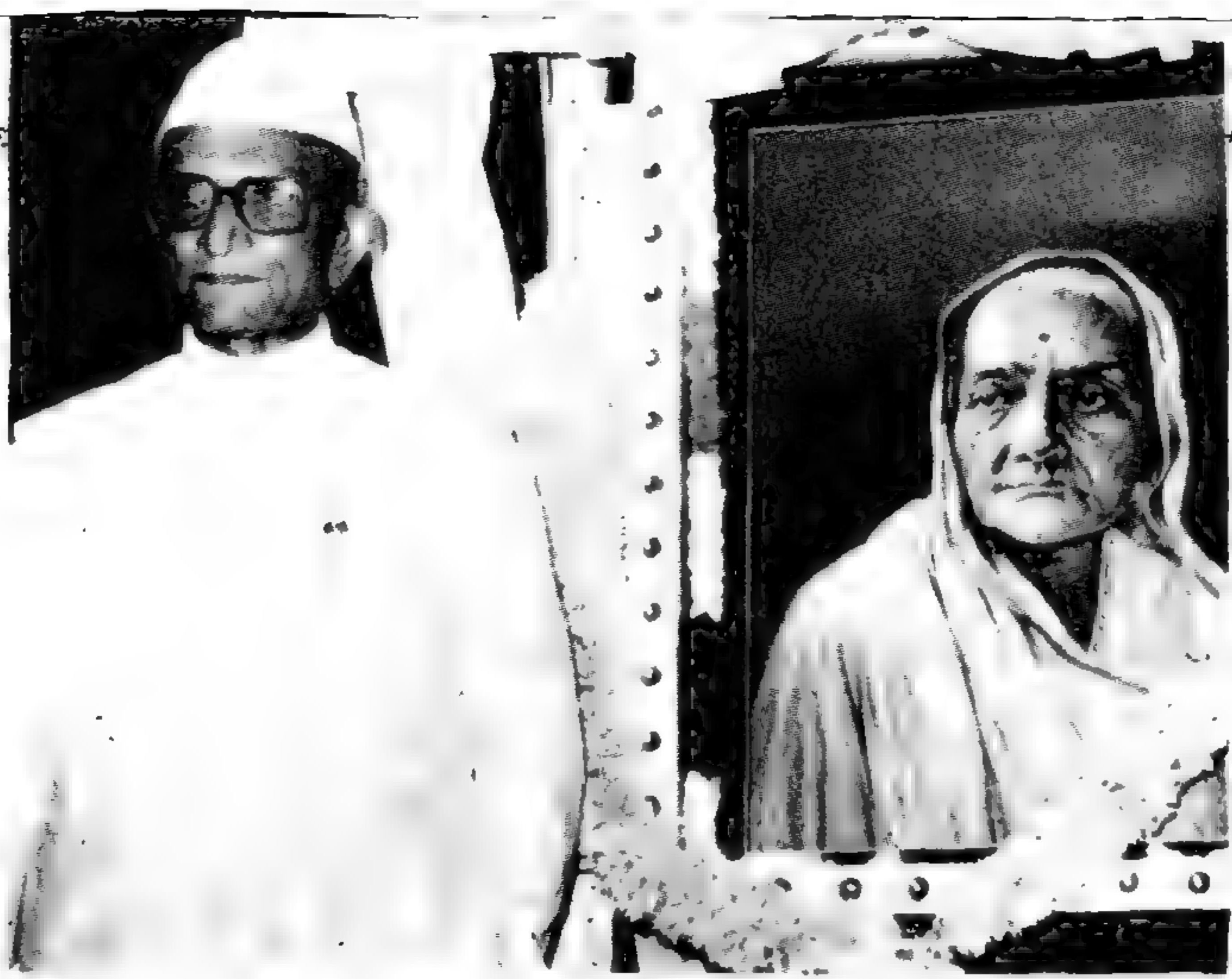
మన ఆచారాల్లో అమ్మాయి పెద్దపిల్ల కావడం
ఎందుకనో ఏదో నేరంలా కనిపిస్తుంది. ప్రాకృతిక
మైన ఈ విషయం గురించి భయం ఎందుకో,
అందులో అంత చెప్పరానిదేమిటో ఎవరికీ
అర్థంకాదు:

ఇలాంటి ఆహారం పెట్టకూడదనడానికి,
ఏకోశానా, ఎక్కడా ఏ వైద్య విధానంలోనూ
ఆచారాలు లేవు: నిజానికి ఇలాంటి సమయాల్లో
మంచి పోషకాహారం ఇవ్వాలి. ప్రాటీన్లు, ఇనుము
శక్తిగా వున్న ఆహార పదార్థాలు ఇవ్వాలి. రక్తం
పోవడంవల్ల 'ఇనుము' నష్టం జరుగుతుంది
కాబట్టి, అది బాగా ఇవ్వాలి అవసరం వుంది.
బహిష్టు కావడానికి, కారం తినకపోవడానికి ఏమీ
సంబంధం లేదు: ఏ ఆధారమూ లేదు....

ఆ అమ్మాయికి ఏ విషయమూ చెప్పకుండా,
ఏదో భూతం ఆవరించిన దానిలా అందరూ
చూడడం, ఏం అడిగినా చెప్పకపోవడం, అన్నీ
రహస్యాలుగా వుండడం - అనాదిగా వస్తున్న
మన మూఢ నమ్మకాలు. దానివల్ల ఆ అమ్మాయి
ఎంత భయపడి పోతుంది: మానసికంగా ఎంత
క్రుంగిపోతుంది: - ప్రకృతి నిర్దమైన ఇటువంటి
విషయాలను చూసినప్పుడు, విన్నప్పుడూ అందరూ
ఎందుకని భయపడిపోయి, బెంటేలు పడిపోతారో
అర్థం కాదు!

మర్నాడు ఉదయం సుజీ వైకుంఠపాళీ ఆడ
దానికి నిద్దమైతే, తక్కిన అమ్మాయిలు ఒప్పుకో
లేదు. "నాలుగు రోజులవరకూ సువ్వు మాతో
ఆడకూడదు" అన్నారు. దూరంగా కూచుని,
వాళ్ళు ఆడుకుంటూ వుంటే - గవ్వంతో 'అష్ట'
వేసి - విచ్చైన ఎక్కాంన్న ఆలోచనలో పడి
పోయింది, సీత.

*

నదావమంత్రి శ్రీ మొరార్జీదేగాయ్ ఇటీవల మద్రాసుకు
వచ్చినప్పుడు మద్రాసు గవర్నర్ వివాసమైన రాజ్
భవన్ లో కష్టూరిబాయి గాంధీ చిత్రాన్ని అవిష్కరిం
చారు. ఆ వందర్భంగా ఆయన కష్టూరిబాయి
గుణగణాంశ ప్రకాశిస్తూ, ఆమె తమకు వదహరేళ్ళు
వింధక ముందే గాంధీ మహాత్ముడికి సత్యాగ్రహం
ఎంతటి బలమైనదో తెలియజేసారని చెప్పారు.
'భర్తవట్టి తమకెంత భక్తి ఉన్నా, కామ
వృద్ధివంటికి వెళ్ళడానికి ఆయన అభ్యంతరం తెలిపి
వచ్చుడు ఆమె తమ ఆత్మగౌరవాన్నీ, స్వాతంత్ర్యాన్నీ
ప్రదర్శించి సత్యాగ్రహం చేసి గాంధీజీని మార్చారు'
అన్నారు ఆయన. 'కష్టూరిబాయి మూర్తిభవించిన

శ్రీశక్తి' అని పేర్కొని, ప్రాశస్త్యవచియ్యలైన
గొప్ప వనితలలో ఆమెను కూడా పోల్చవచ్చు
వన్నారు. మద్రాసు గవర్నరు శ్రీ ప్రభుదాస్ వట్వారి
'కష్టూరిబాయి అదర్శ వనిత మాత్రమే కాదు,
జీవితంలోని వ్యచ్చమైన, దివ్యమైన అంశాలన్నిటికీ
ఆమె వందర్శకురాలు' అన్నారు. కష్టూరిబాయి
చిత్రాన్ని రూపొందించిన వీ. జె. అంకోవీరాస్
(మద్రాస్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్)కు నదావమంత్రి శ్రీ
మొరార్జీదేగాయ్ మెమెండ్ బహుకరించారు.

కష్టూరిబాయి చిత్రం రాజ్ భవన్ లోని బోజనాల
హాలులో ఉంచుతారు. ఆ హాలుకు 'కష్టూర్పా
అన్నపూర్ణ హాల్' అని పేరు పెడతారు.

వనిత మాటల కొలువు-22

సరైన సమాధానం:

1. ఎ	జ్ఞా	14. న	13. ము	2. గ	రి	16. క
జ్ఞా	3. గ	ది	వే	ము		
పై	రా	4. నే	ప	ద		
15. ప	కా	5. జా	గ	న		
6. నా	రి	కే	శ	ము	ది	
జ	7. రా	కు	మా	18. బా		
9. గా	న	ము	శ	వే	జి	
10. రు	ము	11. ఆ	ము	ఖ	ము	

పంపినవారు ఐదుగురు. వారు:

1. పెమ్మరాజు శకుంతల, బెంగళూరు-3
2. పి. శేషాసుందరి, మద్రాసు-33
3. బులుసు రామలక్ష్మి, విజయనగరం-2
4. ఎ. తులసీలక్ష్మి, పార్వతీపురం
5. జె. రాణి, మద్రాసు-24

బహుమతి మొత్తం రూ. 150 లను ఈ ఐదుగురికి
సమానంగా పంచి, అందజేస్తున్నాము.

పై సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానాలు

పిల్లలలో పిల్లల-చేత బొమ్మల-చెయ్యడం!

పిల్లల పెంపకం-చాలా కష్టమైన విషయం. అసలు-పిల్లలను పెంచడం ఒక పెద్ద కళ అంటారు అనుభవజ్ఞులు. పిల్లలను మరీ అదుపు అజ్ఞులలో పెట్టకూడదు. అలా అని వారిని విచ్ఛల విడిగా తిరగనియ్యకూడదు. వాళ్ళ చదువు సంధ్యలకు ఇచ్చినంత ప్రాముఖ్యాన్ని వాళ్ళ ఆటపాటలకు కూడా ఇవ్వాలి. ఎప్పుడూ చదువుతూ ఉన్నా. ఏ ఆటా ఆడుకోక ఇంటిపట్టునే ఉన్నా పిల్లలు మందకొడిగా తయారవుతారు. అందువల్ల పిల్లలు ఉత్సాహంగా, ఉల్లాసంగా ఉండేలా పెంచడం అవసరం.

బాల్యంలో ప్లేహాలు రకరకాలుగా ఉంటాయి. నలుగురు పిల్లలు కలసినప్పుడు వాళ్ళంతట వాళ్ళే ఏవో ఆటలు కల్పించుకొని ఆడుతూ ఉంటారు. ఎప్పుడూ ఆటలేనా అని పిల్లలను కసురుకోక వారికి వినోదం కల్పించవలసిన బాధ్యత పెద్దలదే. మరీ చిన్న పిల్లలు, ఏదెనిమిదేళ్ళ ప్రాయంలో ఉన్న పిల్లలు బొమ్మలతో ఆడుకోవడమంటే ఇష్టపడుతారు. ఎప్పుడూ ఒకే రకమైన బొమ్మలతో కాకుండా ఎప్పటికప్పుడు కొత్త బొమ్మలతో ఆడుకోవాలని వాళ్ళు ఉత్సాహపడుతూ ఉంటారు. అయినా ఎప్పటికప్పుడు కొత్త బొమ్మలు కొనడం సాధ్యమయ్యే పనికాదు. కాని పెద్దగా ఖర్చు చెయ్యకుండా పిల్లలకు కావలసిన బొమ్మలను ఇంట్లోనే రూపొందించి ఇస్తే బావుంటుందని విడిగా చెప్పనక్కరలేదు మరి వాటిని రూపొందించడం ఎలా అన్నదే ప్రశ్న.

అమెరికాలో చాలామంది తల్లులు పిల్లలకు తోలు బొమ్మల వంటివి చేసి ఇస్తూ ఉంటారు. ఆ తోలు బొమ్మలతో పిల్లలు రకరకాల ఆటలు ఆడుకుంటూ ఉంటారు. అక్కడ పిల్లలకు వినోదంతో బాటు విజ్ఞానం కలిగించడానికి కూడా ఈ బొమ్మలు ఉపయోగిస్తున్నారు. మన దేశంలో కూడా ఇలాంటి తోలుబొమ్మల ద్వారా పిల్లలకు వినోదమూ, విజ్ఞానమూ కలిగించే ప్రయత్నాలు చెడురు మదురుగా సాగుతున్నాయి.

‘తోలు బొమ్మలు చెయ్యడం కష్టసాధ్యమైన పని కదా’ అనుకోనక్కరలేదు. ఇక్కడ వివరిస్తున్న తోలు బొమ్మలు చెయ్యడానికి ‘తోలు’ అక్కరలేదు. మామూలు తోలు బొమ్మలు చెయ్యడానికి పదవలసినంత శ్రమ కూడా పడనక్కరలేదు. ఏ పరికరాలూ లేకుండానే కాయ గూరలు, అట్ట పెట్టెలు, రేకు ధబ్బాలు, కాగితం కవర్లు, పాత మేజోళ్ళు వంటివి ఉపయోగించి, ఈ కొత్తరకం తోలు బొమ్మలు తయారు చేసుకోవచ్చు. మనకు అనవసరం అనుకున్న ఏ వస్తువుతో నైనా సరే ఈ బొమ్మలు తయారు చెయ్యవచ్చు.

ప్రతినెలా ఇంటికి కావలసిన వస్తువులుకొంటున్నప్పుడు బోలెడన్ని కాగితం కవర్లు, పాత కాగితాలు వస్తాయి. వాటిని తీసి జాగ్రత్తగా దాచి ఉంచుకుంటే వాటిని ఉపయోగించి ఆ తర్వాత ఎప్పుడన్నా ఈ బొమ్మలు తయారు చెయ్యవచ్చు.

కాగితం కవర్లను ఉపయోగించి తోలు బొమ్మలు చెయ్యడం తేలికే. పాత వార్తాపత్రికలను చిన్నచిన్న ముక్కలుగా చింపి ఉంచుకోవాలి. ఆ ముక్కలు అలా ఉంచి, కవర్

ఒకటి తీసుకోవాలి. ఆ కవర్లో ఆ కాగితం ముక్కలు వేసి, కవర్ సగం నిండిన తర్వాత అందులో-ఒక అడుగు పొడవున్న పుల్లను ఆ ముక్కల మధ్య ఉంచి మొత్తం కవర్నూ కాగితం ముక్కలతో నింపాలి. అలా నింపుతున్నప్పుడు కవర్ ఒక వైపును శుభ్రంగా, ముడతలు లేకుండా ఉంచుకోవాలి. కవర్ను ముడతలు లేకుండా నొక్కి జాగ్రత్తగా, కవర్ కింది భాగాన్ని పుల్లకు అన్ని పెట్టి, దారంతో గట్టిగా ముడి వెయ్యాలి. ఇలా చేశాక శుభ్రంగా ఉన్న కవర్ బాగం మీద మనకు కావలసిన బొమ్మ గీసుకోవచ్చు. కవర్ మీద బొమ్మ గీయడం కష్టం అనిపిస్తే కవర్ వైజుకు సరిపడే తెల్ల కాగితం మీద కావలసిన బొమ్మను విడిగా గీచి కవర్ మీద అతకవచ్చు.

అవసరం లేని పాత పత్రికలలోని రంగు రంగుల బొమ్మలను అతికించి కూడా బొమ్మలు తయారు చేసుకోవచ్చు. రంగు పెన్సిళ్ళు ఉపయోగించి బొమ్మలను రంగులతో అలంకరించవచ్చు.

ఇలా బొమ్మలను కవర్ల మీద రూపొందించిన తర్వాత పుల్ల కనిపించకుండా దాని మీద రంగు కాగితాలు అతకాలి.

పిల్లలచేత ఈ బొమ్మలు చేయించవచ్చు. వాళ్ళకూ బొమ్మలు చెయ్యడం ఉత్సాహంగా ఉంటుంది.

పిల్లలు చాలా కథలు చదువుతూ ఉంటారు; కథలు చెప్పించుకుంటూ ఉంటారు. అలా వాళ్ళు చదివిన కథలలోని పాత్రల బొమ్మలు తయారు చేయించి చిన్న నాటికలు ‘బొమ్మలాట’ రూపంలో ప్రదర్శించవచ్చు.

కొన్ని పాత్రలకు గడ్డాలూ మీసాలూ కావలసి వస్తే అందుకు దూదిగానీ, ఊలుగానీ ఉపయోగించవచ్చు.

ఇలా పిల్లల చేత బోలెడన్ని బొమ్మలు చేయించి వాళ్ళ విరామ సమయాన్నీ, నెలవు రోజులనూ ఉల్లాసంగా గడిపేలా చెయ్యడం అసాధ్యమైన విషయమేమీ కాదు! కాస్త కల్పనాశక్తి ఉంటే ఈ బొమ్మలతో ఎన్నో విశేషాలు చేసి చూపించవచ్చు! అలా పిల్లల అభిరుచికి తగ్గట్టు వారి భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దే ప్రయత్నమూ చేయవచ్చు!

—డా. లి రిజ్వీ

పిల్లలకు ఉండవలసిన సంఘాలు

వేసవి వెంపులు ఆయిపోవస్తున్నాయి; మళ్ళీ బిళ్ళ తెరుస్తారు. పిల్లలు కింది తరగతులలోంచి వై తరగతులకు వెడతారు. మళ్ళీ కొత్తగా పుస్తకాలు కొనడం, పిల్లలను బడికి పాఠశాలకు పంపడం ప్రారంభమవుతుంది. చిన్న తరగతులు చదువు తున్న పిల్లలకు పంక, పుస్తకాలు, బలపాలు, పెన్సిల్లు జాగ్రత్తగా బడికి తీసుకువెళ్ళి రావడానికి సంచీలు కావాలి. ఆ సంచీలను కాస్త కళాత్మకంగా ఇంట్లోనే రూపొందించి ఇచ్చే ఎంతో దావుంటుంది కదా;

ఈ ఉద్దేశంతో ఒక బొంబాయి ఇల్లాలు ఇక్కడ వర్తచక్రంలో అమ్మాయి దరించిన సంచీని రూపొందించారు. 'అసక్తి ఉన్న తక్కిన వారు కూడా ఈ సంచీ రూపొందించడం తేలికే' అంటారు అమె.

ఈ సంచీ కుట్టడానికి 20 అంగుళాల పొడవు, 12 అంగుళాల వెడల్పుగల గులాబీరంగు జనుము గుడ్డ కావాలి. సంచీ ఏడి కుట్టడానికి 28 అంగుళాల పొడవు, 5 అంగుళాల వెడల్పుగల గులాబీరంగు జనుముగుడ్డ అవసరం. సంచీ మీద కుట్టవలసిన అమ్మాయి బొమ్మను రూపొందించడానికి రకరకాల గుడ్డ ముక్కలు కావాలి. ఇందుకు చిన్న చిన్న గుడ్డ ముక్కలు చాలు. ఆ బొమ్మ జాట్టును రూపొందించడానికి గోధుమరంగు గుడ్డ; ముఖం, చేతులు తయారుచెయ్యడానికి గులాబీవన్నె గుడ్డ; బొమ్మ దుస్తులకు పచ్చరంగు గుడ్డ; బొమ్మ నడుమున దరించిన 'అప్రాన్'కు 'పర్పుల్' రంగు గుడ్డ; బొమ్మ చేతుల్లోని పిల్లి పిల్లను రూపొందించడానికి తెల్లటి గుడ్డ; బొమ్మ కాళ్ళ దగ్గర ఉన్న పిల్లి పిల్లను రూపొందించడానికి గుడ్డ; బొమ్మలోని

సంచీ మీది బొమ్మ నమూనా

అమ్మాయి రిబ్బన్. బూట్లకోసం పసుపురంగు గుడ్డ; చొమ్మ జేబులోనికి తైలకోసం గులాబీరంగు గుడ్డ సిద్ధం చేసుకోవాలి. ఆప్రాన్ చుట్టూ, చొమ్మ జేబుల చుట్టూ తెల్లని అంచు కుట్టడానికి తెల్లదారం: అమ్మాయి చొమ్మ జేబులోంచి, కాళ్ళ దగ్గర ఉన్న పిల్లి పక్కన ఉంచవలసిన పసుపురంగు ఉండను రూపొందించడానికి పసుపురంగు దారం కావాలి. (ఇక్కడి వర్ణచిత్రం చూస్తే ఈ రంగుల వివరణలు మరింత స్పష్టంగా తెలుస్తాయి). వీటితోబాటు పెవికార్ జిగురుగొట్టం ఒకటి అవసరం.

ఇవన్నీ సిద్ధం చేసుకున్నాక మొదట 20 అం. పొడవు, 12 అం. వెడల్పు ఉన్న గులాబీరంగు జనుముగుడ్డను తీసుకుని దాన్ని వెడల్పు వెంబడి సగానికి మడుచుకోవాలి. అలా మడిచాక, మడతలో 10 అంగుళాల వెడల్పు ఉండే ఒక వైపును అలాగే వదిలిపెట్టాలి. మిగిలిన వైపులలో మడత చెదరకుండా చూసుకుని, అంచుల చివరల నుంచి ఒక అంగుళం మేర వదిలిపెట్టి, ఆ మేరను పెన్నిలుతో గీత గీసి విడిగా గుర్తించాలి. ఈ గీత వెంబడి మూడు ఎక్కలనూ హేమీ చేసి కుడితే, సంచి ఆకారం ఏర్పడుతుంది. సంచి మీది దాగాన్ని కుట్ట కూడదు. ఇక 29 అంగుళాల పొడవు, 3 అంగుళాల వెడల్పు ఉన్న గులాబీ రంగు జనుముగుడ్డ తీసుకుని దాంతో సంచి భుజానికి తగిలించుకోవడానికి అనువైన పిడి కుట్టాలి.

ఇది సంచీకి ఒక వైపున ఇచ్చిన చొమ్మ సమానా ప్రకారం చూచించిన రంగుల గుడ్డ ముక్కలతో చొమ్మను అతకాలి. సమానాలో ఇచ్చిన నైజాకన్నా అసలు చొమ్మ పెద్దదీగా ఉండాలి.

ఇచ్చిన సమానా ప్రకారం ఆయా రంగుల గుడ్డల ముక్కలను కత్తిరించి, వాటిని పెవికార్ జిగురు సాయంతో జాగ్రత్తగా సంచి మీద అతికితే—సంచి సిద్ధం.

ఈ సంచిని జనుముగుడ్డలో కాక తక్కిన ముతకరకం గుడ్డలలో కూడా రూపొందించవచ్చు. కావాలనుకుంటే ఇక్కడ ఇచ్చిన సమానాను ఉపయోగించి మరింత పెద్ద సంచి కూడా రూపొందించుకోవచ్చు!

ఎ. సుదామయి (తిరువతి) పుట్టిన తేది :
10-6-76 తల్లిపేరు : ఎ. వీరజ

ఈనెల 1-15వ తేదీల మధ్యపుట్టిన
రోజులు జరిగే బాలల పోడ్తోల్లో-
ఆరోగ్యమైన వారిని, ఐదు
పోడ్ల ఎన్నిక చేసి, ఇక్కడ
ప్రచురిస్తున్నాము. వీరిలో అందరి
కంటే ఆరోగ్యంగా కనిపిస్తున్న

ఎ. సుదామయి ని

'ఈ వక్షపు శిశువు'గా నిర్ణయించి
పుట్టిన రోజు కానుకను పంపు
తున్నాము.

పుట్టిన రోజులు

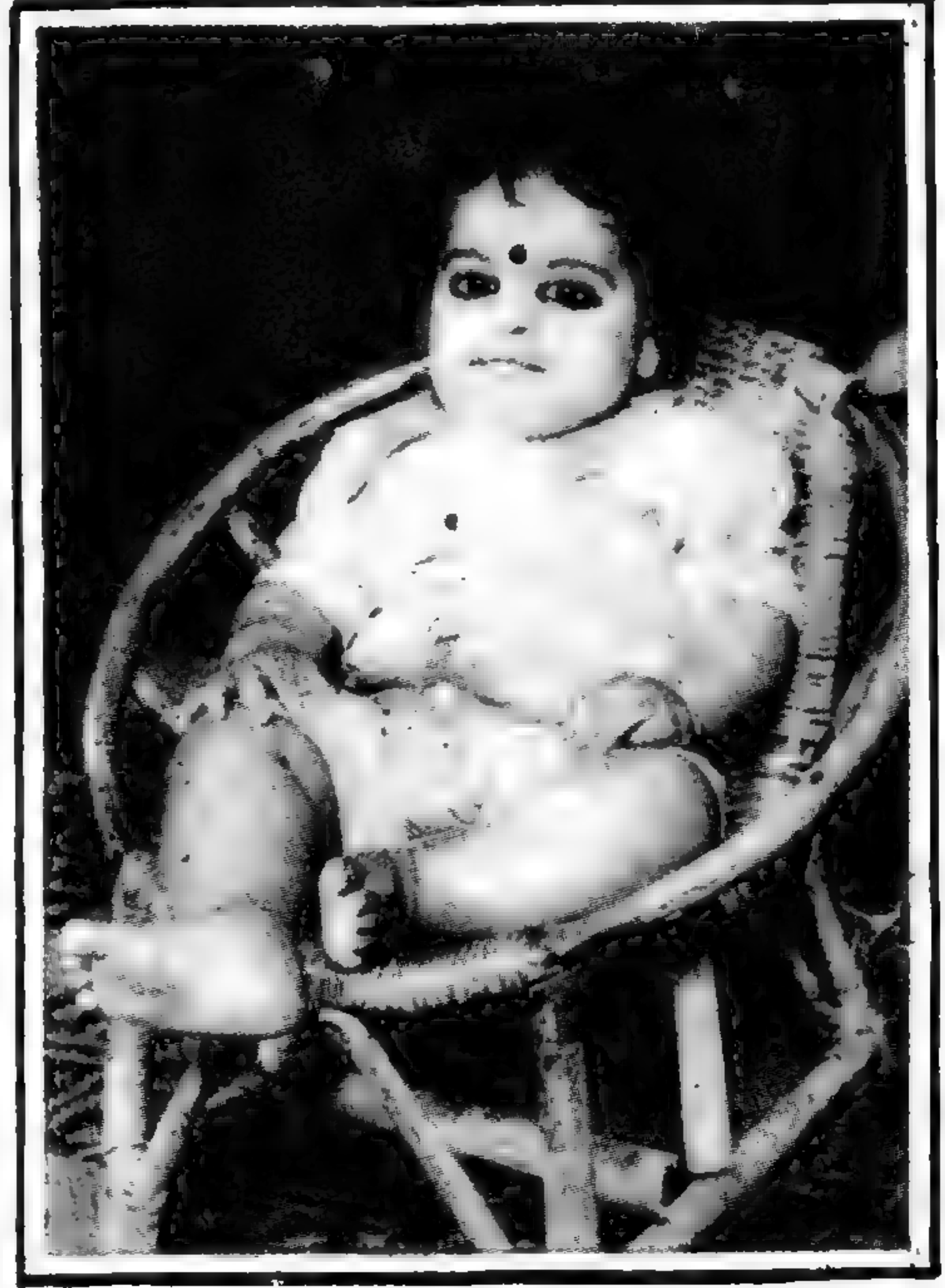
ఎ. కోర్ (హైదరాబాద్) పుట్టిన తేది : 2-6-76
తల్లిపేరు : ఐ. జ్ఞానప్రసాద

జె. రవిశంకర్ (పార్వతీపురం) పుట్టిన తేది :
11-6-76 తల్లిపేరు : జమ్మవ రాజేశ్వరి

ఎ. రామకృష్ణ (అయనవల్లి) పుట్టిన తేది :
7-6-76 తల్లిపేరు : ఎ. వరలక్ష్మి

బి. త్రిశూలపాణి (సికింద్రాబాద్) పుట్టిన తేది :
5-6-74 తల్లిపేరు : బి. ఇందిర

“ఉత్తరంకి ఒక బాలయోగి వచ్చాడు. మహాత్ములు ప్రదర్శిస్తున్నాడు. మీరెవరైనా చూశారా?” అన్నాడు కృష్ణావతారం పార్కులో మిత్రుల మధ్య.

“చూశానుగానీ అవన్నీ మేటిక్కులు. సర్కార్ వంటి గొప్ప మాంత్రికులు అంతకన్నా ఎంత ప్రదర్శనలిచ్చారు. అవీ మహాత్ములే అయితే” అన్నాడు శూలపాణి అడ్డు తగిలి.

“అబ్బా ఏమోకద్రా! అన్నింటికీ తగుదు నమ్మా అని మధ్య దూరుతాడు. హేతువాది నంటాడు. నీతో కాదురా బాబూ నేను మాట్లాడు తుంటా! ఏళ్ళతోటి” అని శూలపాణిని మినహాయించి మిగిలిన మిత్రుల్ని చూపేడు కృష్ణావతారం.

“మేమేమీ మాట్లాడము. మీరిద్దరూ వాదించు కుంటూంటే వింటూ కూర్చుంటాము. మీ ఉభయం వాదనలోనే ఉంది ఎక్కడేశను” అని పక్కకు తప్పుకున్నారు మిత్రశ్రీలు.

అస్తిక మహాశయుడైన కృష్ణావతారానికి. నాస్తికుడు. హేతువాది అయిన శూలపాణికి భేటీ అనివార్యమైంది. ఇది వాళ్ళిద్దరికీ కొత్తకాదు. అప్పుడప్పుడు అలా తటస్థపడుతుంటుంది. అయితే ఈ భేటీ ఇంకో తరహాది.

“అయితే బాలయోగి ఏయే మహాత్ములు ప్రదర్శించాడూ అవతారం?” డిజేట్ ప్రారంభించాడు శూలపాణి.

“నీళ్ళని పెట్రోలుగా మార్చాడు. భగవంతు

ధర పెంచుతామని పెట్రోలు ఉత్పత్తి చేసే దేశాలు చేసే నిర్ణయానికి. మన దేశంతో సహా, ఇతర సంపన్న దేశాలు వైతం ఆందోళన వ్యక్తపరచడం మొదలుకు ఇక విభూతి మాటంటావా? దేశంలో మరలమరల మాడుతూ తిండికై అరిమటిస్తున్న రష

లాది జనానికి. ఆ విభూతికి బదులు గోధుమసిందీ ఇవ్వరాదా? పేద ప్రజలు ఆ బాలయోగికి ఎంత గానో ఋణపడి ఉండురుకదా? విభూతి సంస్కృతమూ, బూడిద తెలుగునూ. ఆ బూడిద రోజూ మన వంట పొయ్యిలో దొరకడం లేదా? అందుకే అన్నాను ఇవన్నీ మేటిక్కులూ. కడుపు కక్కుర్తికోసం వేసే జిత్తులూ అని. ఈ మేటిక్కుల్నే రోడ్డు పక్క గారడీవాడు చేస్తే అడుక్కుందుకు అంటాము. పరుపుల ఖర్చీలో కూర్చుని చేస్తే బాబా అంటాము. ఇవన్నీ వ్యక్తుల

స్వార్థం కోసం సృష్టించబడిన మహాత్ములే!” అన్నాడు శూలపాణి.

“పూర్వం దుర్యోధనుడు శిశుపాలుడు కూడా కృష్ణుణ్ణి చూసి దేవుడు కాదని తృణీకరించారు. నువ్వు అంతే! అది నీకర్మ!” అన్నాడు కృష్ణావతారం.

“అదే నేనూ అంటున్నాను. మహా మాంత్రి

దైన శివుడికి భక్తులెవరో చేతులెత్తమన్నాడు. ఒక ఖాళీ బిందె చూసి, అందరూ చూస్తుండగా అందు లోంచి విభూతి తీసి, చేతులెత్తిన వారందరికీ ఇచ్చాడు. ఇది మహాత్ము కాదా?” అన్నాడు కృష్ణావతారం.

“ఎన్నటికీ కాదు. విజంగా మహాత్మే అయితే, బోలెడన్ని చెరువులున్నాయి. పనికిరాని, పాడు పడిన నూతులున్నాయి. అందులోని నీటిని పెట్రోలుగా మార్చేస్తే, దేశంలో ఈ పెట్రోలు కొరత తీరిపోదా? ధర నాలుగింతలు పెరగడమెందుకు?

కుడు సర్కార్ని నువ్వు దేవుడంటూ ఎందుకు
కొలవడం లేదా అని. ఒకచోట ప్రదర్శన యిస్తూ.
ఒక ప్రేక్షకుని జేబులోని ఐదు రూపాయల
నోటుని తీసి, అగ్గిపుల్లతో కార్చి, అదే నోటును
ఒక నిమ్మకాయ కోసి అందులోంచి తీశాయన.
ప్రేక్షకుడు తన నోటు నెంబరు కూడా నోట్
చేసుకున్నాడు. సరిపోయింది. ప్రేక్షకులు
హర్షవ్యాసాలు చేశారు. ఆతన్ని దేవుడని ఎవరూ
అనలేదే?" అడిగాడు కూలపాణి.

కృష్ణావతారం ఇరకాటంలో పడ్డాడు. ఏదో
సమర్థించుకునే దోరణిలో అన్నాడు: "ఇప్పుడు
ఈ కాలంలో గనక నువ్విలా అంటున్నావు.
పూర్వకాలంలో పతివ్రతామతల్లులు ఎన్నో
మహత్తులు ప్రదర్శించి తమతమ భర్తలను
రక్షించుకున్నారు. ఒక మహా పతివ్రత అయితే
సూర్యగమనాన్నే అపివేసింది. ఎన్ని తీర్థాల్లో
మునిగినా, తన భర్త కుష్ఠవ్యాధి నయం కాలేదని,
ఇది కూడా నమ్మవా?"

"ముమ్మాటికీ నమ్మను! మనం నైస్సురో
ఏం చదువుకున్నాం? భూమి తన చుట్టూ తాను
తిరుగుతూ సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతూంది.
అసలు సూర్యుడు కదిలితే కదా ఆతని
గమనం ఆనడానికి? ఆ పతివ్రతా కాలం నాటి
పౌరాణికులకు, సూర్యుని చుట్టూ భూమి తిరుగు
తున్నట్టు తెలియదు. సూర్యుడే తన ఏడు గుర్రాల
లేడమీద గమిస్తున్నాడని భ్రమించారు. తర్వాత
ఇటీవలి కాలంలో టెలిస్కోప్ వంటి దూర దర్శని
యంత్రాలు కనుగొనబడడంతో పూర్వీకుల
సిద్ధాంతాన్ని నమ్మినవారి భ్రమలు తొలగిపోయాయి.
ఇప్పటికీ చూడు: చంద్ర మండలం మీద
మనిషి అడుగు పెట్టినా, చంద్రుడు దేవుడని
దానించే మూఢ విశ్వాసం ప్రజల్లో ఎంత బలంగా
ఉందో!" అన్నాడు కూలపాణి.

కృష్ణావతారం బుర్ర గోక్కున్నాడు. తనకి
వాదించడానికి పస లేదు. తనను రక్షించడానికి
ప్రక్క నున్న మిత్రులెవరూ రాలేదు. తాను
సమ్మిన బాలయోగి కూడా రాలేదు!

*

కృష్ణావతారానికి నాటినుండి నిద్ర పట్టడం
లేదు. ఎలా, ఏ విధంగా ఈ కూలపాణిని
నాస్తిక మార్గం నుండి అస్తిక మార్గం వైపు
నడిపించడం? దేవుడు ముమ్మాటికీ ఉన్నాడు
ఉన్నాడు అని గీపెడుతూ దాసోహం అయ్యే

టట్టు చెయ్యడం ఎలాగ? ఒక తపన! ఒక
కక్ష!! ఒక ద్వేషం!!!

కృష్ణావతారం ఇంటి ప్రక్కనే కూలపాణి
ఇల్లు. ఇద్దరిళ్ళకీ మధ్య ఉన్న ఒక పిట్టగోడ
వాళ్ళ రెండిళ్ళకీ సరిహద్దు.

కూలపాణి, 'పిట్టగోడను కొంచెం ఎత్తు
చేద్దాం, మరి రోలెవెల్లో ఉంది' అనే అధి
ప్రాయంతో, తాపీ మేష్టిని విరిపించి, కొంతలు
వేయించాడు. కొంచెం నిమెంటు, ఇటుకలూ,
ఇసుకా లెప్పించాడు.

ఈ దృశ్యాన్ని చూసిన కృష్ణావతారానికి ఒక
మంచి బడియా తట్టింది. ఏదో విధంగా కేసు
బనాయితే కూలపాణి తల బిడుసు తగ్గుతుందని
అంచనా వేశాడు.

సరిహద్దు గోడ హక్కు తాత తండ్రుల నుంచి
తనకే సంక్రమించిందనీ, తన అనుమతి లేకుండా
గోడకట్టే హక్కు కూలపాణికి లేదనీ, 'నే' తెచ్చి
ఆతణ్ణి కోర్టు కీర్చాడు.

కూలపాణి ప్లీడరుని పెట్టుకోలేదు. ఆతనికి
స్తోమత లేదు. కనుక స్వయంగా బోనెక్కాడు.

"దేవుని యెదుట ప్రమాణం చేసి, నిజం
చెబుతాను. అబద్ధం చెప్పను" అనమన్నారు
కోర్టువారు.

"క్షమించాలి, నాకు దేవుని వట్ల విశ్వాసం
లేదు. నా అంతఃకరణ సాక్షిగా నేను ప్రమాణం
చేస్తాను" అన్నాడు కూలపాణి.

కోర్టువారు అనుమతించారు. కూలపాణి
అలాగే ప్రమాణం చేశాడు.

'వీడి దుంపతెగ! కోర్టు కీర్చినా వీడి బుర్ర
తిరుగుడుకట్టలేదే!' అనుకున్నారు కృష్ణావతారం.

"ఇప్పుడున్న పిట్టగోడ మీంచి, మీరు గోడ
కట్టడానికి ప్రయత్నించాడు. నిజమేనా?" అని
అడిగాడు వాది తరపున న్యాయవాది కూలపాణిని.

"నిజమే" అన్నాడు కూలపాణి.

"ఆ గోడ మీద హక్కు మీకు లేదు.
వంశానుక్రమంగా కృష్ణావతారంగారికి చెందు
తూందని మీకు తెలీదా?"

"అది కరెక్టు కాదు. వంశానుక్రమంగా
హక్కు నాకే ఉంది. గోడ మారే అన్నట్లు ఈ
దస్తావేజుల్లో ఉంది. పరిశీలించండి" అని
దస్తావేజుల్ని కోర్టువారికి సమర్పించాడు
కూలపాణి.

తరువాత వాది అయిన కృష్ణావతారం బోసు

ఎక్కాడు. తానెలాగూ ఆస్తికుడే కనుక 'దేవుని
ఎదుట ప్రమాణం చేసి అంతా నిజం చెబుతాను.
అబద్ధం చెప్పను' అని గడగడా వల్లించేశాడు.
తన న్యాయవాది తర్ఫీదు ఇచ్చిన విధంగా
ప్రశ్నలకి జవాబు చెప్పేశాడు. క్రాస్ చెయ్యడానికి
ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది ఎలాగూ లేడు
గనుక, అతని వద్ద కూడా కోర్టువాడు దస్తావేజులు
స్వీకరించి, తీర్పు వాయిదా వేశారు.

తీర్పు ఇచ్చే రోజు వచ్చింది. న్యాయమూర్తి
తన తీర్పులోని ముద్యాంశాలను పఠించారు:
"వాది అయిన కృష్ణావతారం, ప్రతివాది
అయిన కూలపాణి - వీరుభయాల దస్తావేజులు
క్షణంగా పరిశీలించడం జరిగింది. వీరిద్దరి ఇళ్ళ
మధ్య ఉన్న గోడపై హక్కు ప్రతివాది అయిన
కూలపాణికే ఉన్నది."

కూలపాణి కోర్టువారికి నమస్కరించి జయటికీ
వచ్చాడు.

కృష్ణావతారం నిర్విణ్ణుడయ్యాడు. భగవంతుణ్ణి
నమ్మి అలాగే కోర్టువారి సమక్షంలో ప్రమాణం
చేసినందుకు ఇదా న్యాయం? అని వాపోయాడు.

దీనికి కారణం:

దేవుణ్ణి నమ్మి, ఆయన ఎదుట అంతా నిజం
చెబుతానని ప్రమాణం చేసి, అబద్ధం చెప్పి,
అన్యాయానికి ఒడిగట్టడమేనా? అయితే ఆతను
దేవుణ్ణి నమ్మినదైలా అయింది? ఆతను దేవుణ్ణి
నమ్మడం అన్నది ఒట్టి బూటకం కాదా?

సమాజాన్ని ప్రభుత్వాన్ని మోసగించి, దనికు
లవుతున్న, అయిన నల్లబజారు వర్తకులూ, దొంగ
రవాణా చేసేవాళ్ళు, నిత్యావసర వస్తువులు దాచే
వాళ్ళూ దేవుడున్నాడని ఒప్పుకున్నంత మాత్రాన
ఆస్తికు లేనా? వాళ్ళు దాచిన నల్లదనం
శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి హుందీలో వేసినంత
మాత్రాన భక్తులైపోతారా? లేక ఒక పీఠాధిపతికి
పాదకట్నం సమర్పించినంతలో పాపధనం
పునీతమైపోతుందా?

దేవుణ్ణి నమ్మకపోయినా - అంతఃకరణ
శుద్ధిగా అంతా నిజమే చెబుతానని ప్రమాణం చేసి,
నిజంగా నిజం చెప్పడం వలనే కదా కూలపాణి
గోడ కట్టుకోడం పూర్తిచేశాడు!

'నిజంగా ఆలోచిస్తే, నిజంలోనే దేవు
డున్నాడు గనక, నిజం చెప్పిన నాస్తికుడు
కూలపాణి కదా నిజమైన ఆస్తికుడు' అనుకున్నాడు
కృష్ణావతారం. □

మనమనమన?

సి.నారద

కాదంటావా చెప్పి! విదేశీయులు, అఖరుకు స్వంత తల్లిదండ్రుల యింటికి వెళ్తున్నారే ముందు అదిగి కాని వెళ్ళరు. మనం అర్థం లేనివి అనుకరిస్తున్నాం; అటువంటివి మాత్రం విస్మరిస్తున్నాం. ఎవరైనా అలా ఆచరిస్తే విమర్శిస్తున్నాం! అనేకాను - సిన్నితో నాకున్న చనువుకొద్దీ.

‘అంతదూరం ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదే! అవును ముందుగా చెప్పి వెళ్తే చాలా సౌకర్య యన్నాయి వాళ్ళకూ, వీళ్ళకూ కూడా!’ అని సిన్ని వచ్చేనుకుంది.

‘అదేకాదు సిన్ని! ప్రస్తుతం యింట్లో పంచదార, నెయ్యి ఉందని మైసూర్ పాక్ చేస్తానంటున్నావు. పస్తకు జీతమూ, సమయానికి రేషనూ రాకపోతే గడవని పరిస్థితి మన మధ్య తరగతివారిది. ఎందుకు అనవసరంగా అర్పాటం చేయడం చెప్పు!’ అన్నాను.

‘ఇంజనీరు భార్య కదా. ఆమాత్రం చేయక పోతే ఎలా?’

‘మన రాహుతునుబట్టి మనం నడచుకోవాలి గానీ అవతలి వాళ్ళ హోదా ననుసరించి కాదు సిన్ని! ఈ రోజు సాయంకాలం స్కూలు నుండి వచ్చే పిల్లలకు ఉప్పు చేద్దామనుకున్నావు కదా! అదే పెట్టి టీ యివ్వు. ఇలా ఎవరో ఒకరు వచ్చేరని హడావుడిపడుతూ ఖర్చుపెట్టుకోవడం, నెలాఖరుకు యిబ్బందిపడిటం, అప్పులు చేయడం ఎందుకు? మన ఆదంబరాలకోసం పిల్లల బంగారు భవిష్యత్తును బలి చేయడం భావ్యంగా ఉంటుందంటావా? చెప్పి సిన్ని!’ అన్నాను.

‘అదపిల్లలకు పెద్ద చదువు లేందుకంటారు కొందరు. వీకూ, నాకూ తేడా చూశావా? మన కన్నా పిల్లలు వాస్తవానికి దగ్గరగా ఉంటున్నారు.’ అన్నారు — ఆ మధ్య ఒకసారి మీ చిన్నాన్న. విజమేనవిసిస్తుంది సుమా! నాలుగు జీరుపలుకులు ఎక్కువ వేసి ఉప్పుయే పెడదాం. కానీ కాస్త ముందు గది అదీ సర్దమ్మా! స్కూలుకు వెళ్ళే పిల్లలు అన్నీ చెల్లాచెదరు చేసి పోయారు’ అంది మా సిన్ని.

‘అత్తగారవం, ఎదుటివారి ఎడం మన్నన ప్రతిఫలించే మాట ‘నేను రావచ్చునా?’. సిన్ని చెప్పిన పని చేసేసి ఆ వచ్చే వ్యక్తి పరిచయ భాగ్యం కలిగే షణ్ణాకోసం నిరీక్షించడం మొదలు పెట్టాను.

శ్రీలంకు రమ్మని మా సిన్ని రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుండి వ్రాస్తుంటే యీ సంవత్సరం దీగ్రికోర్పు పూర్తి చేసిన సంతోషంలో, తెలిసిన వాళ్ళతో కలిసి సిన్ని దగ్గరకు హైదరాబాదు వెళ్ళేను. పదిరోజులు చూడవలసిన స్థలాలు, పరిచయమున్న వాళ్ళ యిళ్ళూ విర్విరామంగా తిరిగిము. ఆ రోజు సిన్ని బట్టలుతుకుతుంటే నేను సాయం చేస్తున్నాను. కాలింగ్ బెల్ వినిపించి వెళ్ళాను. ఎదురుగా ఎవరో పని కుర్రాడిలా ఉన్నాడు. ‘ఈ రోజు మధ్యాహ్నం మా అమ్మ గారు రావాలనుకుంటున్నారు. తీరికగా ఉంటారా? ఎక్కడికైనా వెళ్తారా? అని అడిగి రమ్మన్నారంది’ అన్నాడు. ‘మీ అమ్మగారంటే?’ ‘ఇంజనీరు రామారావుగారి భార్యగారంది.’ నేను రోపలికి వెళ్ళి సిన్నికా సంగతి చెప్పాను. ‘ముందుగా చెప్పేక కూడా ఎక్కడకి వెళ్తామూ, ఉంటాం రమ్మను.’ అంది. ‘తప్పకుండా రమ్మన్నార’ని అతనికి చెప్పి తలుపువేసి రోపంకు వెళ్ళాను. ‘ఈవిడకు యిదో ఫేషను. ముందుగా కబురు పెద్దుంది. చచ్చినట్లు టిఫిన్లవీ సిద్ధం చేయాలి. ఇల్లు సర్దుకోవాలి. సరే... మైసూర్ పాకు, బంగాళా దుంపబజ్జీ చేసి టీ యిద్దామా?’ అంది సిన్ని.

‘అదేమిటి సిన్ని! అలా ముందుగా తెలియ చేయడం ఎంత మంచి అలవాదో తెలుసా! వస్తారని తెలిస్తే తప్పనిసరిగా టిఫిన్లవీ తయారు చేసి పెట్టాలనుకోవడం మన పొరపాటు. ముందుగా కబురు చేయడంవల్ల ఆ టైముకు మన పని ముగించుకోవచ్చు. మనం పని చేస్తున్నప్పుడు ఎవరైనా వస్తే వాళ్ళను కూర్చోబెట్టి మన పని పూర్తి చేసుకోవడం బావుందదు కదా! ఉదాహరణకు యిప్పుడు ఆతన్ని పంపకుండా అవిదే వచ్చేరనుకో! బట్టలలా ఉంచేసి మనం వెళ్ళి కూర్చుంటాం. అమె మనకు యిష్టమైన వ్యక్తి అయితే అమె ఉన్నంతవేళా వాటి సంగతి గుర్తురాదు. (యిష్టం లేకపోతే మనకు ముళ్ళ మీద ఉన్నట్లే వుంటుంది.) అమె వెళ్తానని ఒకటికి, రెండుసార్లు లేచినా ఆపేస్తాం. అలా

అమె ఒక గంట, గంటన్నర కానీ కూర్చుంటే ఎండ కాస్తా పోతుంది. బట్టలారవు. బయట ఉంచేయడానికి భయం. రోపం ఆరవేయడానికి వీలుండదు. అమె రాకుండా ఉంటే యీ చికాకు ఉండేది కాదు అనిపిస్తుంది. అవునా?

ఒక్కోసారి సాయంకాలం మనం వంట మొదలుపెట్టబోయే సమయంలో వస్తారు కొందరు. పనంతా చేసుకుని వస్తారు కనుక వాళ్ళు నిదానంగా కబుర్లు చెబుతూ కూర్చుంటారు. అఖరుకు వాళ్ళను సాగనంపి వంట మొదలు పెట్టేసరికి ఆకలిని గోం చేసేవారొకరైతే, ఏ కుర్చీలోనో పడి నిద్ర పోయేవారొకరు. ఎక్కడలేని విసుగూ వస్తుంది మనకు. ‘సరిగ్గా నినిమాకు బయలుదేరేటప్పుడు వచ్చారు. యింకేం నినిమా?’ అనిపిస్తుంది— ఒక్కొక్కసారి. వచ్చేవాళ్ళు ముందుగా చెప్పినవై మనకాబార ఉండదు. వంట ముందుగా చేసుకోవచ్చు. లేకపోతే ఏర్పాట్లు చేసుకొని వాళ్ళు వెళ్ళాక చకచకా పూర్తి చేసుకోవచ్చు. వచ్చిన వాళ్ళ ఎదుట సిగ్గుపడుతూ కూర్చున్నట్లుగా కాకుండా కుట్రమైన అవతారంలో కూర్చుని ప్రకాంతంగా విరామంగా మాట్లాడుకోవచ్చు. ‘తీరికగా ఉంటారా, ఎక్కడికైనా వెళ్తారా’ అని అడగడంలో అవిడ అంతర్యం ‘నేను రావచ్చునా?’ అని.

మొన్న ఏమయిందీ! రెండు బస్సులు మారి సనత్ నగర్ వెళ్ళామా! మీ ఆడబిడ్డ లేదు. తిరిగి వచ్చేటప్పుడు నువ్వే అన్నావా. ‘ఉత్తపుణ్యానికి యింతదూరం వచ్చామంటే ప్రాణం ఉపాదు మంటున్నది కదూ!’ అని. అదే ముందుగా ఒక కార్డు వ్రాసో, ఆయన అవీసుకి చిన్నాన్నగారితో పోను చేయించో వెళ్తే మనకాశ్రమ తప్పేది.

‘ఏమండీ! మా వంటకాలు ఎలా ఉన్నాయి?’ అని ఆ భారతీయ గృహిణి ఆ అమెరికన్ ఇల్లాలిని అడిగింది.

‘మీ వంటకాలు చాలా బావున్నాయండీ! కానీ నాకో చిన్న కొరత....’ అన్నది ఆ అమెరికన్ ఇల్లాలి. ‘మీ వంటకాలు మీరు చెయ్యగా తినవలసిందే తప్ప మేము చెయ్యలేమేమో అనుకుంటాను’ అన్నది ఆమె.

‘అలాంటిదేమీ లేదు. మా వంటకాలు మీకు కొత్తగా ఉంటాయి గనుక వండడం

ఆ అమెరికన్ ఇల్లాలి ‘ఓయేస్’ అన్నది.

అలా ప్రారంభమైన ‘పాకాశాస్త్ర పరిచయం’ శ్రీమతి ఆనందలక్ష్మికి అమెరికాలోని మ్యాజెర్స్ ప్రాంతంలో కొద్దికొద్దిగా ప్రఖ్యాతి తీసుకురాసాగింది. ప్రస్తుతం ఆమె ఆసక్తి గల అమెరికన్లకు భారతీయ పాకాశాస్త్ర పాఠాలు చెబుతూ, వంటకాలు ఎలా వండలో సోదాహరణంగా వివరిస్తూ, వాళ్ళ చేత వంటకాలు చేయిస్తూ ‘షడ్రస్-పేతమైన’ కార్యక్రమం నిర్వహిస్తూ ఉన్నారు.

శ్రీమతి ఆనందలక్ష్మి 1948 లో

(ఆనర్స్) డిగ్రీ సంపాదించారు. చదువు కుంటున్న రోజులనుంచే అటు చదువులోనే గాక—వంట, వార్చులలోనూ, నాట్యంలోనూ ఆమె ప్రావీణ్యం గడించింది. అలాగే ఆమె ‘మాడల్’ గా కూడా చెప్పుకోదగ్గ పేరు సంపాదించింది.

1969 లో పిమ్లా పర్వత ప్రాంతాలలో ఆమె ‘కసోలీ రాణి’ గా ఎన్నుకొనబడ్డారు. “అప్పట్లో ప్రముఖ భారత శ్రీమతి నర్సిస్ నాకు కిరీటం పెట్టి నన్ను ప్రశంసించారు.” అంటారు శ్రీమతి ఆనందలక్ష్మి.

భర్త ఉద్యోగరీత్యా ఆమె ఐదేళ్ళ ముందు అమెరికాకు వెళ్ళారు. ఆమె భర్త శ్రీ ఆనంద్ అక్కడ ఒక కంపెనీలో ఉన్నతోద్యోగి. శ్రీమతి ఆనందలక్ష్మి ఒక ఆడపిల్లకు తల్లి.

“గృహిణిగా, తల్లిగా నా బాధ్యతలు నిర్వహిస్తూ పాకాశాస్త్ర పాఠాలు నేర్పుతున్నాను. అలాగే ఒక నాట్య పాఠశాల కూడా నిర్వహిస్తున్నాను” అన్నారు ఆమె తమ ప్రస్తుత కార్యక్రమాల గురించి వివరిస్తూ.

ఈ కార్యక్రమాలు చూసుకుంటూ అట్లాంటాలో ఉన్న ఒక బడిలో కిందర్ గార్డెన్ పిల్లలకు అంగ్లం నేర్పే అధ్యాపకురాలిగా కూడా పని చేస్తున్నారు. “త్వరలో బాటిక్ పాఠాలు చెప్పడం కూడా ప్రారంభిస్తామనుకుంటున్నాను” అన్నారు ఆమె ఆ మధ్య మద్రాసుకు వచ్చినప్పుడు.

ఇంతగా పనిపాటలతో నిర్విరామంగా ఉంటున్నా ఆమెకు అలసటగానీ, విసుగుగానీ కలుగుతున్నట్టు కనిపించదు. ‘తమకు చేతనైన దాన్ని పది మందికీ ఉపయోగపడేలా చూడడం ప్రతి మనిషి కర్తవ్యం’ అంటారు ఆమె. ఆ అభిప్రాయమే ఆమె జీవితాళయంగా కనిపిస్తుంది! □

అమెరికా
వారికి
మనవంటలు
సోదృశున్న
ఆనందలక్ష్మి

కష్టంగా కనిపిస్తుందేమోగానీ—కాస్త అలవాటయితే మీరూ మా వంటలు వండగలరు’ అని వివరించింది ఆ భారతీయ గృహిణి.

‘ఏమో నాకు నమ్మకం లేదు’ అన్నది అమెరికన్ ఇల్లాలి.

‘నేను దగ్గరుండి మా వంటకాలు ఎలా చెయ్యాలో మీకు చేసి చూపుతాను. మీరు నేర్చుకుంటారా?’ అని అడిగింది ఆ భారతీయ గృహిణి. ఆమె పేరు శ్రీమతి ఆనందలక్ష్మి.

మద్రాసులో పుట్టారు. ఆమె తండ్రి మిలటరీలో ఉన్నతోద్యోగి కావడం వల్ల ఆమె చదువు పూనా. అహమదాబాదు, షిల్లాంగ్ మొదలైన ఊళ్ళలో సాగింది. ఆ విధంగా వివిధ ప్రాంతాలలోని ప్రజల గురించీ, వారి ఆహార విధానాల గురించీ, శక్తివంతమైన సాంస్కృతిక ప్రత్యేకతల గురించీ తెలుసుకోవడానికి శ్రీమతి ఆనందలక్ష్మికి అవకాశం లభించింది.

ఆ తర్వాత ఆమె మద్రాసు క్వీన్ మేరీస్ కాలేజీలో అంగ్ల సాహిత్యంలో బి. ఎ.

నాంతు కిరణాలు

11

శీలంశెట్టి
రమాదేవి

అప్పటికే ఎండ పూర్తిగా తగ్గిపోయింది.

టాంక్ బండ్ చివరవరకు నడిచి పార్కులో కూర్చున్నా రిద్దరూ. పార్కుంతా పిల్లలతో నిండిపోయి వుంది.

“నాకెప్పుడయినా మనసు బాగులేనప్పుడు ఇక్కడికే వచ్చి కూర్చుంటాను. ఇక్కడ ఈ పిల్లల ఆటలు, పరుగులు అల్లరి చూస్తూంటే చైము ఇచ్చే గడచిపోతుంది....” అన్నాడు సృజన్ బాబు.

చాలానేపు ఇద్దరూ మాటల్లేకుండానే కూర్చుండిపోయారు.

బాగా చీకటి పడిపోయింది.

పిల్లలంతా ఇళ్ళకు వెళ్ళిపోయారు. ఇంచుమించుగా పార్కుంతా నిర్మానుష్యం అయిపోయింది.

స్వరూపని గతస్మృతులు చుట్టూ ముద్దేసినయ్.

ప్రసాదూ, తనూ ఆ వెంపుల్లో ఇలాగే గడిపారు. పార్కుల్లో తిరుగుతూ - విసిమారికి వెళ్తూ - వీ పోర్లలోనూ - చెరుకు తోటల్లో - ఎన్ని రోజులు నిమిషాల్లా గడిచిపోలేదు :

ఎన్ని తీయని ఘడియలు కాలగర్భంలో కలిసిపోయినయ్ :

కళ్ళ వెంటికి నీళ్ళు తిరిగినయ్ ఆమెకి. పూర్తిగా అతని స్మృతుల్లో మైమరచి పోయింది. ఆమె కళ్ళ వెంటికి మెరుస్తూ జారుతున్న కన్నీటి దారలను చూసి విభ్రాంతుడయ్యాడు సృజన్ బాబు. విషాదం మూర్తీభవించిన ప్రతిమలా కనిపించిందామె. అతని హృదయం తీవ్రమైన సంఘటనానికి గురయింది. ఆమె ఇంత ఖోభ పడటానికి కారణం తనే! తనే! తనే!

వీరేదు! ఇంక ఈ రహస్యం దాచటం తనవల్లకాదు! అంతా ఆమెకు చెప్పినేయాలి!

“స్వరూపగారూ!”

ఆలోచనల్లోంచి తేరుకొని అతని వేపు చూసిందామె.

“ఏడుస్తున్నారా?” విలవిలలాడుతూ అడిగాడతను.

“ఊహ! ఏదేం తక్కి కూడా నాకిప్పుడు లేదు సృజన్ బాబుగారూ! ఇవి కేవలం పాత స్మృతుల చిహ్నాలు! అంతే....!”

“మీరేదో తీవ్రమయిన అకాలితో బాధపడుతున్నారు స్వరూపగారూ! నాకు చెప్తే కాస్తయినా మనశ్శాంతి లభిస్తుంది కదా! దుఃఖాన్ని ఎప్పుడూ ఆపులతో పంచుకోవాలి!”

“నిజమే సృజన్ బాబుగారూ! కాని నా దుఃఖం పంచుకొన్నా తరిగేదికాదు!....”

“మీరు ఎవరిచేతనయినా వంచించబడ్డారా?”

ఆమె చటుక్కున తలెత్తి అతనివంక చూసింది.

“ఊహ! అలా జరిగినా బావుండేది సృజన్ బాబుగారూ! కాని

అలా జరగలేదు మీకంతా చెప్పేస్తాను : ఇంత కాలం మీరడుగుతున్నా
నా దురదృష్ట జీవితం మీ ముందుంచి మీకు బాధ కలిగించడం ఇష్టం లేక
చెప్పకుండా దాటవేశాను ...

పై నలియర్లోకొచ్చే ముందు వేసవి పెరివుల్లో జరిగిందది....

ప్రసాద్ అనే అతను కొద్ది రోజులు పెరివుల్లో మా యింటి పక్కింటి
కొచ్చాడు. అతని అన్నా వదినా ఉండేవారక్కడ. అతను మిలిటరీలో
అఫీసరు.

మా ఇద్దరికీ విచిత్రంగా పరిచయమయింది. ఆ పరిచయం ప్రేమగా
మారిపోయింది. ఇద్దరం వివాహం చేసుకొందామనే నిర్ణయానికొచ్చాము.
ఈ విషయం అతనే మా రెండు కుటుంబాల పెద్దలకూ చెప్పి అందరినీ
ఒప్పించారు : మంచి రోజులు లేవనే కారణంగా వివాహం మరో రెండు
నెలల తర్వాత లేదీకి వాయిదా పడింది. ఈరోజు ప్రసాద్ పెరివయ్య
పోయింది. ఫార్వర్ట్ ఏరియాకి వెళ్ళిపోయాడు. వివాహం రోజుకల్లా వస్తా
నన్నాడు. అతను వెళ్ళిపోయే రోజు ఇద్దరం సీ షోర్ కెళ్ళాం : అక్కడ
వర్షంలో చిక్కడిపోయాం : రాత్రి చాలానేపటిగ్గాని ఐన్ రాలేదు. విడి
పోతున్నామన్న దిగులు-ఒంటరితనం-చీకటి-యవ్వనం ఇవి మా యద్దరినీ
జయించినయ్. ఇద్దరం శారీరకంగా కూడా ఒకటయిపోయాము. అతను
వెళ్ళిపోయాడు. మరికొద్ది రోజుల్లో వివాహం జరుగబోతోందనగా నేను
గర్భవతినియ్యానన్న విషయం నాకు తెలిసింది. అయితే ఎవ్వరికీ చెప్పేంత
రైర్యం లేకపోయింది. పైగా ఆ విషయం ముందుగా ప్రసాద్ కే తెలియ
జేయాలన్న కోరిక ఒకటి : ప్రసాద్ దగ్గర్నుంచి బెరిగ్రామ్ వచ్చింది-తను
సరిగ్గా వివాహానికి రెండు రోజులముందు రాబోతున్నట్లు : వివాహానికి అన్ని
ఏర్పాట్లూ చక్కచక్క జరిగిపోతున్నయ్. కాని ఆ రోజుకి ప్రసాద్ రాలేదు.
మరో బెరిగ్రామ్ వచ్చింది. మిలిటరీ జీవ యాక్సిడెంట్లో ప్రసాద్
గాయపడ్డాడు : నేను అక్కడే తెలివి తప్పాను. స్పృహ వచ్చింతరువాత
ప్రసాద్ ని చూడటానికి నేనూ వస్తానని పట్టుపట్టాను. నన్ను కూడా తీసుకు
బయల్దేరారు మా నాన్న. అందరం రెండు రోజుల ప్రయాణం తర్వాత
అతనున్న ఊరికి చేరుకొని మిలిటరీ హాస్పిటల్ కెళ్ళాము.

ఆ బెరిగ్రామ్ ఇచ్చిన కొద్ది నిమిషాంతే చనిపోయాడట అతను :
అక్కడే కళ్ళుతరిగి పడిపోయాను నేను. దాక్టర్లు వెంటనే పరీక్షించి నేను
గర్భవతినిన్న విషయం మావాళ్ళకు తెలియజేశారు. ప్రసాద్ కి ప్రమాదం
జరిగిన ప్రాంతం చూడాలని పట్టుపట్టాను నేను. అలా ఎందుకు చేశానో
నాకే తెలీదు : ప్రసాద్ పనిచేసే కంపెనీకి చెందిన మేజర్ తన జీప్ లో
నన్నా ప్రమాదం జరిగిన ప్రాంతానికి తీసుకెళ్ళాడు. కొందరి మీద రోడ్దది.
వివాహం కోసం పెరివు తీసుకొని వస్తూండగా ఆ ప్రమాదం జరిగిందట.
ప్రసాద్ దెబ్బలు తగిలి పడివున్న చోటు చూశాను. అక్కడ రక్తపు మరకలు
ఇంకా అలాగే ఉన్నయ్. కన్నీళ్ళతో అక్కడే కూర్చుండిపోయాను చాలా
సేపు. ఓరాయి మీద వంకరగా, అస్పష్టంగా రాసిన అక్షరాలు గుర్తించాను
అకస్మాత్తుగా. తెలుగు అక్షరాలని. “స్వరూపా - అయామ్ సారీ :” అని
వున్నయ్. ప్రసాద్ రాశాడని తెలిసిపోయింది నాకు. అదే రాతికి బలంగా
నా తలవేసి కొట్టుకోడం మొదలెట్టాను. మేజర్ నన్ను బలవంతంగా లాగి
జీప్ లో కూర్చుండబెట్టాడు. ఏచిదానిలా ఇల్లు చేరుకొన్నాను. నన్ను
హాస్పిటల్ లో చేర్చించారు నాన్నగారు. అక్కడే నాకు అదార్సన్ చేశారు.

అలా చేస్తున్నారన్న సంగతి నాకు తెలియదు. తెలిస్తే తప్పక ప్రతిఘటించే దానిని. నాలో పెరుగుతున్న ప్రసాదరూపంకే నేనెందుకు అయిష్టపడతాను? తర్వాత తెలిసి ఏద్యటం తప్ప చేయగలిగిందేమీ లేకపోయింది...."

గద్గదస్వరంతో ఆమె చెబుతోంటే సృజన్ బాబుకి కళ్ళవెంటి నీళ్ళు తిరిగినయ్యే. జరిగిందిదా :

తనెంత సంకుచితదృష్టితో ఆమె గురించి ఊహాగానాలు చేశాడు? ఆమె గురించి ఎంత చెబు ఊహించాడు? ఎవరితోనో తిరిగి - అతను మోసం చేస్తే ఆ గర్భం పోగొట్టుకుని - సురేంద్రను మోసం చేయబోతోందని....చీ! తనమీద తనకే జగుప్ప కలిగిందతనికి.

ఇలాంటి అమాయకురాలి జీవితమా తను పాడుచేసింది? ఇందులో ఆమె తప్పు ఏముంది? దేవుడు చేసిన అన్యాయానికి ఎవరేం చెయ్యగలరు? వివాహమయి కూడా భర్తను పోగొట్టుకున్న శాంతికి వివాహం చేయాలని తను మాత్రం ప్రయత్నించటం లేదా? అది తప్పుకాదని తనకు తెలుసు! మరి స్వరూపది మాత్రం తప్పెలా అవుతుంది?

తను చేసిన పాపానికి శిక్ష ఏమిటిప్పుడు?

"నాకు ఏ కోరికా మిగలేదు సృజన్ గారూ! బాధని మరచిపోదానికి కాలేజీపడుపు కొనసాగించి డిగ్రీ తీసుకొన్నాను. కొన్ని సంవత్సరాలు అలాగే గడచిపోయినయ్యే. అమ్మా నాన్నా నా దుఃఖం చూడలేక వివాహం చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేయసాగారు. నేను చేసుకోనని మొండికేశాను. కాని వాళ్ళు నా మూలంగా బాధలకు గురవటం చూడలేక చివరికు ఒప్పు కొన్నాను. కాని అదార్షన్ అయిన అమ్మాయికి వివాహం కావడం మాటలా? జరిగిన సంగతంతా నన్ను చూడటానికి వచ్చినవారికి చెప్పమని నాన్నగారిని వేదించేదాన్ని. ఆ సంగతంతా తెలుసుకొని కూడా నన్ను చేసుకోదానికి ఇష్టపడితే నా కథ్యంతరం లేదని చెప్పాను. ఎన్నో సంబంధాలవాళ్ళు ఆ మాట వింటూనే మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయారు. ఇది మరింత బాధాకరమైంది మా వాళ్ళకు. విసుగుపట్టి చివరకు సంబంధాలు చూడటం మాను కొన్నారు. నేను సంతోషించాను. కాని అలా ఎంతోకాలం జరుగలేదు. కొత్తగా మా ఇంటి దగ్గర మరో ఇంట్లో దిగిన వాళ్ళమ్మాయితో నాకు పరిచయమయింది. మా ఇద్దరికీ మంచి స్నేహమయిపోయింది. ఆ అమ్మాయికి వరసకు అన్నయ్య ఒకతను వాళ్ళింటికొచ్చాడు. అతనికి నేను ఎంతో అందంగా కనబడ్డాను! వివాహం చేసుకొంటానని మా నాన్నగారికి వాళ్ళ వాళ్ళతో కబురుచేశాడు. నాన్నగారికి ఆశపట్టుకొచ్చింది. నాకు వివాహం కావడానికి ఇంతకంటే ఇంకో అవకాశం దొరకదనిపించింది. జరిగిన కథ చెప్తే ఈ అవకాశం కూడా చేయిజారిపోతుందని భయపడ్డారు. అంచేత అతనికేమీ తెలివీకుండా వివాహం జరిపించేస్తే తర్వాత అదే సర్దుకుంటుందని అనుకొన్నారు. నేను అందుకు ఒప్పుకోలేదు. మా నాన్న, అమ్మ నన్ను బ్రతిమాలారు. అమ్మ తను అత్యహత్య చేసుకొంటానని బెదిరించింది. నా మూలాన మా చెల్లెలికి కూడా వివాహం కాదని బెదిరించింది. ఆ మాటకు లొంగిపోయాను. నా మూలంగా మా చెల్లెలు జీవితం ఎందుకు నాశనమవ్వాలి! ఒకసారి నా వివాహమయితే తర్వాత నాకేమయినా ఫరవాలేదు. 'వివాహమయిన శ్రీ' అన్న ముద్ర పడిపోతుంది. విజానికి నేనేదో తప్పు చేశానని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు. కేవలం వివాహం మీద అయిష్టంతోనే అందరికీ ఆ విషయం చెప్పారన్న కోర్కె చోటు చేసుకుంది.

అతనితో నా వివాహం జరిగిపోయింది. కాని ఆరోజు రాత్రి అతను నన్ను అనరాని మాటలన్నాడు, దూషించాడు. తనని మోసం చేశానని నిందించాడు. తనని మోసం చేశానన్న కోపంతోనే ప్రతీకారంగా నన్ను వివాహం చేసుకొన్నాడట! అలా వివాహం చేసుకొని అప్పుడు వదిలేస్తే నేను జీవితాంతం ఇంతెవరినీ వివాహం చేసుకోకుండా-ఎవ్వరినీ మోసగించకుండా పడి వుంటానుట! నాకు కోపం ఆగలేదు! 'వివాహానికి ముందు మరో ఆడ పిల్లతో ప్రణయ కలాపాలు జరిపిన మగవాళ్ళులేరా?'-అని అడిగాను! 'వాళ్ళు దేమీ తప్పుకాదు! కాని అదే ఆడపిల్లయితే ఘోరమైన తప్పు! ఇదేనా మీ నీతి?' అన్నాను. 'మీ మటుకు మీరు పెళ్ళికి ముందు ఏ ఆడపిల్లతోనూ గడవలేదా?' అని అడిగేసరికి సహించలేక నా చెంప మీద కొట్టారు-

అంతే! నా వివాహ జీవితం అలాగే ముగిసిపోయింది. అయినాగాని నాకిప్పుడు కొంతవరకూ సంతృప్తిగా ఉంది! అదేమిటంటే మా అమ్మా నాన్నలకు మానసికంగా శాంతి కలిగించానని. నా చెల్లాయీ వివాహం జరగటానికి ఇప్పుడు అంతగా అభ్యంతరం ఉండదు...."

చెప్పటం ఆపి అతనివంక చూసిందామె.

సృజన్ బాబు మనసంతా వికృతమైపోయింది. తను చేసిన పాపానికి ప్రాయశ్చిత్తంగా ఆమె జీవితంలో తిరిగి వసంతం చిగురించేలా చేయాలి. సురేంద్రకు ఆమె కథంతా చెప్పి-తిరిగి ఆమెని స్వీకరించమని వేడుకోవాలి! విధివంచిత అయిన స్వరూపని భార్యగా ఆదరించటం అతని మహోన్నతమైన ఆశయాల్ని ఆచరించడమే అవుతుందని నచ్చచెప్పాలి. ఆమె సురేంద్రతో సుఖమైన జీవితం ప్రారంభించేవరకూ తనకి మనశ్శాంతి ఉండదు. అంత వరకూ విశ్రమించకూడదు.

"నా కథంతా చెప్పి మీ మనసు నొప్పించాను కదూ! అందుకే.... ఎవ్వరికీ నా గురించి చెప్పటం ఇష్టం ఉండదు సృజన్ గారూ!"

"నేను మీ కథ విన్నందుకు పశ్చాత్తాప పడటంలేదు స్వరూపా! ఇంతకాలం తెలుసుకోకుండా గడిపినందుకు నన్ను నేనే నిందించు కొంటున్నాను. ఇంతటి విషాదం రోపం దాచుకొని పైకి అలా నవ్వుతూ ఎలా జీవిస్తున్నారా అని ఆశ్చర్యపోతున్నాను." అనేదనతో అన్నాడతను.

స్వరూప అతని మాటలకు చలించిపోయింది. తనమీద ఇంతటి అభిమానం, జాలి, ఆప్యాయత అతనిలో ఉన్నందుకు పొంగిపోయింది. సురేంద్రలాంటి క్రూరులూ, సృజన్ బాబులాంటి ఉత్తములూ కూడా మనుషుల్లో ఉంటారన్న సంగతి వివాహానికి ముందు తనకు తెలియదు.

"ఇక వెళ్దామా సృజన్ గారూ" లేచి మంచుంటూ అందామె.

మనసులో ముసురుకొన్న ఆలోచనలన్నీ పక్కకునెట్టి మెరుక్కరి లైటు కాంతిలో దైము చూసుకొన్నాడతను. తొమ్మిది దాటింది.

"మీకు చాలా ఆలస్యమయిపోయిందనుకొంటాను, నా మూలాన!" అన్నాడు తను మంచుంటూ.

"ఫరవాలేదు రెండి! నిజం చెప్పాలంటే మీరన్నట్లు - నా కథంతా మీతో చెప్పక ఇప్పుడు నాకెంతో మానసిక భారం తగ్గినట్లు నిపిస్తోంది....!" అందామె.

ఇద్దరూ పార్కులోనుంచి బయటికొచ్చారు.

"ఇప్పుడు మీరు ఇంటికెళ్ళి వంట చేసుకోవాలనుకుంటాను?" అడిగాడతను.

“అవును....”

“పోనీ ఏదయినా హోటల్ కెళ్ళాం పదండి : భోజనం చేసి ఇంటి కెళ్ళుకుందామి....”

“ఊహ : వద్దండీ : నాకంత ఆకలేమీ లేదు :”

“భలేవారే : ఆకలేదని పూర్తిగా భోజనమే మానేస్తారా : అసలు ఉదయమయినా భోజనం చేస్తున్నారా. లేక అలాగే పస్తులుంటున్నారా :” చిరుకోపంతో అన్నాడతను.

అమె నవ్వేసింది.

అదోరిక్తాలో ఇద్దరూ ఓ ఖరీదయిన హోటల్ కు చేరుకున్నారు.

అమె కోసం భోజనం ఆర్డర్ చేశాడతను.

“మరి మీకో :”

“నేను ఇంటికెళ్ళి తింటాను....”

“అదేం కుదరదు : మీరుకూడా తినాలి....”

“ఆర్ రైట్ : మీ ఇష్టప్రకారమే కాసింది : బేరర్ : రెండు మీర్స్ తీసుకురా :” అన్నాడతను.

ఇద్దరూ భోజనం ముగించేసరికి టైము పది డాటింది.

అమెను ఇంటి వరకూ పంపి తను వెనక్కు తిరిగాడు సృజన్ బాబు.

ఆ రాత్రంతా అతనికి నిద్ర పట్టలేదు. తను చేయాలిన్న కర్తవ్యం గురించే ఆలోచనలు : సురేంద్ర తన మాట వింటాడా : స్వరూపను చేర దీస్తాడా : అతని కెందుకో నమ్మకం ఉంది. సురేంద్ర తన మాట కాదన లేడు : కాంతి వివాహం సంగతి నిర్ణయమవగానే సురేంద్ర దగ్గర కెళ్ళించి నిర్ణయించుకొన్నాడతను.

19

సురేంద్రను చూస్తూనే శ్రీవతి సిగ్గుపడిపోయాడు.

“పద : అలా కాంటీన్ వేపు వెళ్ళి మాట్లాడుకొందాం :” అన్నాడు సృజన్ బాబు.

ఇద్దరూ ఆఫీస్ బయటకు నడిచారు.

“మా చెల్లాయిని ప్రేమించి-మాట్లాడి - అవుననిపించి - ఇప్పుడు నాతో మాట్లాడానికి సిగ్గుగా ఉందా :” నవ్వుతూ అడిగాడు సృజన్ బాబు.

“సారి : ఉత్తరం ద్వారానే తేలిగ్గా చెప్పగలననిపించింది :”

“ఏం ఫరవాలేదు : నాకు చాలా సంతోషం కలిగింది : నేను రెండు మూడు రోజుల్లో తెలపుపెట్టి కాంతివాళ్ళ తల్లిదండ్రులతో కూడా మాట్లాడి వస్తాను :”

“నా మూలంగా నీకూ కొన్ని ఇబ్బందులు కలుగక తప్పదను కుంటాను”

“న్నేహితుడి కోసం ఆమాత్రం కష్టపడితే తప్పులేదు : అది సరేగాని సాయింత్రం మనం కావేపు మాట్లాడుకోవాలి. కాంతి గురించి కొన్ని విషయాలు నీకు చెప్పటం మంచిదనిపించింది....”

“ఏమిటవి ?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడతను.

“ఆఫీసు కాంటీన్ దగ్గర మాట్లాడవలసినవి కావవి. సాయింత్రం

కలుసుకొందాంగా : అప్పుడు చెప్తాను. తీరిగ్గా....”

“ఓకే....”

ఇద్దరూ ఆఫీస్ లోకి నడిచారు.

సాయింత్రం అయిదవకముందే వచ్చి సృజన్ బాబు దగ్గర కూర్చున్నాడు శ్రీవతి. అయిదు గంటలకల్లా ఇద్దరూ బయటకు నడిచి పబ్లిక్ గార్డెన్ చేరుకొన్నారు.

“కాంతి గురించి ఏమిటి చెప్పారన్నావ్ :” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు శ్రీవతి.

“అంత తొందరేమిటి : చెప్తానుండు. ప్రీతికి జరుగుతోన్న అన్యాయాల గురించి ఎన్నో లెక్కర్లిస్తావకదా నువ్వు : విశంతువులయిన ప్రీతి తిరిగి వివాహం చేసుకోవడంపై నీ అభిప్రాయం ఏమిటి ?” అడిగాడు సృజన్ బాబు.

కుమారి ప్రతిమావాసుదేవ్ ఇటీవల మద్రాసులో భరతవాట్య రంగ ప్రవేశం జరిపి వాట్య విమర్శకుల ప్రశంసలు పొందారు. శ్రీమతి ఇందిరారాజన్ దగ్గర భరతవాట్యం వేర్చుకున్న ప్రతిమ ఎయిర్ హెస్టాన్స్ గా వని చేస్తున్నారు. (అమె అనలు పేరు విజయ.) ప్రతిమకు కూచిపూడి వాట్యంలో కూడా మంచి ప్రవేశం ఉంది. ప్రతిమ భరత వాట్య రంగప్రవేశానికి మద్రాసు హైకోర్టు వ్యాయమూర్తి శ్రీ బి. రామ ప్రసాదరావు అధ్యక్షత వహించారు. ముఖ్య అతిథి శ్రీ వై. జి. దొరబామి, ప్రముఖ గాయకులు డా : బాలమురళీకృష్ణ ప్రతిమ వాట్య కోకల్తాన్ని ప్రశంసించారు.

“ఇప్పుడా గొడవలన్ని ఎందుకు : కాంతి సంగతి ఏమిటో చెప్పరాదూ ?”

“ఆసల్యంగతిలోకి రావడానికే ఈ ప్రయత్నమంతా : ముందు నాకు సమాధానం చెప్పు :....”

“అది చాలా పాత సబ్జెక్ట్ : నేను హైస్కూల్లో పోర్ట్ పారమ్ చదువుతున్నప్పుడు డిబేటింగ్ లో మాట్లాడి ఈ సబ్జెక్ట్ మీదే రెండు బహు మతులు గెల్చుకొన్నాను....”

“ఏమని మాట్లాడావ్ : తిరిగి వివాహం చేసుకోవాలనా. వద్దనా ?”

“చేసుకోవాలనే : వద్దంటే బహుమతులెవరిస్తారు నాకు ?”

నవ్వు వచ్చింది సృజన్ బాబుకి.

“అంటే నీ లెక్కర్లన్నీ కేవలం బహుమతుల కోసమేనా ?”

“అప్పుట్లో అంతేమరి :” తనూ నవ్వేశాడు శ్రీవతి.

“సరే—అసలు విషయమేమిటంటే శాంతికి రెండేళ్ళ క్రితం వివాహమయింది. వివాహమయిన ఆరు నెలలకే ఆమె భర్త చనిపోయాడు. ఆ పరిసరాలనుంచీ, ఆ దుఃఖంనుంచీ కోలుకోడానికి నేనామెని ఇక్కడికి వెంటనే తీసుకొచ్చేశాను. ఇక్కడ ఖాళీగా ఉంచడమెందుకని పాలిటెక్నిక్ లో చేర్చించాను. ఆ తరువాత సంగతులన్నీ నీకూ తెలిసినవేగా!”

నివ్వేరపోయాడు శ్రీపతి.

“శాంతి భర్త చనిపోయాడా? అంటే తనిప్పుడు వివాహం చేసుకోబోతోంది ఒక వితంతువునా? మరో పురుషుడితో సంసారం చేసి, అతనితో సర్వ సౌఖ్యాలూ అనుభవించిన ప్రీతి? ఇదెలా సాధ్యం? తను ‘ప్రీ’కి జరుగుతోన్న అన్యాయాల గురించి లెక్కర్లిచ్చాడు. నిజమే! వితంతు వివాహాలు జరగాలని అభిప్రాయపడ్డాడు. అదీ నిజమే! కానీ ఇవన్నీ తను అచరించడానికి కాదు! చెప్పినవన్నీ చేస్తే, వాళ్ళు మహాత్మా గాంధీలు అవుతారు. తను మహాత్మా గాంధీ కాదు! మామూలు శ్రీపతి! అంచేత ఈ విషయంలో కూడా చాలా మామూలు మనిషిలా ప్రవర్తిస్తాడు. ఓ సగటు మనిషిలా ఆలోచిస్తాడు.

“ఏమిటాలోచిస్తున్నావ్ శ్రీపతి?” అడిగాడు సృజన్ బాబు.

“ఇంతకాలం నాకిసంగతి ఎందుకు చెప్పలేదా అని?”

“చెప్పాల్సిన అవసరం కనిపించలేదు కనుక! కనబడ్డవారందరికీ, మా చెల్లాయ్ వితంతువని ఎందుకు చెప్పాలి?”

ఏమీ మాట్లాడలేక పోయాడు శ్రీపతి. చాలాసేపు మాటరాలేదతనికి.

“ఏమంటావ్ మరి?” అడిగాడు సృజన్ బాబు. “మీవాళ్ళని కూడా వప్పించగలవా?”

ఏమో! వాళ్ళకసరే ఇలాంటి విషయాలంటే పట్టంపు ఎక్కువ....” నెమ్మదిగా అన్నాడతను.

“ఒకవేళ వాళ్ళకిష్టం లేకపోతే?”

“ఏమో! అదేమీ ఆలోచించలేదు నేను! అసలు శాంతి విషయమే షాక్ లా తగిలింది. నేను ఇలాంటి వార్తని ఎదుర్కోలేదెప్పుడూ! అయినా ముందు నన్ను ఆలోచించుకోనీ. నాకు కొంత టైమివ్వు....”

“నీయిష్టం! ఎంత టయిమన్నా తీసుకో! నేను వివాహం కోసం ఏర్పాట్లు చేస్తానీరోపల! ఏమంటావ్?”

“సరే! వస్తాను మరి....” అక్కడి నుంచి త్వరత్వరగా నడచి వెళ్ళిపోయాడతను.

సృజన్ బాబుకి నవ్వు వచ్చిందతనిని చూస్తూంటే!

తల్లిదండ్రులంటే అంత భయం ఉన్నవాడు ఇంక ప్రీలకు జరుగుతున్న అన్యాయాలనెలా ఎదుర్కోగలడు?

వారం రోజులు గడిచిపోయినయ్. శ్రీపతి జాడే కనిపించలేదు సృజన్ బాబుకి. అవీనకి పదిరోజులు శెలవు పెట్టినట్లు తెలిసింది.

ఆ మర్నాడు సృజన్ బాబు అవీన కొస్తోంటే ఐస్ ప్లాప్ దగ్గర కనిపించాడతను.

“నీదగ్గరకే వద్దామనుకొంటున్నాను....” అన్నాడు.

“ఏమిటి సంగతి? ఆలోచించుకొన్నావా?”

“ఆ! మా ఇంట్లోవాళ్ళు వప్పుకోవటం లేదు....అదే ఆలోచిస్తున్నాను ఎలాగా అని....”

“దానికింత ఆలోచన ఎందుకు? వాళ్ళకు తెలీకుండా పెళ్ళిచేసుకొని ఇంటికి తీసుకెత్తే మిగతావన్నీ అవే సర్దుకుపోతాయ్....” నవ్వుతూ అన్నాడు సృజన్ బాబు.

“నిజమే....కాని....”

“అలా భయపడతావెందుకు శ్రీపతి! మేమందరం నీసరసన లేముదోయ్! నీ మనసుకి నచ్చిన పని చేయడానికి వెనుకాడతావెందుకూ? పోనీ ఓపని చేయ్! రేపు ఉదయం మా ఇంటి దగ్గరున్న గుడి దగ్గర కొచ్చేయ్! వివాహం జరిపించేస్తాను! ఇలాంటి విషయాల్లో అలస్యం చేయ కూడదు! తరువాత మీ తల్లిదండ్రులకు నచ్చజెప్పే బాధ్యత నాది!....”

“సరే....” భయంగానే అన్నాడు శ్రీపతి.

“మరి రేపు ఉదయం పది గంటలకల్లా గుడికి వచ్చేస్తావా?”

“వస్తాను....”

“నేను శాంతినీ—మన ఫ్రెండ్స్ నీ తీసుకుని వస్తానక్కడికి!”

“అలాగే....”

ఐస్ వచ్చేసరికి మరింకేమీ మాట్లాడానికి నీల్లేక పోయింది సృజన్ బాబుకి. మర్నాడు శాంతి, సరస్వతి, వినోద్, మరికొంత మంది తన స్నేహితులతో ఉదయం పదిగంటలకల్లా గుడిదగ్గరకు చేరుకున్నాడు సృజన్ బాబు.

సృజన్ బాబుకి రోరోపల భయంగా ఉంది; శ్రీపతి వస్తాడో రాదోనని. రాకపోతే ఎంత అశహ్యాంగా ఉంటుంది! శాంతి ఎంత కృంగిపోతుంది!

అసలు శ్రీపతి అంత విరికివాడనీ—తల్లిదండ్రులకు అంతగా భయపడ తాడనీ తనెప్పుడూ అనుకోలేదు. అనుకొంటే శాంతిని అతనికి దూరంగానే ఉంచేవాడు.

మధ్యాహ్నం పన్నెండయినా అతనికి జాడ లేకపోయేసరికి అందరికీ స్పష్టంగా తెలిసిపోయింది—అతనిక రాదని!

శాంతి మొఖం చిన్నబోవటం గమనించాడు సృజన్ బాబు.

“ఐహూశా ఇంట్లో ఏమయినా గొడవయిందేమో! పదండి! ఇంటికి పోదాం! పద శాంతీ!” అన్నాడతను శాంతివంక చూస్తూ.

ఒక్కసారిగా వెక్కివెక్కి ఏడ్చేయసాగింది శాంతి.

అందరూ తెల్లబోయి ఆమె వంకే చూడసాగారు.

“ఎందుకమ్మా! శ్రీపతి అలా మోసం చేసేవాడుకాదు! కాకపోతే ఏదో గొడవ జరిగుంటుంది....”

“నేనతనికోసం బాధపడటం లేదన్నయ్యా! అతన్ని వివాహం చేసుకోవాలన్న కోరిక కూడా నాకులేదు! నేను ఏడుస్తోంది నాగురించి! నా రాత సరిగ్గా లేకపోవటం వల్లనేకదా ఇవాళ మనకీ అవమానం!”

వినోద్ ఆమె దుఃఖం చూసి విరివిరి లాడిపోయేడు. అతనికి శ్రీపతిని హత్య చేయాలన్నంత కోపం వచ్చింది. శాంతిలాంటి అమాయకురాలిని మోసం చేయడానికి అతనికి మనవెలా వచ్చింది? ఆవేశంతో శాంతి దగ్గరకు నడిదాడతను.

[నశేషం]

వనిత మాటల క్రాసువు-24 రూ 150 లు బహుమతి

నిబంధనలు

'వనిత మాటల కొలుపు'లో ప్రీతి మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో ఉన్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి 'వనిత మాటల కొలుపు - 24' చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు - 600 026 చిరునామాకు జూన్ నెలాఖరులోగా చేరేలా పంపాలి. ఆ కవర్లో మాటల కొలుపు కూపను తప్ప మరేదీ ఉండకూడదు. ఒక కవర్లో ఒక్క ఎంప్రీయే ఉండాలి. గళ్ళలో వేసే అక్షరాలు కుద్రంగా, తెలిసేలా ఉండాలి. కొట్టివేతలా దిద్దు బాట్లూ ఉండకూడదు. దీని సమాధానం, పలికాలా 1977 ఆగస్టు 1వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింప బడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపినవారికి రూ. 150 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనుక ఉంటే, బహుమతి మొత్తం సమానంగా పంచ బడుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతి విషయం లోనూ 'వనిత' నిర్వాహకవర్గానిదే తుది నిర్ణయం. ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరపబడవు.

అధారాలు-అర్థం

1. తరంగము
2. సన్యాసిని
3. నిశ్చయము
4. కోపము
5. జల మధ్యంలోని భూమి
6. చెల్లా చెదురైన ప్రథమా విరక్తి ప్రత్యయాలు
7. పిల్లల ముఖ్య ఆహారం ముందూ, వెనకా అయింది.
8. వత్తి
9. వర్ణము
10. ఎకనక్కెంలో మంగళనూత్రం వంటి ఏమవు తుంది ?
11. అచ్చుల్లో చివరిది
12. జాములో ము రేడు
13. సృష్టి ఆరంభంలో శబ్దం జలా వర్షిందని అంటారు.
14. సద్దు గడిదికి అయింది.

అధారాలు-నిలువు

1. గారి వేల్పు
5. మన వంతుగ
9. పొందర్యవతికి మరో మాటలాంటి, పేరు.
15. పొందవులను సజీవంగా దహనం చెయ్యాలని కొరవులు దీంతో ఇల్లు కట్టారు.
16. తమిళదేశంలో ప్రసిద్ధి చెందిన, పొంద్య రాజుల కాలం నాటి వనిత. (చివరి అక్షరం ముందు కొచ్చింది)
17. రాత్రి

18. ఒక రాగంలో మూర్కుడున్నాడు
19. మౌక్తికము
20. చారమ వ్యక్తం చెయ్యడంలో ఒక విరానం (అక్షరాల తారుమారు)
21. ఒకరి వస్తువును నాలుగైదు రోజులు వాడమని ఇవ్వడం (తిరగబడింది)
22. చార్య ఇలాంటిదయితే, భర్త జీవితం వరకం కాదు!
23. పంకజము
24. నముద్రానికి సంబంధించిన ఒక్క మాట.

1 అ	15 ల		2 య	16 గ	17 ని		18 చె
3 సి		19 ము		4 క	సి		ర
						5 ది	వి
6 లు	20 లు		21 మ		7 ల		
						8 న	రి
9 రు			10 ని	22 గ	23 చె		
		11 ఆరి		12 వి	మ		24 సె
	13 గ		14 మ	గ	రి		టు

పేరు.....

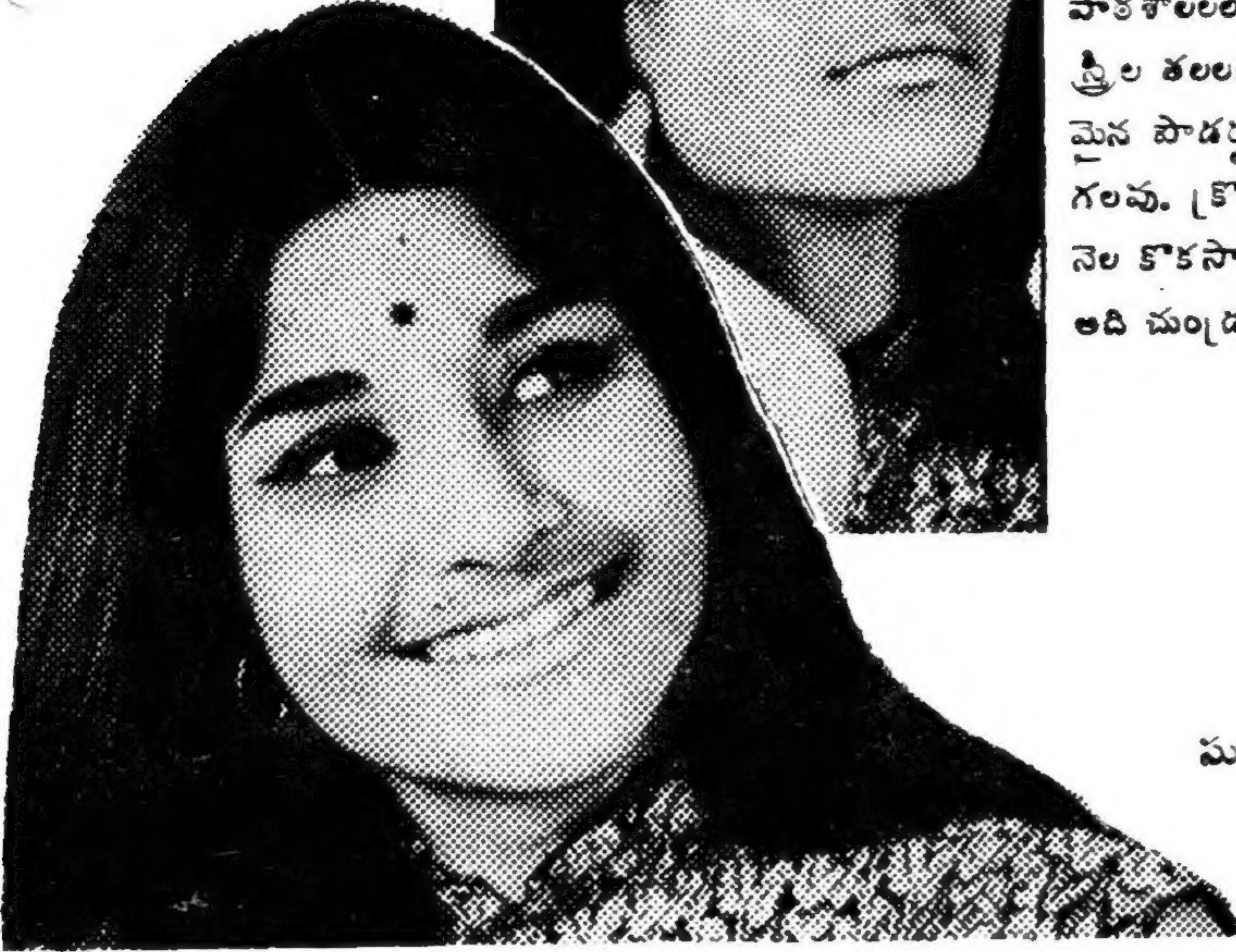
చిరునామా.....

.....

.....

వనిత మాటల కొలుపు - 24

పేల వలన మీ
అనందానికి
భంగం
కలిగించకండి.

పేలు సాధారణముగా పిల్లలను, స్త్రీలను
బాగా పీడిస్తాయి. అవి దుర్భరమైనవే కాని
వాటి నిర్మూలనకు విషపూరితమైన పొడర్లు
మరీ దారుణమైనవి.

మీరు శుభ్రంగా వున్నంత మాత్రన పేల భరి నుండి రక్షించుకోలేరు.
పాఠశాలలో పిల్లల తలలలోనికి పేలు తేలికగా ప్రవేశిస్తాయి. అవి
స్త్రీల తలలలో కూడా తేలికగా ప్రవేశిస్తాయి. గుర్తుంచుకోండి. విషపూరిత
మైన పొడర్లు మీ జాట్టు, మాడ మరియు మృదువైన చర్మానికి హాని గల్గించ
గలవు. క్రొత్త, పేల వినాశని యగు సువాసన గల తైలం 'లైసెల్'
నెల కొకసారి రాస్తే పేలు, ఈపి నుండి అద్భుతమైన రక్షణ నిస్తుంది.
అది చుండు కూడా తొలగిస్తుంది.

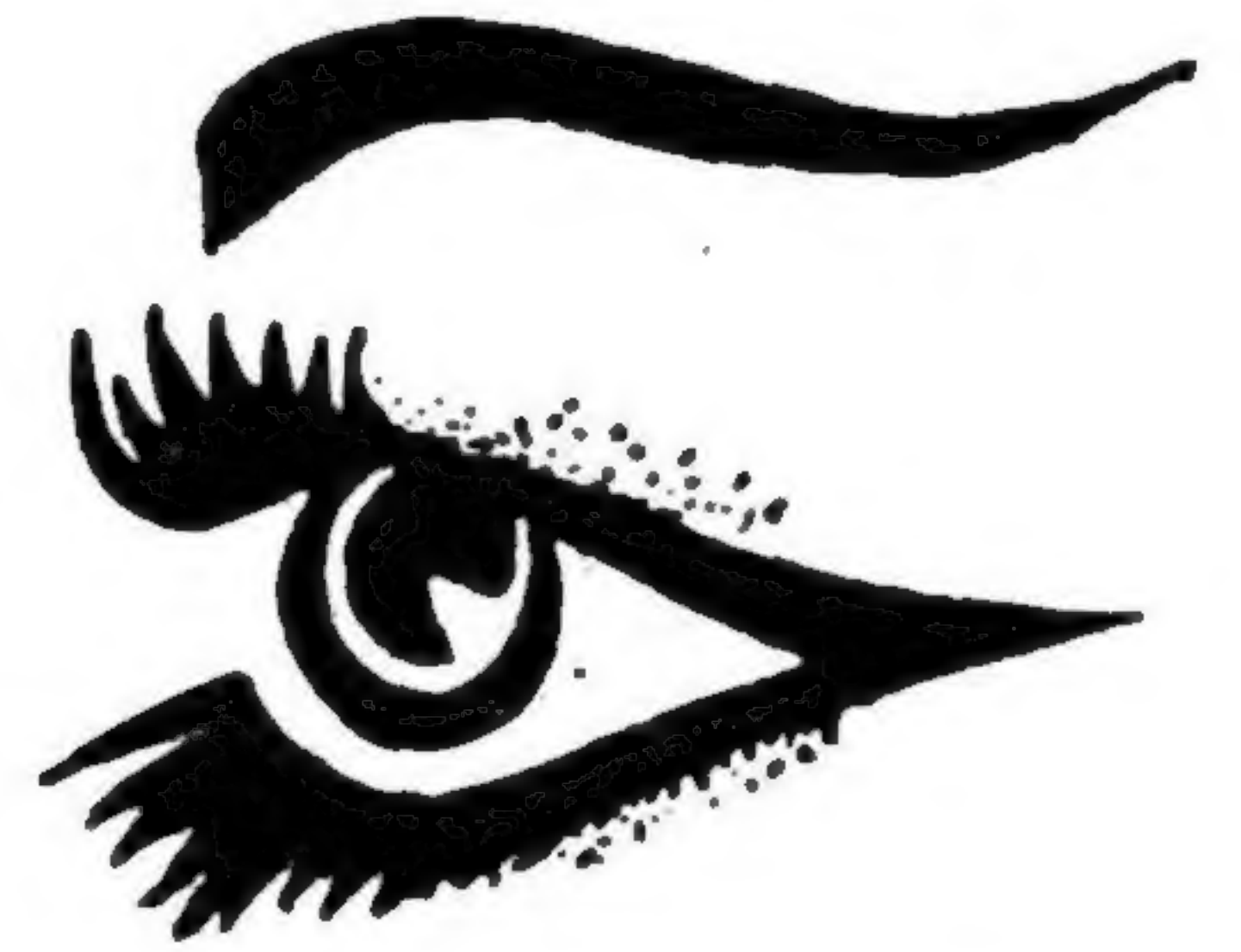
లైసెల్

సువాసితమైన పేల వినాశని

EXPRESSO/SCI/77

సుజానిల్ కెమో ఇండస్ట్రీస్, పూనా - 33

ఐటెక్స్

సౌందర్య సాధనములు

ARAVIND LABORATORIES MADRAS-600 033

కావాలి అనుకుంటే కావలసినంత వినోదం! రేడియో సిలోన్

రేడియో కార్యక్రమాల్లో ఇంటిల్లిపాదికీ అనందం కలిగించాలంటే - 'రేడియో సిలోన్' కు మించినది లేదు! ఇంగ్లీషు, హిందీ, తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, మలయాళ భాషల కార్యక్రమాల్లో సృష్టక, స్వచ్ఛత కావాలంటే 'రేడియో సిలోన్' వినవలసిందే! రేడియోలో అన్ని స్టేషన్లూ త్రిప్పి చూడండి - ఏ స్టేషన్ విస్తృతంగా విన వస్తుందో అది, కచ్చితంగా 'రేడియో సిలోన్'.

ఇంగ్లీషు-ప్రతిదినం
0600 to 1000 hrs

15525 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)
1800 to 2300 hrs
15425 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

హిందీ-సోమవారం
0600 to 1000 hrs
1200 to 1400 hrs
1900 to 2300 hrs

మండి శనివారం వరకు
11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

హిందీ-ఆదివారాలు మాత్రం

0600 to 1400 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తమిళం-ప్రతిదినం

1630 to 1900 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

మలయాళం-ప్రతిదినం

1530 to 1630 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తెలుగు-ప్రతిదినం

1430 to 1530 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

కన్నడం-ప్రతిదినం

1400 to 1430 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

విదేశాలలో వ్యాపారాభివృద్ధి కోరుకునే ప్రకటన
దారులు ఈ విలాసాన్ని సంప్రదించండి.

రేడియో అడ్వర్టైసింగ్ సర్వీసెస్

ఎవిర్ కోర్ట్

ఝండ్ప దాస్ రోడ్

బొంబాయి 400039

టెలిఫోన్ : 213048/7

గ్రామ్యు : RADONDA

30, ఏప్రిల్ బ్రస్ట్ క్రాస్ స్క్వేర్

మందవల్లిపాక్కం

మదరాసు 800028

టెలిఫోన్ : 73738

గ్రామ్యు : RADONDA

పార్ల

క్రాక్ జాక్ నాట్స్

"సరిగా...గా...గా ఉప్పుగా"

"తొందరగా తొందరగా తియ్యగా"

విడిగా
అమ్మబదపు—
అనుకరణలుంటాయి...
జాగ్రత్త!

తియ్యగా ఉప్పుగా ఆరుచి ఎంతో హామ్ హామ్
క్రాక్ జాక్ తో మజాగా కొట్టండి ఇకపై జై జై

పార్ల

క్రాక్ జాక్—తీపి ఉప్పు రెండు రుచులూ గల ఒకే ఒక కమ్మటి బిస్కట్.

వరల్డ్ సెలక్షన్ బహుమతి విజేత

everest/929/PP-11